

ఆంధ్రనాటకవారి
పత్రిక

1-3-1968

40 ప్రశ్నలు

ఇదిగో ఈ కప్పు కాఫీ తీసుకో, బాబూ!

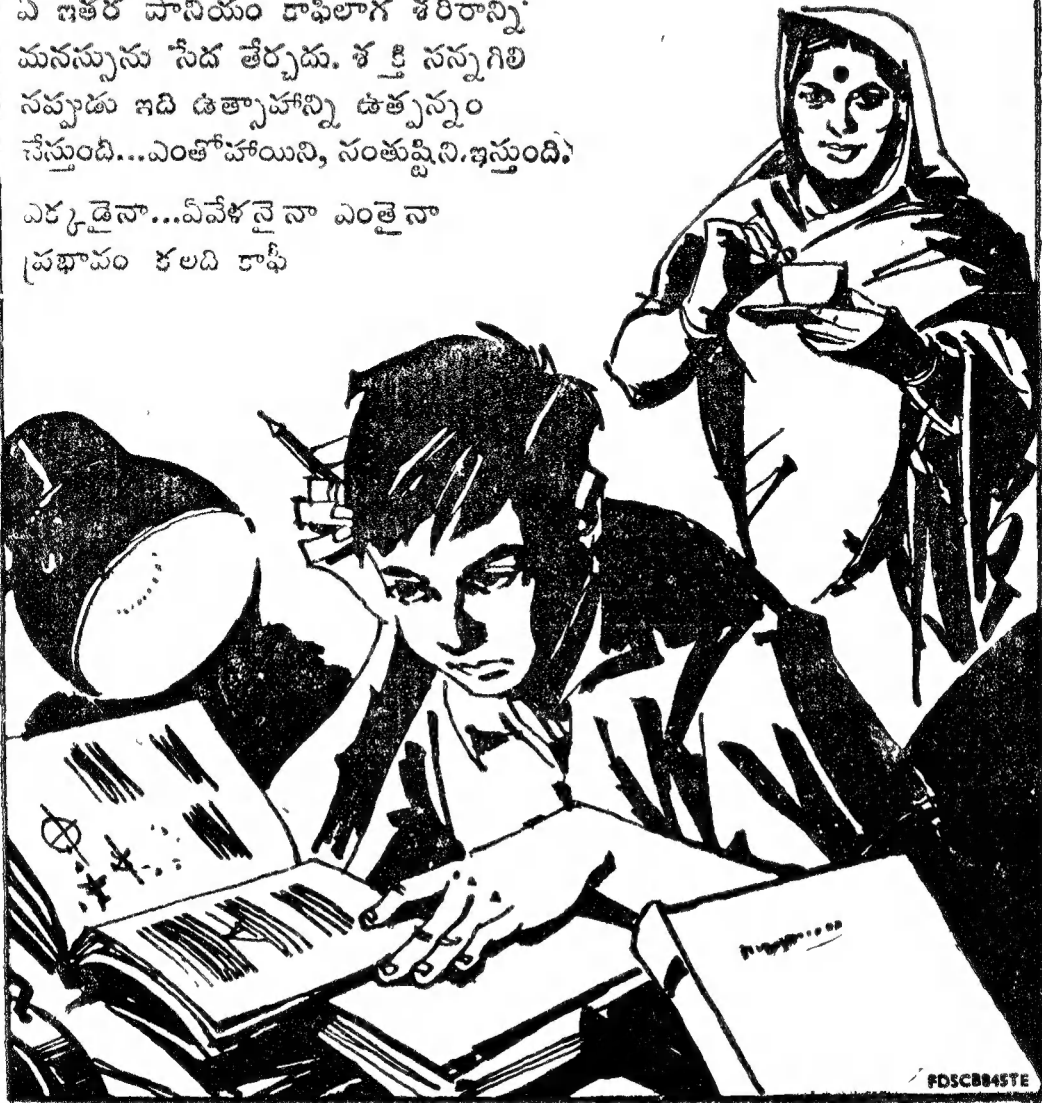

కాఫీ బోర్డు • బెంగళూరు.

అపైన నూతనోత్సాహంతో ద్విగుణితమైన!
వీరచక్రంతో పరీక్షలో విజయం పొంద
టానికి తిరిగి వున్నదాలను తీసుకుంటాడు
ఏ ఇతర పానీయం కాఫీలాగ శరీరాన్ని
మనస్సును సేద తేర్చడు. శక్తి సన్నగిలి
సప్పుడు ఇది ఉత్సాహాన్ని ఉత్పన్నం
చేస్తుంది...ఎంతోహాయిని, సంతృప్తిని. ఇస్తుంది!

ఎక్కడైనా...ఏవేళైనా ఎంతైనా
ప్రభావం కలది కాఫీ

FDSCB845TE

ఒక తల్లి ప్రాణం కాపాడడం కోసమే
తన పుత్రానికి తన కుమారుడే
చేసుకుని, చిత్రపథకు గురియవుతున్నా
సహించి కుటుంబాన్ని చూస్తే రోలుకున్న
పాపిత్రమూ త్వరగా మారి గాధ!
నిన్ను అలరించే మహత్తర చిత్రం!

ఆజేమ్ ఆద్లు

తల్లి ప్రేమ

నిర్మాత: M. ఆజేమ్

దర్శకత్వం: కైకాంత్

కథన: భమిడిపాటి రాధాకృష్ణ
సంభాషణ: సుదర్శనం కళాజోషి

CHEPRASAD

పూర్వార్థి వజ్ర

16-2-68 వంశికలో వేసిన 'అకాశగంగ' కథలోని భానుమూర్తి పాత్ర 'మానవుడిలో నేను ఎవరు?' అనే ప్రశ్న ఉత్పన్నమైనప్పుడు అలా ఉన్నప్పుడైతే ప్రభుకు జవాబు వెతుకువాడే మహా యోగి అనే సత్యనికి మారుపేరు.

మనీషీ మోనత్వం ఉన్నంతవరకు ఎప్పుడూ

Statement about ownership
and other particulars about
newspaper

ANDHRA SACHITRA VARA PATRIKA

1. Place of publication Madras
2. Periodicity of it publication :
Every Friday

3. Printer's Name
Sri S. Radhakrishna
Nationality: Indian
Address 6&7, Thambu Chetty
Street, Madras-1.

4. Publishers Name
Sri S. Radhakrishna
Nationality: Indian
Address : (As above)

5. Editor's Name
Sri S. Sambhu Prasad
Nationality Indian
Address 2A Greenways Road
Madras-28

6 Names and addresses of individuals who own the newspaper and partners or share-holders holding more than one percent of the total capital.
NAMES ADDRESSES

1. Mr. S. Sambhu Prasad
2A, Greenways Road,
Madras-28.
2. Mrs. S. Kamakshamma Do
3. Mr. S. Nageswara Rao Do
4. Mr. S. Radhakrishna 6 & 7, Thambu
Chetty Street,
Madras-1.

I, S. Radhakrishna, hereby
declare that the particulars given
above are true to the best of my
knowledge and belief.

S. RADHAKRISHNA,
17-2-68 Signature of Publisher

ఉత్తరాలు

వనవుడా కాలేదు అలా నడిచింది కూడా వ్యర్థం. అనేది 'మనీషీ' అనే కథకు చక్కని సూచన. 'మనస్వ ప్రేమించ లేదు' రెడ్డిగారి కవిత ప్రేమపై మధువుని వెద జల్లించి.

వి వి స్వేమి (కరీంనగర్)

* * *
16-2-68 పత్రికలో కథాన్నీ చాల బాగు న్నవి ముఖ్యంగా శ్రీ రంగధర్మగారి 'కడుపు లీచి' శ్రీ కె సభాగారి 'అకాశగంగ' వధువుతున్నప్పుడు సినిమా మాస్టర్లుగ్లనిపించింది యింట్లో మంచి కథలు ప్రచురించిన మీకు, రచయితలకు వా లభి పడవలె.

ఆర్ వెంకటరత్న (మద్రాసు)
ముఖచిత్రం

ఈ వారం (16-2-68) పత్రిక ముఖ చిత్రం అక్కడీయంగా వుంది కథలు మూడూ బాగానే వున్నాయి ముఖ్యంగా సన్నాకర్షించింది 'అకాశగంగ' అనే కె సభాగారి రచన అకథ 20వ పేజీలో "నరకస్థలి ముఖం నిండి నమస్సు రాసు కొంది. పెద్ద తిలకం బొట్టు పెట్టుకొంది..." అని వ్రాశారు కానీ తిలకం బొట్టు అనడానికి బదులు 'కుంకుమబొట్టు' అంటే ఇంకా నిండుగా వుండేది

అన్యాయానికి గొడుగు వట్టిర భానుమూర్తికి తెల్లశిక్ష వేయడం సంగీతవంశ వుంది అబ్బరికి తెలుసుండి విడుదలై తిరుపతి చేరుకొని అకాశ గంగలో స్నానం చేస్తూ చివరికి ఎవరితోనూ, మాట్లాడిన మహాయోగి భానుమూర్తి మారి పోవడం చాల ఆశ్చర్యంగా వుంది! 'కడుపు లీచి', 'మనీషీ' కథలు కూడా చాల బాగున్నాయి 'ఒకవారం వివరీతం' శీర్షికలో ఫిర్యాక్షుడు గారు ఇచ్చే వివరీతాల మాకు ఆశ్చర్యమే, బొమ్మలు సప్రసూ కలిగిస్తున్నాయి

సమయమంతల సన్మనారాధన (పీఠాపురం)

మొదడుకి మేత

2-2-68 తేది పత్రికలోని 'మొదడుకి మేత'లోని 'సీలీళ్ళూ—బొద్దెంకలూ' సమస్యకు డాక్టరుగారు సూచించిన 3 సీలీళ్ళూ 5 బొద్దెం కలూ కాక యింటిక జవాబు కూడా ఉంది. 6 సీలీళ్ళూ 1 బొద్దెంక అయినా కూడా మొత్తం 54 కాళ్ళూ సరిపోయాయి (6×8)+(1×6)=54 అందుకని మారుతెచ్చి కొద్దిపాటి ప్రయత్నం సరిపోయి, కొంచెం గట్టి ప్రయత్నమే చెయ్యాలి ఈ రెన్ను చేసేందుకు.

అట్లాగే వారి 'అనుమానపు మొగుళ్ళు' సమ స్యలో నడవ 6 సార్లు అవతలి రేపుకీ, 5 సార్లు యివతలి రేపుకీ తిరుగవంటి వస్తుందిని చెప్పారు. యింతకన్న తక్కువ క్రమంలోనే ఆ జంటలు తమ సమస్యను సరిష్కరించుకున్నారేమో అని

పిన్నుంది. అది ఎట్లా అంటే ముందర కామేశ్వర రావు—కమల వడవలో ఎక్కి అవతలి రేపుకు చేరుకుంటారు కమలను అక్కడ దిగిపెట్టి, కామేశ్వరరావు యిద్దరికి పసిపడు రెండోసారి విశ్వనాథం విమలను పిసుకువెళ్ళి అల్లరిని దిగిపెట్టి పసిపడు మూడోసారి రామమూర్తి రాధను విడిచి పసిపడు వాల్కోసారి కామేశ్వరరావు, విశ్వనాథం వెళ్ళి అవతలి గట్టున ఉన్న భార్య బగ్గల చేరు తారు. యింతలో వాళ్ళాయనకు అనుమానపు జబ్బు అని తెలిసిన రాధ, అక్కడ ఉండక, అ పడి పలో గురిగబా యివతలి గట్టుకు పచ్చి వాళ్ళ అయన్ని పిసుకుపోయింది. యిట్లా 5 సార్లు అవతలి రేపుకీ, 4 సార్లు యివతలి రేపుకీ మూడోమే వడవ తిప్పి, అందరూ చీకటి వడకమొందు యింటికి చేరు కుంటారు

యింతటికీ మొగివాళ్ళకు మూలామే అనుమానపు జబ్బు అంటే నేను నమ్మను ఆ ఉడవాళ్ళకు కూడా ఈ జబ్బు ఉండనుకుందాం ఉంటుంది కూడా అప్పుడు ఈ సమస్యకు సలస్సారం ఏమిట? వాళ్ళు ఈ సమస్యలో తికమకల్లై తెల్లవారే వరకు నడవ రోనే తిరుగుకున్నారను కంటే మరేమో వాళ్ళందరూ తెలివితేటలు వాళ్ళే బ్రష్టుల వంశ్య పెంగుంటానే వాళ్ళు అవతలి గట్టుకు చేరారు

టి. కె ఎస్ మూర్తి (బొంబాయి)

* * *
ఈ వారం (2-2-68) పత్రికలో వెలువడిన డాక్టరు మహేధర సఖినీమోహన్ గారి 'మొదడుకి మేత' (చ)కు జవాబులో 'రేపు దాటడానికి 6 సార్లు అవతలి రేపుకీ, 5 సార్లు ఇవతలి రేపుకీ వడవ తిరుగ వలసి వచ్చింది' అని అన్నది

ఈ సమస్యలో రేపు దాటడానికి 5 సార్లు అవతలి రేపుకీ, 4 సార్లు ఇవతలి రేపుకీ నడవ తిరిగిపట్టు యితే సరిపోవచ్చు ననుకొంటున్నాను

ఎలా గంటే—

ముందర కామేశ్వరరావు, కమల వడవలో ఎక్కి అవతలి రేపు చేరుకుంటారు. కమలను అద్దరిని దిగిపెట్టి, కామేశ్వరరావు ఇద్దరికి పసిపడు

రెండవసారి విమల, రాధ కలసి రేపు దాటుతారు. అప్పటికి అద్దరిని ఉన్న కమల వడవ ఎక్కి ఇవతలి రేపుకు వస్తుంది.

మూడవసారి కామేశ్వరరావు, కమల కలసి అద్దరికి వెదతారు కమలను అప్పట వదిలి కామేశ్వరరావు ఇవతలి రేపుకు వెళ్ళిపిడు.

నాల్గవసారి విశ్వనాథం, రామమూర్తి కలసి అద్దరికి చేరుకుంటారు. అ వడవ ఎక్కి, కమల ఇవతలికి వెళ్ళి, ఇద్దరిని ఉన్న తన ప్రాణనాథుడు కామేశ్వరరావును చేరుకుంటుంది. అవతలి రేపులో విశ్వనాథం, విమల, రామమూర్తి—రాధ ఉన్నారన్న మాట.

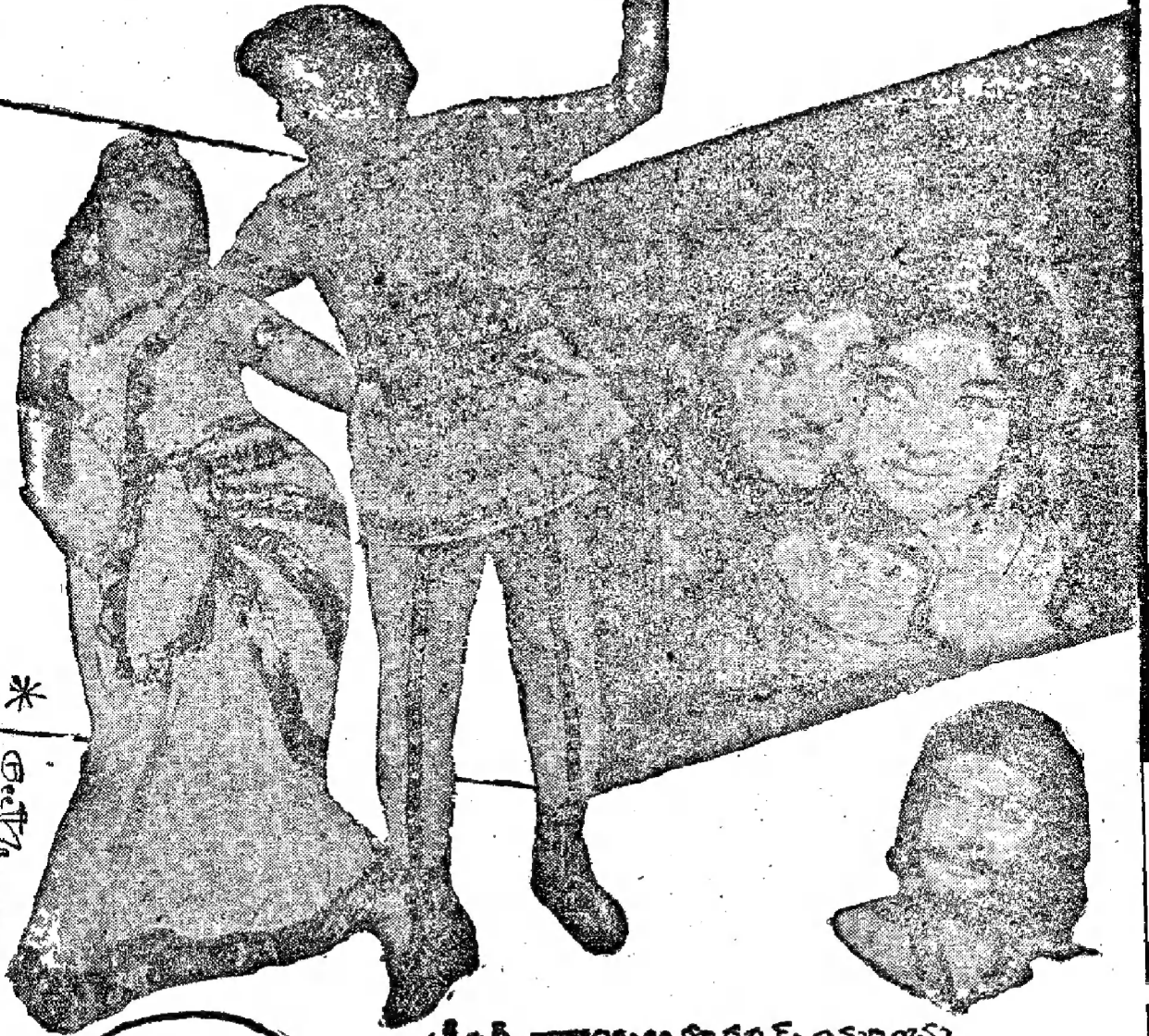
ఐదవసారి ఇద్దరిని ఉన్న కామేశ్వరరావు, కమల వడవ ఎక్కి అద్దరికి చేరుకుంటారు

ఈ విధంగా 5 సార్లు అవతలి రేపుకీ, 4 సార్లు ఇవతలి రేపుకీ వడవ తిరుగుట ద్వారా ఈ సమస్య

కభాష్! విధలాబార్తా!
అది మెచ్చుకుంటున్నాను!

మటుంబనమీతంగా
చూడండి!

కంప్యూటర్
ప్రెస్: జియోమెట్రిక్
సైన్స్: సిస్టమ్స్
మైనింగ్: మోడర్న్
%

VIJAYA

శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రొడక్ట్స్ లిమిటెడ్
చిక్కడు దొరకడు

వర్షం ౧౯౯౧. విధలాబార్తా
విజయవాడలోని వెంకటనారాయణరావు, కుమరవల్లి ప్రభాకర్ నాథులు

జరిగినపుడు తనకుంటున్నను, ఏ మేరకునూ
తనకు ముఖ్యమం తెలుపగలడు.

కె. ఆర్. కె. అంజనేయరెడ్డి (నర్సాపురం)

రచయిత జవాబు

2-2-68వ తేదీ ఆంధ్ర సాహిత్యచరిత్రక
లోని మొదటికి మేత వ్యాసంలోని సమస్యలను
పూర్వ వక్షం చేస్తూ వాకు రెండు ఉత్తరాలు,
వచ్చాయి. ఒకటి బొంబాయి నుండి స్టైంటిక్
ఆఫీసుగా వని చేస్తున్న టి. కె. ఎస్. మూర్తిగర్
వ్రాసినది, మరొకటి నర్సాపురం నుండి అంజనేయ
రెడ్డిగారు వ్రాసినదీనూ.

“సిరిళ్ళూ—బొంబాయికలూ” అనే సమస్యకు
నేను ఇచ్చిన 3 సిరిళ్ళూ 5 బొంబాయికలూ అనే
జవాబు ఒక్కటే కాక 6 సిరిళ్ళూ 1 బొంబాయిక
అనే జవాబు కూడా సరిపోతుందనీ, ఈ రెండింటిలో
ఏ సమాధానం సరియైనదో తెలుసుకునే నిధానం
లేదు కనుక ఆ సమస్య అసమగ్రం అనీ శ్రీమూర్తి
గారి వాదం. కేవలం గణిత సూత్రాలనే అనుస
రిస్తే వారు చెప్పినట్లు వా సమస్య అసమగ్రం
అని ఒప్పుకోవాలి కాని, మొదటికి మేత సమస్యలో
కేవలం గణితమే కాక, మాటలలోనూ అక్షరాల
లోనూ కూడా గుర్తించి, గుంతులూ ఉన్నాయి.
అందుకనే ఇది మొదటికి మేత అయింది లేకుంటే
కేవలం లెక్కల ప్రశ్నకమే అవును, నేను వ్రాసిన
సమస్యలను చూసినా వదిలివే “కొన్ని సిరిళ్ళూ,
కొన్ని బొంబాయికలూ కావునం ఉంటున్నాయి”,
అని ఉంది. కొన్ని అనే మాటకు “అనేకం” లేదా
“ఒకటి కన్న ఎక్కువ” అనే అర్థం చెప్పుకోవచ్చును
గదా! కనుక, సిరిళ్ళూ, బొంబాయికలూ ఒకటి కన్న
ఎక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నాయని సమస్యలో భాగస్వా
(ఇన్ ఫర్ మేషన్) లేచిపోయింది. కనుక, వారు చెప్పిన
6 సిరిళ్ళూ 1 బొంబాయిక అనే సమాధానం సరి
పోయిందా? కనుక, నేను వ్రాసిన “3 సిరిళ్ళూ 5
బొంబాయికలూ” అనే సమాధానం ఒక్కటే సరియై
నది. అవునా? నేను వ్రాసిన సమస్యలో గుర్తించిన
మొత్తం ఉంది. సమస్యలయలు గ్రహిస్తారని
అనిపిస్తున్నాను.

ఇంక రెండవ ఆక్షేపణ: ముగ్గురు భార్యలూ,
ముగ్గురు అనుమనపు మొగుళ్ళూ చేపు దాటడం
ననుస్య. ఇందులో కూడా మూర్తిగర్ పాత
బద్ధరనే చెప్పాలి. మొదటిసారి కమలను అద్దరిని
దిగవడిన కామేశ్వరరావు తిరిగిసన్నాడు సరే. రెండవ
సారి విమల, విశ్వనాథం వదవ తోసుకుని అద్దరికి
వెడతే సమస్యకు భంగం కలిగింది! అద్దరిని విశ్వ
నాథం ఉన్న చోట తన భార్య కమల ఉండడం
ఇద్దరినూ కామేశ్వరరావు లాంటి పురుష సింహం
సహించాలదా? కనుక సమస్యకు వారిచ్చిన సమా
ధానం కుటరీయం. రెడ్డిగారు వ్రాసిన ఉత్తరం
చూస్తే వారు కూడా ఇదే విధంగా పాతబద్ధరని
తెలుస్తోంది.

ఇద్దరిని విమల, రాధ ఉన్నారా కదా? అప్పుడు

ఉత్తరాలు

కామేశ్వరరావు, కమల వదవ తోసుకుని అద్దరికి
వెడతే నియమం భంగం అయిపోదా? విమల,
రాధల భర్తలు ఇద్దరిని ఉండగా కామేశ్వరరావు
అద్దరిని తమ భార్యలతో కలిసి ఉండడం విశ్వనాథం,
రమమూర్తిలకు మింగుడు పడుతుందా? కనుక
వారిచ్చిన సమాధానమున్నూ సరిపోదు.

సమస్యలోని నియమాంశం మరొకరి జాగ్ర
త్తగా పరిశీలించవలసిందని మనవి. పాతకలూ ఒక
చిన్న పాతకలూ చేసినట్లు కనిపిస్తోంది. ముగ్గురు
లూగా ఎంత అనుమానపు మింగుడు అయినప్పటికీ
వరాయిపురుసుడితో తన భార్య వికాంతంగా ఉంటేనే
గోల పెడతాడుగానీ, తన భార్యతో కూడా మరి
కొందరు ఉదాహర్లున్నా, వదరు వరాయి మగవాడితో
జాటు వాడి భార్య కూడా అక్కడే ఉన్నా భయ
పడడు. భార్యతో కలిసి ఉన్న మగవాడు సభా
జంతువు అని లోకంలో సమ్మత, మగనిలోని దౌర్బ
ర్యానికి ఆ భార్యమణి అద్దగట్టు వేస్తుందనీ,
అదే తమకు శ్రీరామరక్ష అనీ అనుకుంటారు.
అనుమానపు మొగుళ్ళూ, కాని, ఈ సమస్యలోని
మగవాళ్ళు మరో ఆకు ఎక్కువ వదిలేరు. తన
భార్య లానుపు చోట ఉందాని లేదా ఒంటరిగా
ఉందాని. లేదా ఇతర ఉదాహర్లతో (మాత్రమే)
కలిసి ఉందాని. అంతేనాని, తాను తేస్తున్న తన
భార్య మరొక మగవాడు ఉన్నచోట (అక్కడ ఆ
వరాయి మగవాడి భార్య ఉందనీ, ఉండకపోనీ, మరి
కొంత మంది స్త్రీలు కూడా ఉన్నారని) ఉండ
దానికి నీటుతేను. అదిగో, అదే సమస్య. ఇప్పుడు
ఆ సమస్యకి నేను వ్రాసిన సమాధానంతో ఏకీభ
విస్తారనుకుంటాను.

వా సమస్యలు వదిలి, స్వయంగా సాల్పు చేయ
దానికి ప్రయత్నించి, తమ సందేహాలనూ అభి
ప్రాయాలనూ తెలియజరచలేకుంటే ఆసక్తిని
పెరచుకుంటే వా వ్యాసాలు పురికొల్పేయంటే వాకు
చాలా సంతోషంగా ఉంది.

మహీధర సతీసీమాచాన (ఫిల్మి) ●

ఆంధ్రసాహిత్య వారపత్రిక

వ్యవస్థాపకులు :

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని

నాగేశ్వరరావు వంతులుగారు

శుక్రవారం : 1-3-'68

శ్రీవేంగమామ వం! ఫిల్మి చూ! తుద్ద విధి
సంపుటము : 60 సంచిక : 26

సంవత్సరము :

1908

మూల సంపాదకుడు :

కవితంక శంభుప్రసాద్

సంపాదకుడు

కవితంక రాధాకృష్ణ

ఆంధ్రసాహిత్య కార్యాలయము

7, తంబుచెట్టి పీఠి, మద్రాసు-1

విస్తరణ

సంవత్సర చందా	26.00
6 మాసముల చందా	13.00
3 మాసముల చందా	6.50

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : 'పూలరంగడు'లో జమున.

కథలు :

మనిషి తొమ్మిది	— 16
యాత్రికులు	— 32
బాలామణి	— 48
సిరియల్ నవలలు :	
మూడుముక్క	— 24
జీవనరాగం	— 40

శీర్షికలు, వ్యాసాలు, సీసమా :

ఉత్తరాలు — 2, ఓమెన్ కార్నాన్ — 5,
న్యూఢిల్లీ లేఖ-6, శ్రీ దీనదయాళ్ ఉపాధ్యాయ
వృత్తి — 7, కాలిమాలి ఆత్మపాత్య — 8, ఒక
వారం వివరణ, మహీధరేశ్వరులు — 10, కత్తి-
కలం—12, బార్బన్-13, ప్రశ్నావళి—15,
వారసలం — 23, బాలసాహితీ — 37, మెడ
డుకిమేత — 38, లక్ష్మీమూర్తి — 42,
బాలాభాని—బాగోగులు—44, డక్టర్ కుమార్ —
45, పాడుగును ప్రేమించు, వంటలు — 46,
ధర్మవధం — 47, విశ్రాంతిమీటలు — 55,
సీసమా — 57, సీసమాక్షరి — 58,
మీకు తెలుసా? — 61, వృత్తాలు — 62,
అటలు — 63.

పై వారం !

వృత్తం ,

ఏరుదాటారు

శర్యవంతు

ఎన్నో భితర ఆకర్షణలు!

రాష్ట్రపతి ప్రసంగం: కొన్ని సందేహాలు

రాష్ట్రపతి కావనకథ ప్రసంగాన్ని ప్రతి ఏటా ప్రధానమంత్రి కార్యదర్శులు రాసిపెడతారు. డా. జకీర్ హుస్సేయిన్ తొండు నభంవారిముందూ చదివిన ఉప వ్యాసం చాలా బిచ్చగా ఉంది. ఇంత సేవన ముందు ఉపవ్యాసం ప్రధానమంత్రి కార్య దర్శివర్గంవారు తయారు చెయ్యలేదేమో అనిపిస్తుంది.

త్రిటిమ పద్ధతిని అనుసరించి ప్రధాన మంత్రి కార్యదర్శివర్గం వివిధ మంత్రి వర్గాలవారి సూచనలకోసం అడిగి వాటిని రాష్ట్రపతి ఉపవ్యాసంలో ఇమడుస్తారు. వీటిని తగువిధంగా 'పరిష్కరించి' ఒక ఉపవ్యాసంగా తయారు చేస్తారు. ఈ ఏడు మాత్రం అతుకులు బాగా కనిపించాయి.

భాషా సమస్యని గురించి రాష్ట్రపతిని ఇలా అనేట్లు చేశారు—'దేశంలో కొన్ని చోట్ల భాషాసమస్య విషయమయి చట్ట నిరుద్దమయిన సంఘటనలు జరగటం శోచనీయం అని ఈ ప్రభుత్వం అభి ప్రాయం. దేశంలోని అయికమత్వాన్ని పెంపొందించి, ప్రజలలో సమయిక్యతని పెంచి, అన్ని వర్గాల ప్రజలకీ తమ అభిప్రాయాలని తెలియచేసే అవకాశం కల్పించి, సాంస్కృతికాభివృద్ధిని అధికం కియ్యటమే ఈ ప్రభుత్వం యొక్క ముఖ్యద్దేశం. భాషాసమస్యని గురించిన వివిధ వివాదాలు ఇంతటితో అంతిమవుతాయని ఈ ప్రభుత్వం ఆశ. భాషావిధానం అమలుపరిచేటన్నడు వచ్చే ఇబ్బందులని హిమభూతితో ఇచ్చివుచ్చుకోవానే ఉద్దేశంతో ప్రవర్తించటం అవసరం.'

చట్టంలో మార్పు

భాషాతీర్మానం, చట్టంలో మార్పు అవ సరం అని ప్రధానమంత్రి కూడా వచ్చు కున్నారు. అంతే కాక, 'హిందీవర్గం' వారు ఎంతమాత్రం సానుభూతి, ఇచ్చి వున్నావో ధోరణి చూపించారు? ప్రతి

భారతీయుడూ హిందీ వేర్వూకనకపోతే రాజ్యాంగం ప్రకారం దొరికే హామీలని కొన్నిటిని పదులుకోవాలని కదా వారి వాదన? ఒక మహమ్మదీయుడు మాత్రం లేచి తన మతంవారికి వ్యాయం జరిగేట్లు చూడమని రాష్ట్రపతిని కోరాడు.

ఉపప్రధాని శ్రీ మొరార్జీ దేశాయి ఇంజనీర్లతో, 'మీరు ఇంగ్లీష్ కావాంసరా' దన్నారు. ఆయన ఇప్పటికీ గుజరాతు నిశ్చయిద్వాలయంలోని విద్యార్థులు 'ఇంగ్లీషు యూవర్సీటి'ం వారికన్నా తక్కువ అయ్యేట్లు చేశారు. శ్రీ దేశాయి మార్గం అవలంబిస్తే భారతదేశానికి టెక్నాలజీ, శాన్లెటలు, వయ్యద్యం- వీటిలో అభివృద్ధి ఉండదు. శ్రీయుతులు దేశాయి, మధూరి మాయా, సేట్ గోవిందదాస్ల పంటి వారు ఈ విధానాల వల్ల ఎందరు విద్యార్థుల జీవితాలతో చెలంగాటాలు ఆడుతున్నారో గ్రహించారా? 1967లో విద్యార్థులు ఎన్ని రోజులు పాఠశాలని మానుకోలేదు? 1945 మెట్టుకులేషన్ పట్టుభద్రుడు నేటి బి. ఎ. తో సమానం అంటే విద్యా ప్రమాణాలు ఎంత పడిపోయాయో తెలుసు

భారతీయ జనసంఘ్ నూతన అధ్యక్షుడు శ్రీ అచిల్ బిహారీ శాక్ పియా

కోసమ్మ. హిందీ విషయంలోనూ ఈ తిరోగమనాన్ని గమనించవచ్చు. 'హిందీ దాక్టరుల్లు, హిందీ ఇంజనీరుల్లు' వీలే సంగతి ఏమికావాలి? వివిధ శాస్త్ర పరిశోధనల ఫలితాలని తెలిపే పత్రికల హిందీ అనువాదాలు లభ్యమయ్యే ఏర్పాట్లు శ్రీ దేశాయి చేశారా? మద్యపాన నిషేధం వల్ల ఎంతో నష్టం కలిగింది కాని మద్యపానాభిలాష మాత్రం తగ్గలేదు. శ్రీ దేశాయి పంటి తీవ్రవాదుల ధర్మమా అంటూ వారు టంచర్లు తాగి చనిపోతున్నారు కూడా.

ఇతర దేశాలని గురించి చదవక పోవటం హిందీవాదుల ప్రత్యేక బలం. భాషా యుద్ధాలతోకి దిగిన మరొక దేశం బెర్మియూస్.

'కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య సానుభూతి, సహకారం ఉంటే దేశానికే మంచిది. పాక్స్టి వివక్షణ లేకుండా సహకరిస్తామని వారు అంటున్నారు. అలాగే రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సహకారం కోసం వారు ఎదురు చూస్తున్నారు,' అన్నారు రాష్ట్రపతి.

కాంగ్రెసు తీర్మానం

ఇది క్షుటంతో కూడిన వాదం. బాయిదరావాడు తీర్మానంలో కాంగ్రెసు కాంగ్రెసువికాని ప్రభుత్వాలని పడగట్టు తానికి విశ్వయించుకున్నది. పశ్చిమ బెంగాలు ప్రభుత్వం పడిపోయింది; బీహారు తోనూ అంతే; ఇక ఉ. ప్ర.తో శ్రీయుతులు పి. బి. గుప్త, త్రిపాతీలు వారి రాష్ట్రంలోని ప్రభుత్వంతో ముసుగుల్తో గుడ్డులాట ప్రారంభించారు. హర్యానాలో రాష్ట్రపతి పాలన ఉంది. పంజాబులో నిలకడ లేదు. ఉపప్రధాని శ్రీ మొరార్జీ దేశాయి కాంగ్రెసువారు ఇతర పార్టీల ప్రభుత్వాల విూద చేసే యుద్ధాన్ని బహిరంగంగా బలపరుస్తున్నారు.

ఒక ప్రశ్న వెయ్యటం అవసరం. రాష్ట్రపతి కేవలం ఉపవ్యాసాలు వచ్చి చెప్పే ఆభరణమా, లేక స్వంతంగా నిర్ణయం తీసుకోకల శక్తి కలవాడా? ఆయన కాంగ్రెసు నియమించిన వ్యక్తి. నిజమే, కాని ఎన్నిక అయిన తరువాత ఆయన ఏ పార్టీకి చెందడు కదా? అవసరం అయితే ఆయన తనకితానుగా నిర్ణయానికి రావాలి కదా?

* * *
కొత్త ఢిల్లీలో జరిగిన 'అంక్వేడ్' (అయిక్యరాజ్యసమితి వ్యాపారం, అభివృద్ధి కోసం ఏర్పరచిన) సమావేశాల్లో చిన్న ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం ఒకటి జరిగింది. రష్యా బల్గేరియాలో ప్రతినిధులు వియత్నామ్ యుద్ధాన్ని ఖండించారు. సమావేశంలో తూర్పు జర్మనీకి ప్రాతినిధ్యం కావాల్సివచ్చింది. కమ్యూనిస్టులు ఇన్వెగలిగిన దేశాలేమీ కనుక వారి ప్రభావం అంతగా తెలియలేదు. అంతేకాక, వారు ఇస్లామిస్టులను ఏమీలేదు, అనుజాతీయాదాయంలో ఒక్క శాతం దానం చెయ్యటానికి వూనుకోలేదు. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలవారి భుజాలమీద ఎక్కి అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలోని వ్యాపారపు ఏర్పాట్లు వాతనం చెయ్యాలని వారి ఉపాయం అని తోస్తుంది. రష్యా ప్రతినిధిసర్గం నాయకుడు శ్రీ వటాలచేవ్ ఇలా అన్నారు:

'పాశ్చాత్య దేశాలు సోషలిస్టు దేశాల నుంచి దిగుమతుల విషయము నిర్బంధాలు రద్దు చెయ్యాలి; సోషలిస్టు దేశాలకి వంపే ఎగుమతులని గురించి నిర్బంధాలు ఉండనివ్వరాదు; తూర్పు, పడమర దేశాలు ప్రత్యేకాభిమానంతో వ్యాపారాలు చేసుకొనాలి.'

'కోకో', పంచదార, బీన్స్, మానె విత్తులు, నూనె, పత్తి, నారింజ, అరటి కాయలు, సీసం, జింకు, రాతిమానె, రాగి - వీటి ధరల నిలకడ విషయము వచ్చందం కుదరాలి. ఇనుము, మాంగనీసు ధాతువులు, గట్టి దారాల విషయంలోనూ వచ్చందం కుదరాలి.

'సోషలిస్టు దేశాలలో వ్యాపారపు వస్తుం దాలు పెట్టుబడిదారు దేశాలలో చేసుకునే వచ్చందాలతో సమానంగా ఉండాలి.'

రష్యా విధానం

భారతదేశం, ఈజిప్టు దేశాలలో వారు పాదించిన వాటినిగురించి చెప్పటం మినహాయించి రష్యా ప్రతినిధి తన దేశం దిగుమతి విధానాన్ని ఏ విధంగా సడలిస్తుందో చెప్పలేదు - వెనుకబడిన దేశాలనుంచి అయినా సరే. రష్యా, చెకోస్లవాకియాలు భారత దేశంలో తయారయిన వస్తువులని కొంటా మన్నాయి, నిజమే. (ప్రత్యేకంగా తమ సహాయంతో నెలకొల్పిన కర్మాగారాల నుంచి.) కాని, ధర విషయం ఏమిటి? వారి దేశాల్లో 'బజారు-వ్యవస్థ' లేదు. అమ్మే సంస్థ ఒక్కటే - ప్రభుత్వం. ఇక భారత దేశంలో తయారయిన వస్తువులకి మాత్రం

బేరం ఉంటుంది. మన వస్తువులు కొన్నప్పుడు వారు బదులుగా తమ వస్తువులు ఇస్తారు. కమ్యూనిస్టు రాజ్యాల ప్రభుత్వాలు స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్ తో వ్యాపారం చెయ్యటానికి ఇష్టపడరన్న సంగతి అందరికీ తెలుసు.

'అభివృద్ధి విధానం రాజకీయ-ఆర్థిక పరిస్థితిని బట్టి జరగాలి కాని 'రాజకీయం-పురాణం' బట్టి కాదు,' అన్నారు జర్మన్ ప్రతినిధి డా. కార్లస్సెల్లర్. 'అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు సహాయం చేసినప్పుడు సహాయం పొందిన దేశాలు తిగి నట్లు, తమ ఆర్థిక విధానాలని మార్పు కొనాలి.' ●

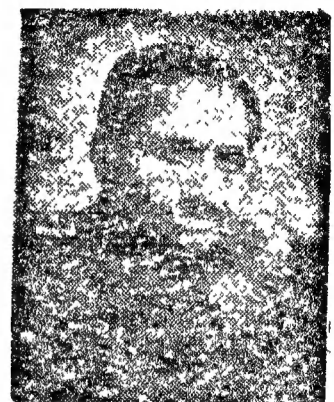
శ్రీ దీనదయాళ్ ఉపాధ్యాయమృతి

భారతీయ జనసంఘ్ అధ్యక్షుడు శ్రీ దీనదయాళ్ ఉపాధ్యాయ లక్ష్మీ నుంచి పాట్నా వెళ్ళాడగా దుర్మరణం పాలై నారు. లక్ష్మీ నించి వస్తున్న ఎక్స్ ప్రెస్ ఫిబ్రవరి 11న తేదీ తెల్లవారు జామున వారణాసికి 14 మైళ్ల దూరంలో ఉన్న మొఘల్ పరాయి స్టేషన్ కి చేరినప్పుడు ఆయన భృతిక కాయాన్ని కనుగొనటం జరిగింది.

శ్రీ ఉపాధ్యాయ పార్టీ కార్యకర్త మొదలు కొని భారతీయ జనసంఘ్ అధ్యక్షుని వరకూ గల వివిధ బాధ్యతాయుతమైన పాపాంతో ప్రముఖ పాత్రలని నిర్వహించారు.

శ్రీ ఉపాధ్యాయ 1917 అక్టోబర్ 10న తేదీన మధుర జిల్లాలో జన్మించారు. జయపూర్, కామ్యూర్, అలహాబాద్ లో విద్యాభ్యాసం చేశారు. ఆయన పెద్ద రాజకీయ నేత్రై కాక మంచి రచయిత కూడా. 'పాంచ జన్య', 'స్వదేశ', 'రాష్ట్ర ధర్మ'

నంటి వివిధ జాతీయ ప్రచురణలలో చురుకైన పాత్రలని నిర్వహించారు. శ్రీ ఉపాధ్యాయ మరణ భారత రాజకీయ రంగానికి తీరని లోటు కలిగించింది. ప్రముఖ రాజ

కీయ నేత్రలు, పరిపురు ప్రముఖులు శ్రీ ఉపాధ్యాయ మృతికి తమ గాఢ సంతాప పానుభూతులని వ్యక్తం చేశారు. ●

క్రి.శే.కార్ మూలి ఆత్మపాత్యారహస్యం

❑ 'సానే గురూజీ ఆత్మపాత్య చేసుకున్నారు' అన్నవార్త మహారాష్ట్ర ప్రాంతాన్ని విచార సముద్రంలో ముంచి వేసింది. ఇది 1950 లో సంఘటన.

సానే గురూజీ మహాత్మాగాంధీ శిష్యకోటిలోనివాడు. 1930 మంచి అతను కాంగ్రెస్ ఉద్యమంలో తీవ్రస్వరూపి పట్టించాడే. అనేక సార్లు జైలుకు వెళ్లాడు. 1940 లో కాంగ్రెసు నిధానాలు వచ్చిన ప్రజాశాసనసభలో సానే చేరాడు. అతను ఆచార్యభావాలతో పుస్తకానికంటే వాస్తవాలే దేకాకుండా, చక్కని రచయిత యువకుల హృదయాలను దేశభక్తితో వింపడానికి చాలా గొప్పవాడు. యువకులకు ఆయన ఆరాధ్యదేవతగా వుండేవాడు. అంతటి మహావ్యక్తి ఆత్మపాత్య చేసుకున్నాడు! యాభివ్యక్తి ప్రాచీనంలో ఆత్మపాత్యకు దానినీస దారుణ పరిస్థితులు జీవితంలో అపత్యపితపిత వేరే ఏమీ కారణం కాదని తెలిసింది.

బొంబాయిలో ఆయన భౌతిక కాయానికి దహన సంస్కారాలు జరిగాయి. సంతాప కరమైన సానే గురూజీ చివరి ఘట్టాన్ని చూడడానికి ఎంతోమంది ప్రజలు హాజరయ్యారు. దహనక్రియకాగానే విచార భారంతో కృంగిపోతూ ఆ స్థలాన్ని విడిచి పెట్టి వెళ్లిపోతున్నప్పుడు వారికి ఒక విచిత్రమైన సంఘటన ఎదురయింది.

పదిహేడేళ్ల కుర్రవాడొకడు పూర్తిగా కాలిపోయిన చితికి సమీపంగా కూర్చుని నక్కివెక్కి ఏడవడం వాళ్లు చూశారు. అడిగిచూస్తే, ఆ కుర్రవాడు సానే గురూజీని చూడడానికి గోవానుంచి బొంబాయి వచ్చాడని తెలిసింది. అతను వచ్చిన రోజునే సానే గురూజీ మరణించడం జరిగింది!

ఆ కుర్రవాడే వి యస్ కార్మాలి సానే గురూజీ మరణించిన పదిహేడేళ్ల తర్వాత 1967 లో వి యస్ కార్మాలి ఆత్మపాత్య చేసుకున్నారు! అప్పుడు అతను గోవాకి విద్యామంత్రిగా కూడా పనిచేసి వున్నాడు. సానే గురూజీ ఆత్మపాత్యని కల్లారా చూసిన కార్మాలి పదిహేడేళ్ల తర్వాత తనకూడా ఆత్మపాత్య చేసుకోవడం ఒక విచిత్రం!

కార్మాలి గ్రాడ్యుయేషన్ పూర్తిచేసిన తర్వాత బొంబాయి స్టేట్ ట్రాన్స్పోర్ట్లో గుమాస్తాగా పని చేసేవాడు. తర్వాత గోవాకి వచ్చి అక్కడ ఒక పారిశ్రామిక సంస్థలో పని చేశాడు. గోవాకి స్వాతంత్ర్యంవచ్చినతోడనే కాంగ్రెసులో చేరాడు. 'మహారాష్ట్ర వాసి గోమన్ ఒక పార్టీ' వ్యాప్తిలోకి వచ్చినతర్వాత గోవా కాంగ్రెసును విడిచి అందులో చేరి, బండోడ్కర్ మంత్రివర్గంలో ఒక స్థానాన్ని ఆక్రమించుకున్నారు. బండోడ్కర్ కి అతను కుడి

భుజంగా పనిచేశాడు. గోవాలో ద్వితీయ సార్వత్రిక ఎన్నికలు వచ్చినప్పుడు కార్మాలి రాజకీయవతనం ఆరంభమయింది. అతను ఎన్నికల్లో నెగ్గినా బండోడ్కర్ మంత్రి వర్గంలో స్థానం సంపాదించుకోలేకపోయాడు! కొద్దివేలల తరువాత బొంబాయి వచ్చి, సెప్టెంబరు ఒకటవతేదీన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వి. పి. నాయక్ తో మాట్లాడి, యమ్మెల్యే క్వార్టర్స్ కు వెళ్లారు. మంత్రి అంటే—1967 సెప్టెంబరు రెండవ తేదీన ఆత్మపాత్య చేసుకున్నారు. ఆయన ఆత్మపాత్య చేసుకునేముందు ఒక ఉత్తరాన్ని రాశారు. ఆ పుత్తరాన్ని అన్ని వార్తాపత్రికల్లోనూ ప్రచురించాలని ఆభ్యర్థిస్తూ రాశారు. పత్రికలు ప్రచురించడానికి సిద్ధంగా వున్నా, ప్రభుత్వం వాటిని పత్రికలకి అందజేయడానికి రెండువేలలు పట్టింది.

వార్తాపత్రికల్లో ప్రచురించిన ఈ ఉత్తరం కార్మాలి ఆత్మపాత్య రహస్యాన్ని భేదించింది. 'పదవిలో ఉన్నంతకాలం ఎటువంటి ఆక్షేపాలు లేకుండా ఆదర్శంగా నిలబడాలని ఆశయంగా పెట్టుకున్నాను. విస్వరూపంగాను నిష్పక్షపాతంగాను వ్యవహరించి సందుకు స్వంతపార్టీలోనే శత్రువులు ఎక్కువయ్యారు. నావల్ల ఏదీ ఉపకారాన్ని పొందుదామని వచ్చినవారికి నేను నిష్కర్షగాను, ప్రజాశ్రేయస్సుతోను సమాధానం ఇవ్వవలసి వచ్చేది. అంతేకాకుండా నా సోటివారి అవ్వ యార్జితాన్ని ఖండిస్తూ వుండడంవల్ల వారు శత్రుత్వాన్ని పెంచుకున్నారు. అందువల్ల బండోడ్కర్ మనసు నిరిగి పోవడంతో మంత్రివర్గంలో రెండవసారి నేను నెట్టి వేయబడ్డాను.' అన్న సారాళం ఆ పుత్తరంలో వుంది.

'రాజకీయ జీవితంలో జరిగిన ఈ అవమానమే జీవితంలో అనంతప్రతిని రెచ్చగొట్టిందని, అదే ఆత్మపాత్యకి పురికొల్పిందని' కార్మాలి ఆ పుత్తరంలో వొక్కిచెప్పారు!

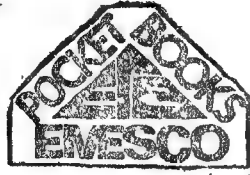
ఆదర్శవంతమైన జీవితం గడపాలనుకున్న శ్రీ కార్మాలి దుర్మరణం జాతికి గొడ్డలి పెట్టు!

బాధ్యతతో వ్యవస్థ బుక్ షాప్ లో
 ౫౫, చివరపత్రికలవల్ల కల్పాన
 ఏటంబుని గూర్చి అడగండి.

తేవంటే తెప్పించిపెట్టుమనం
 అభివృద్ధిపట్టి మాకు తెలుసు
 పాదకులు ఇలా నోటగూడుకొని తెప్పిస్తే
 పాపాన్ని దూరమే సామ్యం ప్రాంతం ముందే
 మనియోధ్యం కట్టాలి. విడివిడిగా కొనాలంటే
 ఒక్కొక్కరికి పాపాల పాపాన్ని అవసరం
 ఇది ప్రస్తుతం శిశునూ ముందుగా
 మనియోధ్యం పంపాలి. శిశువు పాపాలుతే
 పాపానికి 60 పైసలు అవసరం.

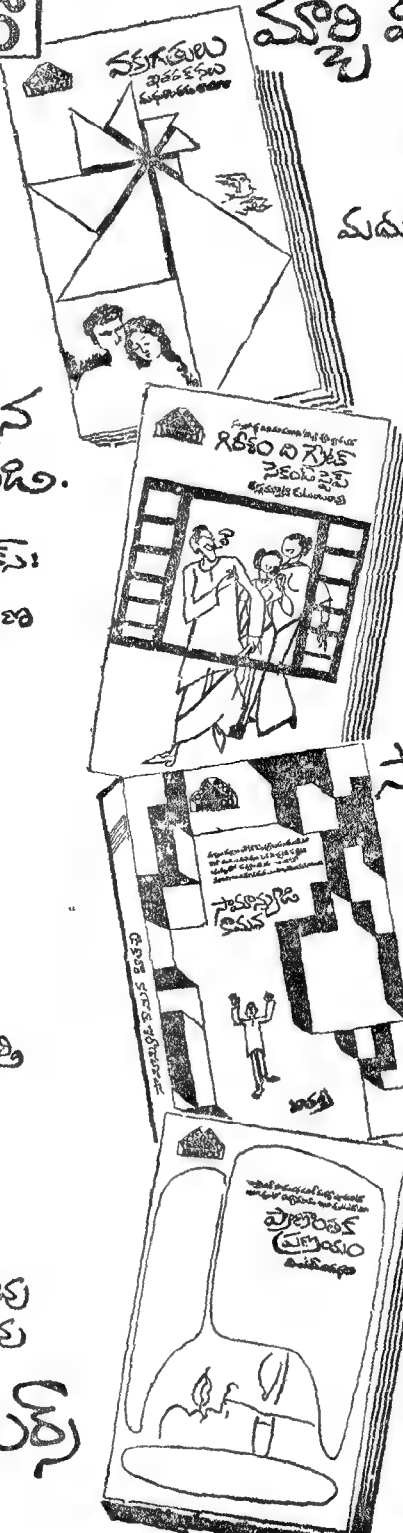
ఎమెస్కో పాకెట్ బుక్స్ మళ్ళీ విడుదలలు!

పుస్తక విక్రేతలకు ఆకర్షణీయమైన
 టరమ్స్! వివరాలకు నేడే రాయండి.

ఇంతవరకూ విడుదలైన ఎమెస్కో పాకెట్ బుక్స్:

1. దిండుక్రింద పాకెట్ కెక్ * విశ్వవిద్య సత్కారోదయము
2. బ్రతికిన కొడేటి * పాలసన్ని పద్మరావు
3. గ్రహణం విడిచింది * దివివేదముల వికలాక్షి
4. సాక్షి * ముత్తప్పూరి వెంకటరమణ
5. నిజాత్ సాహెబ్ * రచన
6. పిలికెడు ఆకాశం * గొల్లపూడి మారుతీరావు
7. హోస్ సర్క్స్ * కొమ్మలూరి వేణుగోపాలరావు
8. నిలిక్షణ * దున్నవ విజయలక్ష్మి
9. కొళ్ళిక పట్టుమహిషి * పిలకొగిలపతి శాస్త్రి
10. ఆత్మబలి * సి. శివరాజురావు
11. సుగంధం * నీకాటి
12. బంధము, అమబంధము * పి.వి. శ్రీకృష్ణమూర్తి
13. స్నేహితుడు * ముప్పాళ్ళ రంగనాయకమ్మ
14. నూరుచేరత్తులు * ముచ్చళి
15. కొనేడు - సెలయెడు * వాసమూర్తి
16. ఇదే నాది * బలిరావు కొంతారావు
17. బుద్ధుని జోతక కథలు * శ్రీ శివశంకర సావేరి
18. అహం - అనర్థం * ముద్దంకెట్టి హనుమంతరావు
19. స్వయంవరణం * మహీధర రామమోహనరావు
20. అశ్వపక్షం * హరికిషన్

క్రిందపైదోక బుక్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్
 కొప్పపతిరాడ్, సికింద్రాబాద్

వక్రగతులు
 ఇతరకథలు
 మదురాంతం కోటిరాం
 రూ. 2/-

గిరిశం దిగ్గేట్
 సేకం పైపె
 సుప్రసిద్ధుని మూర్తి
 వట్లమన్నాటి
 కుటుంబరావు
 మాస్టర్స్ వ్రాసిన
 రూ. 2/-

సామంత్యం
 వాత్సల్యం
 దున్నట్లంబి వెలుగులో
 పద్మసామంత్యం కొట్టిన
 బిక్కుల్లి దున్నట్లంబి
 సామంత్యం నవల
 రూ. 2/-

ప్రాజాంతక
 ప్రణయం
 వియస అకథా
 ఇతిహాసం సామంత్యం
 మధ్యపాఠశాలలో
 ఉండే పక్కపాఠశాలలో
 స్వయంవరం!

నలుగురు పిల్లలని హత్యచేసిన నరరూప రాక్షసి

■ మారీ (కొచ్చిన్) ఆనేవో 37 ఏళ్ల లాపీ అనే ఒకడు ఓ పెద్ద చేతిసంచితో చర్మ (చర్మకాడు) కట్టించుకున్నాడు. చనిపోయిన వారికి సంతానం ఏర్పాటు చేయమని వికార్ (ఒక వ్యవస్థ)ని అడిగి, దాని కోసం ఎప్పుడు తీయబోయిందట. ఈ పెద్ద సంచి దాని బరువు వుండడం వల్ల అనుమానంతో వికార్ దాని ఎమె చేత్తో తెరిపించి చూస్తే అందులో 18 నెలల పసిబిడ్డ శవం వుండటం. అ పసిబిడ్డ ఎమె బిడ్డనట.

ఈ విషయం వికార్ పోలీసులకు తెలియజేశాడు. పోలీసులు ఎమె లాంటిని సోదా చేస్తే మరో వారిని శవాల దొరికాయట. ఎమె ఖర్త జోనన్ (రెండో ఖర్త) ముగ్గురు పిల్లలు (మొదటి వివాహ సంతానం ఇద్దరు, రెండో వివాహ సంతానం ఒకరు, వీరిని తలుగుర్ని లాపీయే హత్య చేసిందట. లాపీ పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. అసలీ నరరూప రాక్షస కృత్యానికి కారణం ఏమిటో యింకా తెలీదు.

* * *
భారతీయ ఐదవంపు సార్వత్రిక ప్రెసిడెంట్ శ్రీ దీప్ దియాల్ ఉపాధ్యక్షుడు శవం మొంగల్ సాహాయ్ రైల్వే స్టేషను సమీపంలో పట్టాల మీద దొరికిందట. ఎవరో కావాలని పథకం చేసి మరీ యీ హత్య చేశారని అధికారవర్గాలు భావిస్తున్నాయి.

పూల మొక్కలన పీకి కూర మొక్కలు

శాసనవర్గా భవనం ముందున్న పూల మొక్కలన పీకి, ఫలవృక్షాలను వాటిని కారణంగా శ్రీ గోర

(సన్నిక బృందం)ను మరో 15 మందిని అరెస్టు చేశారు (11 తేది). పోలీసు బలం ఎంత వారిం చినా వివర వారు అతి నేర్పుగా పూల మొక్కలన్ని కీకి పారేసి, బయటూ పెండ్ల మోర మొక్కలు వాటిశారు!

జైలే వే.లా!

కనీసం రెండు మూడు నెలలకు ఒకవారం, రోజులైనా కైదీలు తమ తమ భార్య పిల్లలతో కాలక్షేపం చేసే అవకాశాన్ని కలుగజేయాలని, అదేగక ఏదైనా పెద్దపెండగలకు, ముఖ్యమైన సందర్భాలకు కూడా కైదీలను పెడతాలని కేరళ అధ్యక్షేటి డిసెంబర్ శ్రీ పి. సుబ్రహ్మణ్యం పో. లిపి

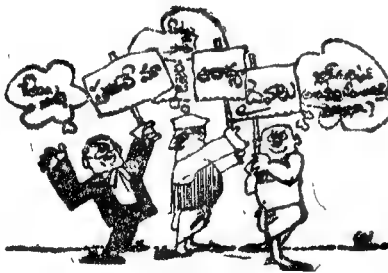
అధికారాన్ని వెల్లడి చేశారు. చాలా కాలం, కై. ల్లో ప్రేమపర్యం లేకుండా వుండడం కరీరల్ కై. దృష్ట్యా అరెస్టుకరం కాదని, కై. ల్లోంచి బయటకు వచ్చిన అట్టివారు తిరిగి గృహస్థశ్రమంతో తగిన బ్రష్టిపొంద లేరని ఎయి నన్నారు. ఖరీ ఈ లెక్కన కై. ల్లో వుండడమే చాలా అరెస్టుకాదు!

రిక్తపు మడుగులో గుర్తు తెలిని శవాలు

మీనంబాకం విమానాశ్రయానికి సమీపంలో (యూనెల 11 తేది) రెండు శవాలు రిక్తపుమడుగులో దొరికాయట. ఒకరినికీ 40 ఏళ్లు, మరొక అయికి మూడు 30 ఏళ్లు వుండవచ్చు. వారి శవాలు కొంతెం దూరంలో రాయికి కట్టినవి ఎక్కువగా వుండటం. ఈ రెండు శవాలూ గుర్తు లేకపోయాయి. ఎవరు? ఎందుకు? ఎప్పుడూ? ఎలాగి అని హత్యలు చేశారో తెలీదేమో.

మహాధర్మరక్షులు

మహిమర మహాధర్మరక్షులు

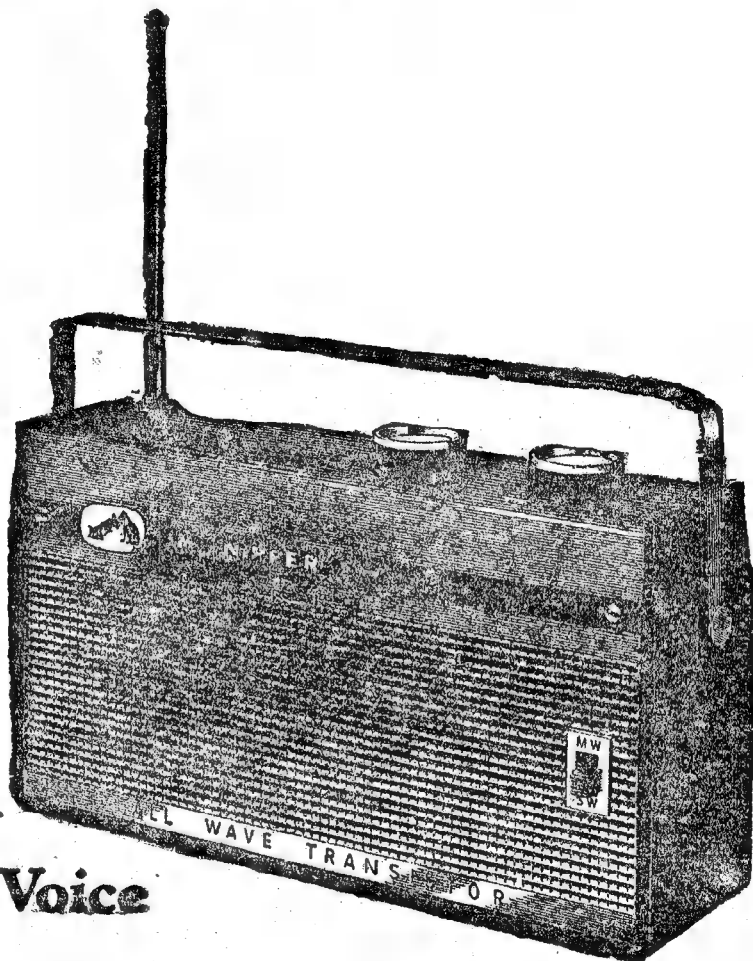

న్యాయవాదులకు, నాయక గ్రామాలకు వర్తకులకు దైవభక్తి మొందు కొంగ జనము మీరి (మింగుటకే కదా! హృదయవర్తి యీ మహాధర్మరక్షి.

హాచయంవి నిషపవర్

కెరిస్కావిక్, ఏరియల్, అతి సునితమైన ట్యూబింగ్
కంట్రోల్ కలిగివున్న అతి చిన్న అల్ వేవ్ ట్రాన్సిస్టర్ ఆవృత
రూ. 245/-* అకు మాత్రమే అభ్యంతరమున్నది.

చూడ ముచ్చటైనది-
చిన సొంపైనది

నీకేమీ కష్టములే
చూడండి దీనిని
కట్టించి దీనిని చూచి
పెట్టించుకొనివేయండి.

* ఏకైక సర్టిఫైడ్
ఫ్యాక్టరీల నుండి.

His Master's Voice
BUT QUALITY FIRST

అవ్వ హత!

29 వేళ్ళ పెద్దవాడేమిటా తాగేరాయ
 ఊకొడ జూతినకును చనిపోతాను. చూడుకు
 ప్రేమ మున్న రాతని శవాన్ని పోలీసులు స్వర్ణం
 పేరుతున్నారట. ఈ పెద్దవాడ ప్రకృతి తమిళ
 బొమ్మలనుండి శ్రీ వాగ్మీ బాహురదట!

*   *   *

ప్రఖ్యాత హాస్యకవి నటుడు 'నికో' డబ్బో మోన్సె
 డెవిపోయాడు. ఈయన శవం పొంత గుంటున్నా

ఓకవారం విపరీతం

నీదిట, అంత అద్భుతంగా ఎందుకు చని
 పూడోయిన! (వయస్సు 34 ఏళ్ళే) పోలీసు
 పురుషులు ప్రారంభించియున్నా, బహుశా స్వభావ
 మైని చానేనని మా అనుమానం అవ్వరట
 శివారం.

కోయంబత్తూరుకు 50 మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న దుర్గాదేవి తాలూకాకు చెందిన 'ధర్మి'

బిరినూ 'రాక్స్' లో నన్ను ఒకత్తైడి అత్యుపాత్య చేసుకున్నాడట. దొంగలవాలు విరివిగ చేతాడన్న అరోపంతో (మారియప్పన్) ఇతన్ని కైదు చేశారు.

అగ్నిప్రసాదం

కామ్యూరులో 11వ తేదీన జరిగిన అగ్నిప్రమాదం
వల్ల ఒక గిడ్డంగి (గోడౌన్) లో వున్న కొన్నిలక్షల
శరీరాలు చేసే ప్రతి భస్మీకరణంపై పోయిందట.

**5.77 కోట్ల ఖరీద-చేసే
వాచీల స్వాధీనం**

జోంఠి రియల్ ఎస్టేట్ ప్రయాజితుడి నష్ట పాలాగో
 పో నాటిలు పట్టుకున్నారు. ఇంట్లో కాగితాలన్నీ
 చుట్టి, జోనంబులో పెట్టి వున్నాయట. ఈ
 నాటిల మొత్తం శరీరు 14 లక్షలట. ఎంబర్, 66
 నుంచి పట్టుకున్న వాటిల శరీరు 5.77 కోట్లు.

రూపాయలలో ఈ వాచీని కన్పిల్పవారు 50
చేస్తారు॥

దొంగ సర్టిఫికేట్లతో
ఆర్.ఎం.ఓ. ఉద్యోగం

బాంబాయిలోని సాయర్ హాస్పిటల్‌లో ఆర్.
ఎం. ఓ. గా పనిచేస్తున్న సిల్వన్‌కి చెందిన
వ్యక్తి నొకరిని దొంగ నర్సింగ్‌టెక్నిక్‌తో ఉద్యో
గాన్ని సంపాదించిన వేదానికి అరెస్టు చేశారు.
మెడిసిన్ చదివకుండానే ఆట నిపుణుడైన
ఆట బాధ్యతల్ని ఎలా నిర్వహించాడో ! ?

—పాఠశాల

100 - 300

18 వ శతాబ్దం ముగిసేసింది. దేవగిరి రాజ్యాన్ని యాదవ వంశంవారు పాలిస్తున్నారు. వారి దివాను అంబాజీ పంత్ టౌకప్రసిద్ధి చెందినవాడు, చాలా ధనవంతుడు కూడా. అతని కొత్తసరి కొడుకు పుట్టినప్పుడు అతని సేవకులు దీను గుంపీద ఎక్కివెళ్లి ఊళ్లో వారంబడికి చక్కర పంచి పట్టాగూ ఈ కొడుకుకి తుకీజీ అని నామ కరణం చేశారు. తుకీజీ పంత్ ఎదిగి పెద్దవాడయి 18 వ ఏట తండ్రి నడిచి వదులుకున్న తర్వాత యాదవ రాజ్యం దివాను అయిపోయాడు. త్వరతోనే తన అధిపతుల తరపున యుద్ధాలలో పాల్గొని ఎన్నో విజయా లని సాధించాడు. ఇటువంటి ఒక యుద్ధంలో తుకీజీ పంత్ వోడించిన శత్రువు గళ్యంతరు లేక పలాయనం చిత్ గించాడు.

ఆ రోజుల్లో విజేతలు శ్రీమంతునిదిరాన్ని దోచుకొనుటం పరిపాటి. తుకోజీ శ్రీమరాజు గుడారాన్ని ప్రవేశించాడు. తొలికి వెల్లిస తుకోజీ ఎన్నో సగలతో బయటికి వస్తాడని ఎదురుచూసిన నెయినికులు అతను కేవలం ఒక వున్నకంతో వెలుపలికి రావటం చూసి అశ్చర్యపోయారు. తుకోజీవంటికి ఆ వున్నకం అంటే ఎంత ఆనందాన్ని పొందాడో గుర్తించుకోవాలి. వెల్లిసోయాడు తన గుడారానికి. మరునాడు యాదవ సేనలు తమ రాజ

ధానుక తిరిగి వచ్చి వాయూయి, విజయం.
దానినల్లవచ్చిన ధనలాభంతో సేయిని
కులు సంతోషింపఁబడ్డారు. కేవలం
పునఃకలాభం సాధించి తుకోణీ అధిక
సంతోషింపఁబడ్డారు.

ఆ రోజుల్లో ముగ్ధుడైన ఖండా (నవా
రంథోకి రాలేదు. తుకోజీ చాలాకాలంగా
మరొక వ్యాఖ్యాకల భాగవతం ప్రతికేసల
వెతుకుతున్నాడు శత్రురాజు గుడారం
లోనికి కొల్లగొట్టటానికివెళ్ళిన అతనికి
ఆ పుస్తకమే కనిపించింది! అంతేకాక,
అది ఏకనాథుడి వ్యాఖ్యాకలది! ఈ
గంధం తుకోజీ జీవితాన్నే మార్చే
సింది. ఇహ పోఖ్యాలమీద నిరక్తి
జన్మించింది. క్రమంగా అది అధిక
మయి పికనాడు అతను సన్యాసం
పుచ్చుకొనటానికి నిశ్చయించుకున్నాడు.
సరిగ్గా ఆ సమయంలో తుకోజీకి
లక్ష్మీమణిదామ అనే యోగి పరిచయం
అయింది. అతనిద్వారా సన్యాసాశ్రమం
స్వీకరించాడు.

కుకాశీ సంత్ రమావల్లభ దాసు
అయిపోయాడు. రమావల్లభదాసు తన
జీవితశీష్యాన్ని కృష్ణానదీతీరం మీదనేనున్న
నాయీ లో గడిపాడు. అక్కడ ఎన్నో
మతగ్రంథాలు రాశాడు. వీటన్నిటిలో
‘సేరు పొందినది శంకరాచార్యుల ‘బృహద్
వాక్య వర్తి’ మీద ఆయన వ్యాఖ్య
‘వాక్యవర్తి’.

- 25

ఇంకా నాలుగంటలు
బ్రతుకుతా సన్నాదుగా-తలగా
దీ సిస్టర్ చూసొస్తాడెట్టర్!

సరే! నాయత్రం పిచ్చర్కి
తీస్తేలా సన్నాగా-ఇహ
అన్నం వండవో!

చురువుండా దీ సిస్ట్రా చూసిం
తర్వాతే డరిసిక్కు పడేట్లు
చూడండి!

అబ్బే! అతను కారుకింబ పడే తబండి!
సిస్ట్రా బికట్ తీసుకురాటానికి
ప్రయత్నించాడు...

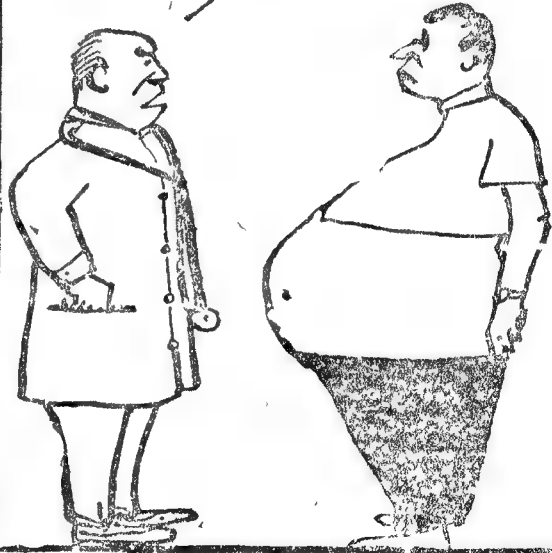
బుకింగ్ క్లోజ్ చేశాడుగా
ఇంకా ఎందుకురా
అక్కడ?

సెకండ్ షోకి..

1-20

మరే అంత సవ్యాపుకో లేనివాడివి
కామిక్ పిచ్చర్కి
ఎందుకెళ్లావ?

శ్రీధర

లండన్ కు
వారానికి 12 పాట్లు
న్యూయార్కు కు
వారానికి 7 పాట్లు

కొనాలంబ, దారిలో కుప్పెట్, విహరెయిన్,
జుహరాన్, కెయిరో, వేరుక నురియి యూరపలో
మీరు ప్రయాణమును ఆకాశరీతిగా అది కుట్టి
వెళ్లవచ్చును. మాస్కో, మీరుగా కూడా ఇంటికి
వారానికి రెండు సార్లును వున్నాయి

ఎయిర్-ఇండియా
నవకాలము: 0.1.ఎ.ఎ. నురియి క్యాంటి

ఎ. ఆర్. ఆర్, కొప్పులగుండు

భగవంతుడు అందరికీ సరైన జ్ఞానము సమానముగా ప్రసాదించ రేమిటండి?

జ్ఞాన సమాపార్జనకు కావలసిన పరుకు అందరి మెదళ్లలోనూ పొందు పరచాడు. భగవంతుడు. కొందరు దాన్ని సే పొందించుకుందుకు కృషిచేస్తారు. కొందరు బద్ధకిస్తారు. అంతే.

ఎమ్. ఆర్, రాయచోటి

కుటుంబ నియంత్రణపై మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?

సరిమిర కుటుంబం కావాలనుకున్నవాళ్లు అవశ్యం అవలంబించ వలసిన విధనానికి ప్రత్యేకమైన అభిప్రాయ ప్రకటన దేనికి సోదరా!

బి. వి. ఎన్. ఆర్, రూర్కెలా

తు. చ. తప్పకుండా అంటారు. దీనికి అర్థం ఏమిటి?

సంస్కృతంలో యతిప్రసాన కిట్టంపులకోసం కొన్ని వ్యర్థమైన పదాలు, అక్షరాలు వాడుతూ ఉంటారు. వాటిలో తు. చ.లు కూడా ఉన్నాయి. యధాతథంగా అనువదిస్తూ యా తు. చ.లు కూడా చివరం జరుగుతూ ఉంటుంది. కొంత చోట చెప్పాలంటే 'మక్కికి మక్కి' అనువదించ దాన్ని, అనుసరించడం అలా అనుకోవచ్చు.

ఐ. ఎన్. ఎన్. ఎమ్, రాజోలు

భార్యభర్తల మధ్య అనురాగాన్ని వేరు చేయునది ఏది?

రహస్యం.

పి. డి. ఆర్, ధవళేశ్వరం

ఎవరికి ఎవరు కావాలా?

ఎవరికి వారే కావాలా!

జి. కె. ఆర్, గుంటూరు

దేనిని నిడువడంవల్ల మనిషి అందరికీ మంచివాడు అవుతాడు?

కొంత స్వర్ణం. కొంత అహం.

ఎన్. ఆర్. డి, జగిత్యాల

ఊహలతో సామాజ్యమేలుతూ నీవితా న్నంతా గడవడం సాధ్యం అవుతుందా?

గొప్ప భోంచేసి మాటైతే— మహారాజులాగా సిద్ధం అవుతుంది సోదరీ.

ఎస్. ఎన్. ఎస్, హోస్పేట

మిమ్మల్ని ఎవరేనా విమర్శించారను కొండి వారిని అభినందిస్తారా?

మిమ్మకులని అభినందించకూడలేదు. వాళ్లు చెప్పింది ఎంత చాలు.

ఆర్, వి. సిహెచ్. సికింద్రాబాదు

ఒకమ్మాయి నన్ను ప్రేమించింది. ఆమె మాటల్లో చేతల్లో ఉన్న హాయి రాను రాను ఉండటంలేదు. ఎందువల్ల అయి ఉంటుంది?

బహుశా పెళ్లి చేసుకోమని అడగడం వల్ల నమా తమ్ముడూ!

టి. పి. బి, విశాఖపట్నం

అధికారంలో ఉన్నవారికి అంత అహంకార మెందుకు?

బాగుంది. అధికారంలో ఉన్నాడు కనుక!

ఎన్. ఎన్. జి, నిజామాబాదు

నేటి కాలములో యువతీయువకులు సెక్యుకు సంబంధించిన పుస్తకములు చదువుటకు కారణం ఏమిటి?

విషయాలు తెలుసుకోవాలన్న బిడ్డా సే. అంతకు మించి కారణం ఏముంటుంది?

బి. ఆర్, బాలసోర్

పేర్లు పాడి అక్షరాలతో రాస్తే ఎలా? కనీసం వారి పేరైనా పాఠకులకు తెలియ వచ్చా?

ఎ. పే నారికి దాదామనే ఉంటుందివాకూనా. కాని వాంకులకి తమ పేర కంటే వక్రపేర ఎక్కువ అక్కణ కల్గిందని అనుభవంపై తెలుసుకున్న మీదటనే ఈపాటి అక్షరాలు ప్రారంభించడం జరిగింది.

వి. కె. ఎస్, కోటనందూరు

కోటనందూరు ఎక్కడైనా వచ్చారా?

అలా

కె. పి, ఓరుగల్లు

...దారిద్ర్యంలోని సౌఖ్యం నైరాగ్యం లోని నైర్మల్యం ఎవరు అర్థం చేసుకో కలరో?

అవిరెండూ తేవాళ్లు!

ఎల్. డి, మద్రాసు

వేసు వారిని ప్రేమించాను... ఇవ్వడు ముఖం చాటు చేస్తున్నాడు.

శిష్టపాటు. జీవితకాలం దుఃఖంలో చాటితూ వచ్చునని ముందే కొంచెం ఆలోచించుకొని ఉండ వలసింది సోదరీ.

బి. బి. ఆర్, రాజమండ్రి

మా ఆమెకి అన్ని సమకూరుస్తానని. వీధిలోకి రావడంలే వినదు. ఇక్కడే మా యిద్దరికీ పేచీలు వస్తున్నాయి అక్కగారూ.

వంజరం వక్కదనం పక్షికి రుచించకూడదు తమ్ముడు గారూ.

పి. బి. కె, కరీంనగరు

స్త్రీయైనా పురుషుడైనా నలుగురిలో గుర్తింపబడాలంటే ఏం చేయాలంటారు?

గుర్తింప బడాలన్న తాపత్రయం వనంబులందా తినాలి.

కె. ఎమ్. పి, గార

ధర్మ సంస్థాపనార్థాయ సంభవామి యుగే యుగే దీని భావమేమిటో తెలియ చేస్తారా?

ఏముంది, ధర్మదేశం ఓడిపోతున్నారటా! విప్రుడైనా ప్రతియుగంలోనూ కూడానే పుడతారులే అని భగవంతుడు హాహా ఇవ్వడమే!

టి. పి. ఆర్, గూడెం

దేవుని అనలు పేరేమి?

అనలు పేర తెలియకనే కదా సహస్ర నానాంతో సంభాషిస్తున్నారు?

ఆర్. ఎల్. ఎన్. ఆర్, యెల్లారెడ్డి

ప్రకృతి పురుషుని కిచ్చేది బహుమానమేదీ?

బాధ్యత!

ఎస్. ఎస్. కె, చిట్టేలి

పంచభూతాలంటే ఏమి?

విష్ణు, వీరు, విగ్న, వేల, గతి!

మనస్సు బోంబు

ఇచ్చాపరపు రామచంద్రం

■ ఇంక్రిమెంటు బాగితం అందుకున్న గోపాలం కళ్ళు ఒక్కసారి అనందంతో మెరిశాయి.

ఉద్యోగంలో ప్రవేశించాక యిది మొదటి యింక్రిమెంటు.

జీతంలో నాలుగురూపాయల పెగుగుడల!

నాలుగురూపాయలు! ప్రతినెలా అదనంగా నాలుగురూపాయలు!! సంవత్సరం పైగా పడిన శ్రమకు ప్రతిఫలం లభించింది. ఉద్యోగ జీవితపు సోపానాల్లో తనోకటి అధిరోహించగలిగాడు.

గోపాలం కళ్ళల్లో కొంచెం గర్వంతో కూడిన తృప్తి నిండింది.

మరొక్కసారి యింక్రిమెంటు కాగితాన్ని సాకల్యంగా చదువుకుని చొక్కా జేబులో దాచుకుని-ఎదురుగా కనిపించిన పైలునందుకోబోయి కూడా ఆగిపోయాడు.

ఆఫీసు విశృంఖలాలు ఉంది. లంచ పెంపు దాటిపోతున్నా ఎవరూ నీట్లు చేరుకోలేదు. ఆఫీసరు శలవుపెట్టడాన ఆఫీసుకి దాదాపు ఆటవిడుపు. అందుచేత గుమాస్తాలెవరూ త్వరగా వస్తారన్న నమ్మకంలేదు.

కొద్ది నిమిషాలపాటు సంతోషం కలిగించే ఆలోచనలతో విహరంచాలనిపించి దతనికి

‘వాకు ఇంక్రిమెంటు వచ్చింది వాన్నా!’ అని ఉత్సాహంగా తండ్రికి చెప్పాలనిపించింది. కాని-మరుక్షణం బాధగా గుర్తుచేసుకున్నాడు-

తను...తన ఊరికి, తన యింటికి, తనవారికి మాటయూబై మైళ్ళదూరంతో ఉన్నాడని. తక్షణం అతని ఉద్రేకం చల్లారిపోయింది. ఉత్సాహం దిగజారి పోయింది.

ఉద్యోగంకోసం ...ఉదరపోషణకోసం ... తను యింటినుంచి చాలాదూరంగా ఉంటున్నాడు ఇక్కడ-

■ మృతేదు-అప్యాయతలేదు.

వాస్తవేదు-వాత్సల్యంలేదు.

తమ్ముడూ చెల్లెల్లూలేరు; అనురాగమూ అభిమానమూలేవు. ఉన్నదల్లా ఒక్కటే. ఉద్యోగం !

అమ్మని చూడాలని ఉంది-ఆమెపెట్టే అమృతప్రాయమైన భోజనం తిపాలని ఉంది. వాస్తవి చూడాలని ఉంది. ఆయన

మాటలువింటూ. నెడతీరాలనిఉంది. తమ్ముడికి ధర్మపాఠం పాఠాలు చెప్పాలనుంది. చెల్లెల్ని ప్రేమగా లాలించాలని ఉంది.

ఈ కోరికలన్నీ యీనాటివికావు. కొన్ని నెలల నాటివి.

స్వర్గంవంటి యింటిని తలుచుకుంటే ఉద్యోగం వదిలి పారిపోవాలనిపిస్తుంది. ఏవో సౌఖ్యాలు తనని ఊరిస్తూ ఆనందం పిలుస్తాయి. తన మనసు అటువైపు మొగ్గే అంతలో... ఏదో అదృశ్యబంధం అడ్డు నిలుస్తుంది. మనసుకే తప్ప కంటికి తోచని ఆబంధంఏమిటి? 'శాధ్యతా? వాన్న ఉపదేశం గుర్తుకొచ్చి-అపరివక్ష మైన తన మెదడులో కర్తవ్యం అధికారం చెలాయిస్తుంది.

ఉద్యోగం వినా జీవితం కనులముందు కొరడా రుళిసిస్తుంది.

ఊహలో మెదిలే భవిష్యత్తులోని భయం కరత్యాన్ని భరించలేక మెదడుకి మనసుకీ కళ్ళాల్లావేసుకుని-తను మళ్ళీ మామూలు గోపాలం-గుమాస్తా గోపాలం బహిష్కరణ. అత్యయంలా తన చుట్టూ ఉన్నట్లే ఊహించుకుని పృథ్వీని మభ్యపెట్టుకుంటాడు.

'ఇవాళ గోపాలానికి-ఇంక్రిమెంట్ వచ్చింది. మొట్టమొదటిది కనుక కాఫీలు తెప్పించమనాలి.'

ఆమాటలు విని-పక్కగదిలోకి గుమాస్తాలు చేరుకున్నారని(గహించాడు)గోపాలం. ఎదురుగా ఉన్న పెంతులంకుని దానిలోకి చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

'గోపాలంచేత కాఫీలు తెప్పించగలిగితే రెండు రూపాయలు పందెం!'

'మైడియర్ వేణూ, కొత్తగావచ్చావు కనుక నీకు గోపాలం సంగతి తెలియదు. గోపాలమంటే ఎవరనుకున్నావ్? తోటి గుమాస్తాకి పెళ్ళికానుక కొందామంటే బదురూపాయలు చందాయివ్వని అపరమైన లాక్! అతనే కనుక ఆఫీసుకి కాఫీలిస్తే అష్టగ్రహకూటమి మళ్ళీ తప్పదు!'

'మరీ అంత అన్యాయం మాట్లాడకు శంకరం. ఎంతయినా అతనూ మన తోటి గుమాస్తాయేకద ? సరదాగా అడిగి చూస్తే తప్పేముంది?'

'అబ్బే. తప్పేవీరాలేదు. అతనుకాదన్నాక మొహం మార్చుకోకుండా వచ్చేయ్. ఒకటి

మాత్రం వచ్చి నజం. గోపాలంచేత కాఫీలు తెప్పించడం నీతరం కాదుకదా నిన్ను పుట్టించిన బ్రహ్మతరంకూడాకాదు. గోపాలం అంటే సాక్షాత్తు లుబ్ధావధానులు.' నవ్వేడు శంకరం.

'ఆఫీసులో ఉన్నది అంతా కలిపి యిరవైనుంది. మనం లడిగేది కేవలం కాఫీయేగాని పార్టీ కాదు. కనుక నాలుగు రూపాయలకంటే ఖర్చుకాదు.'

నాలుగు రూపాయలు ! ఆఫీసులో కాఫీలకోసం !!

గోపాలం గుండెలు దడదడలాడేయ్. ఒక్కసారి జేబులోకి చెయ్యిపెట్టుకుని చూసుకున్నాడు. ఇంక్రిమెంట్ కాగితం మృదువుగా తగిలింది.

తను సంవత్సరం శ్రమపడి సాధించేడి ఫలితాన్ని. కష్టపడినది తను. ఫలితం సాధించింది తను మధ్య వీళ్ళ కెందుకు కాఫీలివ్వాలి ? ఏమైనాసరే చూస్తూ చూస్తూ కాఫీలకోసం నాలుగు రూపాయలు తను ఖర్చుపెట్టలేడు.

గోపాలం గుండె దిటవు చేసుకుని మళ్ళీ పైలులోకి చూడసాగాడు.

'అతను మనకి కాఫీలూ యివ్వద్దు, గోఫీలూ యివ్వద్దు. ఆ కుళ్ళ గుడ్డలు వదిలేసి ఆఫీసుకి శుభ్రమైన గుడ్డలు కట్టుకు వస్తే అదే పదివేలు. ఆ కంపు గుడ్డలు భరించలేక ఛస్తున్నాం.'

'నిజమే వేణూ ! ఈ రోజుతో పూర్ణకూడా పెరిలివ్వే వేసుకుంటున్నాడు. అప్పారావు సింహాచలమూ చూడు ఏంత నీటంగా ఉంటారో? గోపాలం మన లాటి గుమాస్తా అనుకునేందుకు కూడా సిగ్గు సిగ్గు.'

ఎవ్వడూ ఖరీదైన దుస్తులే ధరించే సుందరం గొంతు.

గోపాలం పృథ్వీ బాధగా మూలిగింది.

తను వేసుకునే బట్టలు అతిసాధారణ మైనవే కాని అపరిశుభ్రమైనవి మాత్రం కావు. కానీ - అప్పారావు సింహాచలమూ వేసుకునే వాటితో పోల్చి చూస్తే ..... నిజమే...తను వేసుకునేవి మంచిమాత్రం కావు. తనవాడూ పెరిలిన్ బట్టలను ముట్టుకుని కూడా చూడలేదు.

అనయత్నంగా ఆ రోజు ... గోపాలం

మెదడులోకి బాధగా గుర్తుకొచ్చింది...

ఆ రోజు ... జీతాలు వచ్చిన రోజు.

సుందరం వేసుకున్న సరికొత్త సాము కుబుసాలవంటి పెరిలిన్ బట్టలు చూస్తూంటే అటువంటివి తను కూడా వేసుకోవాలనిపించింది. ఆ కోరిక తనను వివరితంగా వశపరచుకుంది. జీతం పట్టుకుని సరాసరి 'రవీ రెడీమేడ్' స్టోర్స్కి వెళ్ళాడు.

'పెరిలిన్ జత చూపించండి.'

మెర్క్యూరీదీపాల మృదువైన కాంతిలో పొవుపాడు బయటకు తీసిన పెరిలిన్ జత మిలమిల మెరుస్తూ అవరిమితంగా అకర్షించింది.

'ఎంత ?'

'నూట నలభై.'

త్రుళ్ళిపడ్డాడు గోపాలం.

జేబులో ఉన్న జీతం నూటలురవై తొమ్మిది మాత్రమే-అని గుర్తుకొచ్చి అతను చప్పగా చల్లారిపోయాడు.

'పానీ యీ జత చూడండి. ఏబై రూపాయలే.' మరొకజత చూబించేడు షాపువాలా.

అవికూడా చాలా అద్భుతంగానే కనుపించాయ్. విజానికివే ఎక్కువ బాగున్నాయనిపించి ఏబైరూపాయ లందించి ప్యాకెట్ తీసుకుని నీకటి పడుతూంటే తనగది చేరుకున్నాడు.

'గది అంటే-ఎండ నుంచే తప్ప వాన నుంచి ఏమాత్రమూ రక్షణనియలేని పాడు బడిన యింటి కప్పదిగున తొమ్మిదిగుల పాడయ్యే ఆరడుగుల వెడల్పుగల సెలం. పెచ్చులూడు తూంటుంది గచ్చు. పళ్ళు పైకిపెట్టి వెక్కిరిస్తున్న భూతాల ముఖాలా గోడలు.

ఆ గదిలోకి రావడానికి గాలి భయపడుతుంది. వెలుతురు సంకోచిస్తుంది. నిర్భీతగా ఆ గదిలోకి వెళ్ళగలిగింది గోపాలం ఒక్కడే. ఆగది అంటే అతనికి చాలా యిష్టం.

చాప పరుచుకున్నా కుంపటి పెట్ట వండుకుందుకు కావలసినజాగ ఉంటుంది. పంటగిన్నెలు మూడూ, కంచమూ దాచుకుందు కొక గూడుంది. ఊరికి దాదాపు మధ్యగా ఉంది కనుక ఎటుపోవాలన్నా ఆట్టేదూరం పోవవలసరాలేదు. ఇన్ని

పడుపాయలలో ■ గది అద్దె బదు
రూపాయలే! పట్నంలో యింత చవకగా
మరేగది దొరుకుతుంది? గదిమీద పెద్ద
రైతే ఊడ్చుకోడం కష్టం. శన హరికేస్
దీపం మార్చుకోవాలి. ఈబాధలేమీ కలుగ
నియని ఆ గదంటే గోపాలానికి చాలా
యిష్టం.

హాకేస్ దీపం వెలిగించి ప్యాకెట్
లోంచి బట్టలు పైకితీసి చూసు
కన్నాను గోపాలం. అతివల్పని వెలుగులో
కూడా అని మిలమిల మెరిశాయ్ -
అచ్చంగా పాము కుబుసాలకి మల్లె.

బూజులు రాలుమన్న ఆ గదిలో
కొంచెం నల్లగా ఉన్న తన శరీరమీద...
ఆ బట్టలు వేసుకుని చూసెడు గోపాలం.

మనవెలుతు రుతో. ఒకమూల యినుప
కుంపటి.. మరొకమూల బొగ్గుండబ్బా
...దండెనికి వేలాడుతున్న మాసిబట్టలు
...వీలైతే మధ్యాహ్నం బట్టలలో శను!
గోపాలం కంపించి నోయాడు. తను
పెద్దవేగ చేసినట్లే అనిపించి అతను
మెల్లగా కూలబడి నోయాడు.

చేసేమిటి? శన అంటేగేమిటి?
ఒకట బట్టలకోసం ఏభైరూపా
యలు...

ఆ కణంలో అనికీ చాలా వాస్త
వాల రెలిపి రాసాగాయ్.

ఈ శరీరైన దున్నులను తన నిరాడం
బర దున్నుల మధ్య ఉంచడం అన్యాయం

మరిన్ని బొమ్మలు

ఇవి వేసుకుని తను అల్యూమినియం గిన్నె
లతో కుంపటిమీద వండుకోడం అసాధ్యం
మాటిమాటికీ ఉతికితే యివి చిరిగి
పోతాయ్.

అదీవాక వీటిఖరీదు ఏభైరూపాయలు!
నిండుకంట త్వరపడి ముందు చూపు
లేని మూర్ఖుడై నోయాడు తను? గడప
వలసిన రోజులు ముందున్నాయని ఎలా
మరిచిపోగలిగాడు తను?

ఒకజత బట్టలకోసం ఏభైరూపా
యలు ఖర్చు చేయగలిగే తాహతు శనకు
లేదని ఎందుకు విస్మరించాడు?

ఆఫీసులో అందరూ కట్టుకోవచ్చు
ఒకటి రెండుసార్లు వసుంధర కూడా
సూచించి ఉండవచ్చు. అయితే? ఇది
ఎగులేని ఎత్తుకెగిరి కాళ్ళ విరుచు
కోడం దూ?

ఏభైరూపాయలు!...కన్నీరు ముంచు
కొచ్చింది గోపాలానికి.

ఆ దున్నులు పాము పడగలలా మారి
శనవంక చూస్తూ బుసలు కొడుతున్న
ట...ంది.

'ఈ దున్నులు తను వేసుకోలేదు...
వేసుకుని అంతరాత్మపాప భరించలేడు.
తను చాలా మూర్ఖుడై నోయాడు.'

త్వరత్వరగా వాటిని ప్యాకెట్లో పెట్టి
షాపుకి వరుగెత్తాడు.

'ఇవి వాపస్ తీసుకోండి-' రొస్పితూ
అందించాడు పాకెట్.

'ఉహం...' తిరస్కరించాడు షాపు
యజమాని.

ప్రపంచం యావత్తు అంధకార
మయమై పోయింది. ఆపదమన్నకమూ
కంపించి పోసాగాడు గోపాలం. అతనికళ్ళ
వెంట నీరు కారడం ప్రారంభించింది. ఎంత
ప్రయత్నించినా దుఃఖం అపుకోలేక
పోతున్నాడు.

'వేసు మూర్ఖుణ్ణి. పిచ్చివాడిని...
ఇంతమంచి బట్టలు వేసుకనే అర్హత
నాకులేదు. దయచేసి వీటిని తీసేసుకుని
నాడబ్బు వా కిప్పించండి. లేకపోతే
నెల్లాళ్ళు పన్ను డేవలసి వస్తుంది.
క్షమించి వీటిని తీసుకోరూ?!!'

రుద్దకంరంతో ప్రార్థిస్తున్న గోపా
లాన్ని చూసి-'పిచ్చివాడిలా ఉన్నాడని
గొణుక్కుంటూ ప్యాకెట్ తీసుకుని అర్థ
రూపాయి తగ్గించి అతని డబ్బు వాపస్
చేశాడు షాపతను.

గది చేరుకుని గోపాలం మనసు తేలిక
పడేలా కన్నీరు కార్చేడు.

తన పారపాటుకి శిక్ష అర్థరూపాయి!
ఇంతవెన్నదూ తొందరపడి క్షణిక బలహీనత
లకూ సరదాలకీ తోబడికూడదు-

అలా బుద్ధిచెప్పకుని ఆ రాత్రి
పన్నుండి తననుతానే శిక్షించుకున్నాడు
గోపాలం.

'ఎందుకయ్యా ఆ దిష్టిబొమ్మగురించి
తైము వేస్తు చేస్తారు? ఆ మాసిన
గుడ్డలూ, నలిగిన చెప్పలూ మనకి
శ్రీరామరక్ష. గుమాస్తా సింథిని గుర్తు
చేస్తూ అటివంటి స్పెసిమిన్ ఒకటూం
డడం మనకీ మంచిదే. అతిన్ని చూసి
మనం గర్వపడుతూ ఉండవచ్చు.'

దిష్టిబొమ్మ! గోపాలం మనసుతో
బాణం గుచ్చుకుంది.

తను దిష్టిబొమ్మా? వాళ్ళకి మల్లె
ఖరీదైన బట్టలు వేసుకోనంత మాత్రాన,
అడంబరాలకి పోనంతమాత్రాన తనమనిషి
కాకుండా దిష్టిబొమ్మ బోసాడా?
నిజమే. తను రంగులు పూయని మట్టి
బొమ్మ... అయితేమాత్రం... వారు తనని
చూసి జాలిపడలికాని యిలా పేళన
చేయడం ఏం న్యాయం?

శయనకంబోసను ముందాజ్ఞేనుతెలుసుకో?

నిజంగా వాళ్ళకు తెలియదూ తన గదిలో ఉన్నాడని వారి మాటలు విని 'తను బాధపడతాడని ?

'ఒక విషయం తెలుసా మీకు ?'

గోపాలంగుండెలు ఆశ్రుతగా భయంగా కొట్టుకున్నాయి.

'మనవాడు శ్రమజీవి. తన వంట తనే వండుకుంటాడు. ఫర్లాంగు దూరం నుంచి నీళ్లు తెచ్చుకుంటాడు. తన గుడ్డలు తనే ...'

'గాంధీ మహాత్ముడిలా బి రో వా ల ని కాబోలు !'

ఒక్కసారి అయిదారు గొంతుకల నవ్వుల పరంపర !

గోపాలం గుండెల్లో బాణాల పరస్పర. భరించలేక పోయాడు.

భగవాన్...తనపై వాళ్ళందరికీ ఎందు కింత పగ ? వాచా మనసా కర్మడా తను వారికే అపకారమూ చెయ్యలేదే !

తనని పోషించేసి వారు పాం దే అనంద మేమిటి ?

దిప్పిబొమ్మ... ఒంటిగొట్టు రామలింగడు... స్నెలాక్... లుబ్ధావధానులు... యిన్ని వీరుదాలు ప్రసాదించారు. ఇంకా తృప్తి తీరకనేనా యిలా తనవంక గురి చూసి వాగ్విణాలు విసురుతున్నారు ?

తన మృదయాన్ని చిత్రపథచేసి వారు పాం దే లాభమేమిటి ?

తను ఒక మనిషి. తన కోక బ్రతు కుంది. అది వాళ్ళకళ్ళకు కొంచెం చిత్రం గాను కనిపించవచ్చు. అంత మాత్రాన తన నింత నిర్దయగా శిక్షించడం వారికి వ్యయమేనా ? తన జీవిత వైఖరిని వాళ్ళెందు కనహించుకోవాలి ? మాటలు విని మనసులో బాధపడకుండా ఉండగలగ డానికి తను మరచొమ్మ కాదు. ఇవి ఎందుకు గ్రహించరా క్రూరాత్ములు ?

వాళ్ళకి తనమీద కృతజ్ఞం. కారణం— తను ఒంటరిగా మిగిలిపోయాడు వారితో స్నేహం చేయకుండా.

తనకు స్నేహితులు కావాలి. స్నేహం లోని మాధుర్యం తనకి తెలుసు. కాని — తను కోరుకునే స్నేహం వాళ్ళివ్వరు. ఇవ్వలేరు. తనుకోరే స్నేహంలో చాలా స్వార్థం ఉంది. స్నేహితులకోసం కాఫీ లిష్టడంవంటి చిన్న చిన్న త్యాగాలు కూడా చెయ్యలేదు అను. స్నేహితులని తన గదికి ఆహ్వానించలేడు. వారికి తనపట్లకాని తన

వెచ్చికరమైన తుషార్ మీ యింట్లో వంటలకు చాలా మంచిది. ఎ, డి నిలమిన అ కదిగివున్న తుషార్ చంటకా అను రుచికరం చేయడమే, తుషార్తో వండిన చంటకాలు రుచికరంగా వుండడమేగాక మీ వంటకి చాలా మంచిది.

తుంగభద్ర
ఇండస్ట్రీస్ లిస్
కర్నూలు.

తుషార్తో వండిన చంటకాలు అత్యంత రుచికరం.

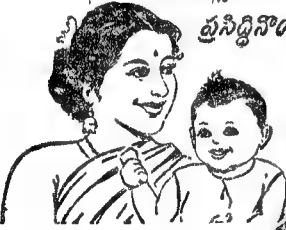

అరోగ్య అనారోగ్య పరిస్థితులలో మహిళలు

అరోగ్య సౌభాగ్యములకు ఆధారపడునది

లోధ

66 సంవత్సరముల పైగా ప్రసిద్ధి సొందినది

కేసరి కుటీరం
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
బాంబే, మద్రాసు-14

ఏకైక సిఠారామ జనరల్ స్టోర్స్ (ఎజిస్ట్రీస్)
విజయవాడ, సికింద్రాబాద్, మద్రాస్, బరహంపురం, బెంగళూరు

టెరిలిన్ వస్త్రములు

టెరిలిన్ పాంటు మరియు ర్యుక్ వస్త్రములు (1.25 & 2.25 మీ.) రెండును క్లియరెన్సు ధర రు. 28.50 లతో అమ్మబడును. V.P.P ఛార్జీలు రు. 2.50 అవసరం

ARVIND AGENCIES (APW-40)
P. O. Box 1408, Delhi-6.

రు. 20/-లకు ట్రాన్సిస్కో

మిక్కిలీ సరసమైన ధరలలో కో ఆకర్ టిన్ వడ్డతిన్నెన రు. 20/-లకే సరి

కొత్త ఆల్వరెడ్ 3 బ్యాండ్ ప్రాన్సిస్కోర్ను సొందండి. వీ ఆర్డరు ఇంగ్లీషులోనే చేయండి.

CEYLON TRADERS
(WAF-22)

Post Box 1257, DELHI-6.

మరిషి చొప్పు

జీవితపట్ల కానీ ఏమాత్రం కుతూహలం కూడా ఉండకూడదు. ఇన్ని పరిధులు తన స్నేహానికి! ఈ పరిధులలో ఎవరూ ఉండరని తనకి తెలుసు. అందుకే హృదయం ఎంత ఆరాటపడినా తనెవరినీ స్నేహితులుగా అహ్వనించలేకపోయాడు. అందుకే తోటి గుమాస్తాల్లో దుప్పిలో తన ఒంటిగొట్టు రామలింగడు.

‘మరికి గుడ్డలు వేసుకుంటాడనీ, ఎవరితో మాట్లాడడం గోపాలం గురించి బుద్ధిమంతుడని అపహాసం నవరసం లేదు.’

‘ఏమిటి నువ్వనేది?’

పడబోతున్న ఏడుగేమటా అని తల్లి డిల్లు తూ తలెత్తాడు గోపాలం.

‘గాంధీ బొమ్మపక్క ఎర్రమేడ ఎందుకు వసిద్దో మీకు తెలుసుగా?’

‘అహ! అర్థమవుతున్నది అయిదు రూసులకేకూ అంటావా— ప్రాణమున్న అడబొమ్మలు దొరుకుతాయి.’

‘ఇప్పుడు ఏడుగేమటా—పడెనిమిది సిండ్లి పుర్తి డిబొమ్మ వోదాన్ని ప్రియురాలిగా చేసుకున్నాడు. ఆమెను మనవాడు మోహించాడు. ప్రతిపాయంత్రం ఆరు గంటలకి అక్కడికిపోతాడు. తిరిగి వస్తూండగా వేసెప్పడూ చూడలేదు—’

‘వసుంధరా!’ జాలిగా అనుకున్నాడు గోపాలం. అతని ముఖం ఎర్రబడిపోయింది. నా కారణంగా నువ్వు వీళ్ళ వోళ్ళలో నీచంగా నలుగుతున్నావ్ నన్ను శ్రమించు. వీళ్ళు మనుషులుకారు. నిన్ను నన్ను అర్థంచేసుకుని ఆమోదించగలిగే ఔన్నత్యం వీరిలో లేదు. వీళ్ళెవ్వడూ రంగుటద్దాల తోంచే చూడగలరు. వీరికి కళ్ళకాని మనసులేదు.

వీళ్ళెన్నయినా అననీ. విజయం వాకు తెలుసు. ఈ పట్నంలో నన్ను గౌరవించేది ఆదరించేది నువ్వే. ఏ ఆశయం కోసం నువ్వు నాకు చేరువయ్యావో అది నెరవేరేదాకా నిన్ను దూరం చేసుకోను.

‘ఆ సుఖాన్ని కొనుక్కుందుకు మన గోపాలం ఎన్ని అవతారాలెత్తుతాడో తెలుసా? ఉదయం ఏడుమంచి తొమ్మిది వరకూ శ్రీ వెన్ లో కంపెనీంగ్

చేస్తాడు. వెంటి నలభైయిస్తారు.’

‘లితా మహల్ లో రెండవ అటకీ బుకింగ్ లో కూర్చుంటాడు. రెండుసార్లు నాకే టిక్కెట్లుమ్మాడు. వాళ్ళా ఏ పాతికో ముప్పయ్యో యివ్వకపోరు.’

‘ఏన్ని అవతారాలెత్తితే ఏం? నడులన్నీ సముద్రంలో కలిసినట్లు ఇత నార్జించినదంతా ఆ ఎర్రమేడ పాలేగా! సరిగా తిండితినడు. శుభమైన బట్ట కట్టుడు. ఆర్జించేదంతా ఆ సానిపాపకు సమర్పించడమేగా.

అదుపులో పెట్టుకొనికమ్మా నాన్నా లేరు. వాళ్ళకి తెలిస్తే—ఎంతబాధ పడతారో యీ తుచ్చుడిగురించి.’

ఇక భరించలేకపోయాడు గోపాలం. వాళ్ళ ముందుకు వెళ్లి ఏదో చేసేయ్యా లన్న ఉద్దేశంతో లేచి నిలబడ్డాడు. కానీ—మరుక్షణం గుర్తుకొచ్చింది—వాళ్ళంతా ఒకటి. తనాకడు ఎదిరించినా ప్రయోజనముండదని.

పెదవి కొరుక్కుంటూ లీవ్ లెటరు రాసి హెడ్ క్లర్కుకిచ్చి గదికి బయల్ పడ్డాడు. ఆ గదిలో ఎన్ని అసౌఖ్యాలున్నా పుష్కలంగా ఏకాంతం లభిస్తుంది. తలుపులు తీస్తూనే వెళ్లి చాపమీద వాలి పోయాడు.

ఏకాంతం లభించగానే అతని దుఃఖం యినుపుడించింది. హృదయానికి తగిలిన ఘాతాలకు సాంత్యం కలిగించాలని కన్నీరు కట్టులు తెంచుకోసాగింది.

తనపంటి నిక్కచ్చివీ, విద్యాగృహా ఇంకెవరూ ఉండరనిపించిందతనికి. ఒంట రిగా యావత్ ప్రపంచాన్ని ఎదుర్కోడం అసాధ్యమనిపించింది. ఒక్కసారి తన జీవితం జ్ఞానకంపచ్చి అతని విషాదం వేయిరెట్లయింది. తల గోడతేసి బాదుకో వాలిస్తంత ఉద్దేశం... ఏదో నిస్సహాయం... అంతలేని నిరాశ... అన్నీ ఒక్కొక్కటిగా అతన్ని చుట్టుముట్టాయ్. సరిగ్గా ఆ క్షణంలో...

‘గోపాలం’ ఎక్కడినుంచో మెల్లగా పిలుపు.

తలెత్తి చూశాడతను. కళ్ళ కెదురుగా పొందగా నిలుచున్నాడు ఊహామూర్తి గోపాలరావ్. ఇరవై నాలుగో... టెరిలిన్ సూట్ వేసు

కుని-కళ్ళనిండా కాంతి నింపుకుని- నది మందీ చూసి యార్ష్యపడేంత గొప్పగా ఉన్నాడు గోపాలరావు.

అతని కన్నులు జారి కురిపిస్తున్నయ్ గోపాలమీద.

'ఇలా చూడు గోపాలం.'

గోపాలం చూడలేదు. తలవంచు కున్నాడు.

మామూలుగా అయితే అనలోని ఊహ మూర్తి కనుపించేసరికి గోపాలం ఉత్సాహ భరితుడయ్యేవాడు. కాని- యీ ఊహల్లో అతనూ గోపాలావేమాత్రమూ ఊరడించ లేకపోతున్నాడు.

'వేను గోపాలం...నీ ఏకైక మిత్రుడిని.

నన్ను నిర్లక్ష్యం చేస్తావా? నీ ఆశలూ అశయాలూ అన్నీ నేనేకద? నవ్వే మురిచి పోయావా? అటుచూడు. ఆ గోడమీద గొంగళి పురుగు పాకుతుంది. ప్రస్తుతం ప్రపంచంచేత అపరిమితంగా అసహ్యించుకో బడే ఆ పురుగే అతితీవ్రలో" గూడు కట్టుకుని సమాధిలో ఉంటుంది కొన్నాళ్ళపాటు. తరువాత? సమయం చూసుకుని గూడు చింపుకుని బయట పడుతుంది. అప్పటి కది గొంగళి పురుగు నుంచి సీతాకోక చిలుకగా పరిణామం చెందుతుంది.

గొంగళిపురుగు అసహ్యకరమైన రూపానికి సీతాకోకచిలుక రంగు రంగుల రెక్కల లోని ఆకర్షణకీ ఎంత వ్యత్యాసం? ఈ వ్యత్యాసం కలిగించినది కాం! ఆలో చించు గోపాలం...వేను చెప్పినది నిజమేనా, కాదా?

ఈనాడు మవ్వించా, కోకదశలోనే ఉన్నావు కనుక తాత్కాలికమైన కష్టాలు కొన్ని భరించక తప్పదు. సీతాకోక చిలుక ఆవాలంటే గొంగళి పురుగుదశ అనుభవించక తప్పదు.

ఓ మనిషీ!...కొన్నాళ్ళు నీ అనుభూతులూ పట్టించుకోకుండా బొమ్మలా బ్రతికితే-జీవిత్యత్తు బంగారమౌతుంది. ఈనాడు నలుగురిచేతా చిన్నచూపు చూడబడి నీవే-కాలక్రమాన నలుగురూ యార్ష్యపడేంత గొప్పవాడి వాతావ్.

నీ జీవితమంతా ముందే ఉంది. ఇక లే...నీ విచారాన్నవతిలకు వెట్టిపారేసి భవిష్యత్తుకోసం వర్తమానంలో విర్య

ర్పించవలసిన కర్తవ్యాన్ని గుర్తు తెచ్చుకో.'

గోపాలం తలెత్తి మాసేసరికి అతని లోని ఊహ మూర్తి గోపాలరావు, ఇంత వరకూ హితబోధచేసిన శ్రేయో భిలాషి అదృశ్యమైపోయాడు.

అతని కంటకెదురుగా పాతడైరీ సాక్షాత్కరించింది బట్టల పెట్టెమీద నుంచి;

అతను లేచి ఆ డైరీ అందుకుని మెల్లగా సేజీలు తిప్పతూంటే పాత ఉత్తరం జారిపడింది.

ఒక్కసారి దానినంక చూసేడు.

తను ఉద్యోగంలో చేరిన మూడవ రోజున అందిన ఆ ఉత్తరం-ఉద్యోగంలో చేరుతూ తనుకన్న రంగు రంగుల కల లన్నిటినీ అంత మొందించి-తనకు కట్టు తెరిపించిన ఆ ఉత్తరం-భారంగా చదువు కోసాగాడు గోపాలం,

'విరంజని గోపీ!

ఈసాటికి ఉద్యోగంలో చేరిఉంటావు. ఆ విషయం వెంటనే వ్రాయ. నీ గురించి యిక్కడ మేమంతా అత్రుతగా ఉంటామని మరిచిపోకు. ఒకవిషయం-ఇన్నాళ్ళూ ముఖాముఖీ నీకు చెప్పనిది-రాస్తున్నా నీ ఉత్తరంలో. బహుశా నీ తండ్రి కొడుక్కి యిలా వాయవలసినంత దిగజారి ఉండజేమా! అంత దురదృష్టవంతుడు వేను తప్ప మరెవరూ ఉండవే నా విశ్వాసం. అస్సలూ-అస్సీ ఏమీలేకుండా ఎలి

మంటరి మేష్టరి గిరితో మీ బాప్తు జీవితం ప్రారంభమైంది. ఉద్యోగం ఎటు వంటిదో నువ్వు ఊహించగలవ్. తాత్కాలికావరాలూ...సుఖాలూ వీటి ప్రభావంలో వేను భవిష్యత్తుగురించి ఏమాత్రమూ ఆలోచించలేకపోయానని యివ్వుడు చాలా చింతిస్తున్నాను. కాని ప్రయోజనమేమిటి?

ఉద్యోగంనుంచి విశ్రాంతి యిచ్చేసింది ప్రభుత్వం. జీవితంనుంచి మాత్రం విశ్రాంతి లేదు. నా అప్రయోజకత్వం కారణంగానే ఎంత బుద్ధిమంతుడివైనా చురుకైన వాడివైనా నిన్ను పైచదువు లకి సంపలేక ఎదుగూ బాదుగూ లేని గుమాస్తా ఉద్యోగానికి పంపేను ఎంత మనస్కరించకపోయినా.

ముస్సయ్య రూసాయల పెన్షన్ లో కుటుంబం గడిగి అసాధ్యమైనప్పడు నిన్నింకేం చదివి చేది?

నువ్వు...తమ్ముడు...చెల్లెలు...అనారోగ్యంతో బాధపడుతున్న మీ అమ్మ-మీ నలుగురూ వేను పరిష్కరించలేని సమస్యలే బాపాయారు.

నిన్నూ తమ్ముడినీ తలుచుకుంటే ఒక వంక ఆనందం - మరొకవంక బాధ. మీ భవిష్యత్తుకి వేసేం చేయగలను?

నువ్వు సజంగా దురదృష్టవంతుడివి గోపీ! అందుకే పెద్దకొడుకుగా పుట్టావు. కొన్ని సంవత్సరాలు ముందుకానీ వెనుక కానీ జన్మిస్తే నీ జాతకం ఎలా ఉండేదో?

పదిసంవత్సరాల్లోంచి విన్నిక్కడచూస్తూన్నా- ఇంతా ఉద్యోగం దొరకలా?

దొరికింది- ఇందులోనే

వయసుతో పంగిపోయిన వా భుజాలింక
యీ భారాలని మోయలేని స్థితికి వచ్చే
శాయి. కొంతగా కొంత నువ్వు ప్రయోజ
కుడి వయ్యావు. తండ్రి తరువాత
కుటుంబ భారం మోయవలసింది పెద్ద
కొడుకే.

నీకోసం నుఖాలను నీదడ వరకు ఉం
పోయి—సమస్యలే వదిలిపెడుతున్నాను.
ఇది అసమర్థత అన్యాయమూ అని తెలి
సినా—అనివార్యమే ఇంది. నాకు తెలుసు.
వా చేతులారా వేనే నీ భవిష్య ద్విహంగవు
రెక్కలను కత్తిరిస్తున్నానని. కాని—
ఏంచేయగలను?

నీముందు వేను విడచి పెడుతున్న వి
నాలుగు సమస్యలు.

నీ తమ్ముడి చదువు, నీ చెల్లెలిపెళ్లి...
మీ అమ్మ అనారోగ్యం...నీ ఊరిలో
నైనా వేను హఠాత్తుగా కన్నుమూస్తే
యావత్ కుటుంబ భారాన్ని నీ భుజ
స్కంధాలపై పోంచడం. ఈ కుటుంబం
ఉద్ధరించడం మంటూ బరిగితే అది
కేవలం నీ ప్రయోజకత్వంవల్ల వే కావాలి.
అందుచేత నువ్వే నీ కర్తవ్యాన్ని నిర్ణ
యించుకో.

మీ నాన్నను నలుగురూ వేదాంతి
లంటారు కదూ! వాళ్ళికి నిజం తెలి
యదు-వా వేదాంతానికి పునాది అస
మర్థతే అని.

ఒకమాట బాబూ...నీపై నాకు చాలా
ఆశలున్నాయ్.

మనిషి బొమ్మ

నువ్వు కులదీపకుడివోలావ్. కొన్నాళ్ళ
పాటు వేను వదిలిన సమస్యలు నిన్ను నలు
వైపులా బంధించినా త్వరలోనే వీటిని
సమర్థవంతంగా పరిష్కరించగలవ్. అంత
వరకూ నీ జీవితంలో కొంత చీకటి
భరించక తప్పదు.

నాకు తెలుసు బాబూ...ఈ ఊడాల్లో
నీ జీవితం గాలిపటలా పైకెగిరిపోవాలని
కోరుకుంటూ ఉంటుందని. కాని గాలి
పటం స్వక్రమంగా ఎగరాలంటే దానికి
కట్టిన దారం చాలా అవసరం.

ఇప్పటికే నుదీర్చమైన ఉత్తరం
వ్రాసేను. నన్నరం చేసుకో బాబూ. తర
చుగా నీ క్షేమం వ్రాస్తూ ఉండు. ఈ
కోరికల్లో మాత్రం స్వార్థంలేదు బాబూ...
అంతా పితృవాత్సల్యమే. అపార్థం చేసు
కోవు కదూ?

మీనాన్న...పార్వతీశం.'

కొన్నిక్షణాలపాటు శూన్యంలోకి చూస్తూ
ఉండిపోయాడు గోపాలం.

దురంగా గడియారం ఆరుగంటలు
కొట్టింది.

'మాస్టరూ! పరీక్షలుదగ్గర వడు
తున్నాణ్.. మీ రొక్కరోజు పాఠం మానే
సినా వేను పరీక్ష ప్లానుచాలేను. అప్పుడు
వాకీ నరకం మరింత తప్పనినిరపుతుంది...
త్వంగా రండి మాస్టరూ ... వా ఆశలూ
ఆశయాలూ వృధా చేయకండి. వా పతిత

జీవితాన్ని ఉద్ధరించండి—' అంటూ
వసుంధర కన్నీటితో పిలిచినట్లయి హఠా
త్తుగాలేచి కళ్ళు తుడుకుని బట్టలు
వేసుకోసాగాడు గోపాలం.

ఆ ఉత్తరాన్ని తిరిగి డైరీలో భద్ర
పరుస్తూ తనలోతానే అనుకున్నాడు.

'నాన్నా! నువ్వప్పగించిన కర్తవ్యాలు
సరిగ్గానే నెరవేరుస్తున్నాను. నెలనెలా
డెబ్బయిరూపాయలు జీతంలోంచి పంపు
తున్నాను, ఆరవైతో నా జీవితం సుఖం
గానే గడుస్తోంది.

ప్రెస్ వాల్చిచ్చే నలభై చెల్లెలిపేర
బ్యాంకులో వేస్తున్నాను, పెళ్లికి ఉపయో
గిస్తుందని.

నీనిమాహాలు వాల్చిచ్చే పాతిక రూపా
యలూ తమ్ముడి కాలేజీ చదువుకని వేరే
బ్యాంకులో వేస్తున్నాను వాడిపేర.

వసుంధరకి ప్రైవేటు చెప్తున్నాను
నాన్నా. వేశ్యావృత్తి ఆమెకెంతమాత్రమూ
యిష్టంలేదు. మెట్రిక్ పాస్సే—ఏదైనా
ఉద్యోగం చూసుకుని గౌరవనీయమైన
జీవితం గడపాలని ఆమె ఆశయం.
అందుకే నలుగురూ సన్నపారం వేసు
కుంటున్నా ఆమెకి ట్యూషన్ చెప్పి—
ఆమెయిచ్చే జీవితం అమ్మమందులకని
పంపిస్తున్నాను.

ఏం నాన్నా, వేను నా కర్తవ్యాలని
సరిగ్గా నిర్వహిస్తున్నానా?

వా క్షేయమల్లా ఒక్కటే. నువ్వు
ప్రశాంతంగా గడపాలి నీ వృద్ధాప్యం.
గతం తలుచుకుని నువ్వు విచారించ
కూడదు.

నాకు తెలుసు నాన్నా, నా జీవితం
త్వరలో మలుపు తిరుగుతుంది. అప్పు
డించా ఎన్ని సమస్యలైనా అతి సుల
భంలా ఎదుర్కోగలను. అంతవరకూ—
వేను బొమ్మనే నాన్నా, ఎవరి విమర్శలూ
నన్ను బాధించవు. ఏ కష్టసమస్యలూ
నన్ను చలించజేయవు.

కర్తవ్య నిర్వహణ కలిగించే తృప్తి
ముందే కష్టాలే నా తీసికట్టే, అనుభవం
మీద గ్రహిస్తున్నాను నాన్నా యీ జీవిత
సత్యాన్ని.'

తిలుపువేసి—ఎర్రమేడకి బయలుదేరాడు
గోపాలం. అతని అడుగులు అతి తేలికగా
పాగిపోతున్నాయ్.

19-1-68 సంచికలో 'సైఫియన్ లాజ్'
కాట్టను నువ్వెసావని నేనెవ్వరికి
చెప్పకదా?!

మీ తాలూకు వస్తువులపేయే ప్రమాదం కంది. వ్యాపారంలో నూతనావకాశాలు లభిస్తున్నాయి. ఉద్యోగంలో అధికారుల అదరాభిమానం పెరిగింది. కష్టసహిగర్వం లభిస్తుంది.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం బాగా ఉండదు. బంధుమిత్రులను కలుసుకొంటారు.

వృషభం భాగస్వామిలతో కలసి చేసే వ్యూహాలకుంటే మీరు స్వల్పంగా చేసే వ్యాపారం బాగా ఉంటుంది. రాజనీన ఉబ్బు సమయానికి అందుతుంది. వారంమధ్యలో అన్ని వ్యూహాలలోను చికాకులు యేర్పడతాయి. ప్రయాణాల్లో శ్రమ కలుగుతుంది. అధికవ్యయం జరుగుతుంది.

స్త్రీలకు— కుటుంబ వ్యూహాలు సామాన్యంగా ఉంటాయి. దైవకార్యాలు నెరవేరుతాయి.

మిథునం: ఆదాయం మాట యెలాగైనా, అన్ని వ్యూహాలలోను గౌరవ ప్రాప్త్యాలు బాగా ఉంటాయి. స్పృహలో ముగిసిన వ్యక్తులను కలుసుకొంటారు. ప్రయాణాలు కొంచెం శ్రమమీద ఫలితం. సామాన్యతతోనూడిన వ్యూహాలు లాభించగలవు. మిత్రులకు సహాయం చేస్తారు.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది. విలాస వస్తువులను కొంటారు.

కర్కాటకం: ఇదివరకు మీకు అందోపు కలిగించిన వ్యూహాలలో అనుకూలత లభిస్తుంది. సమయానికి యేదో ఒకవిధంగా ఉబ్బు చేతికి వస్తుంది. ఉద్యోగంలో గౌరవం బాగా ఉంటుంది. విద్యనైశ్ఠానిక లంగాల్లో మార్పునీ రాణిస్తుంది. బంధువులకు సహాయం చేస్తారు.

స్త్రీలకు— కుటుంబ వ్యూహాలు బాగా ఉంటాయి. సంతోషకరమైన వార్తలను వింటారు.

సింహం: కొన్ని వ్యూహాలలో మీరు యెంత మంచిగా ప్రవర్తించినా, అది ఇతరులకు చెడుగానే కన్పిస్తుంది. అర్థిక వ్యూహాలలో చికాకులు యేర్పడతాయి. వారం మధ్యలో అనుకూలతనిర్భీతి యేర్పడుతుంది. స్పృహలో అనుకూలవార్తలను వింటారు. ఉద్యోగంలో గౌరవం బాగా ఉంటుంది.

స్త్రీలకు— స్వల్ప అవార్గాన్ని చేస్తుంది. మారస విషయాలను తెలుసుకొంటారు.

కన్య ఫలితంమాట యెలాగైనా, ప్రయత్నించిన ప్రతిపని సులువుగా నెరవేరుతుంది. వ్యాపారంలో ప్రయోజనంగల పరిచరాలు యేర్పడతాయి. వారంమధ్యలో అనుకూల చికాకులకు గురికాగలదు. ఉద్యోగంలో ముఖ్యమైన పనులు మీరు స్వయంగా చూడడం మంచిది.

స్త్రీలకు— కుటుంబ వ్యూహాలలో కార్యభారం పెరుగుతుంది. వివిధ కాలక్షేపాలలో పాల్గొంటారు.

తుల : స్పృహలోని మీ కార్యక్రమాలు కొంచెం శ్రమమీద నెరవేరుతాయి. రాజనీన ఉబ్బు సమయానికి అందుతుంది. రాజకీయ వ్యూహాలలో ప్రతిపక్షాల సంచలనం పెరుగుతుంది. సాంఘిక

వారఫలం

1-3-68 శుక్రవారం మొదలు
7-3-68 గురువారం వరకు

కార్యక్రమాలు ప్రాప్తావకరంగా ఉంటాయి. అదంబరకోసం వ్యయం చేస్తారు.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. విలాస వస్తువులను కొంటారు.

వృషభం: ఇప్పుడు మీరు జరిపే వ్యూహాల వల్ల మునుపటి కంటే ఉపయోగం ఉంటుంది. స్పృహలోని ప్రయాణాలు ప్రాప్తావకరంగా ఉంటాయి. సామాన్య కార్యకలాపాల్లో నూతన గౌరవాన్ని పొందగలరు. సాటివారితో మాటవట్టంపులు తగవు.

స్త్రీలకు— కుటుంబ వ్యూహాలు సంక్లిష్ట కరంగా ఉంటాయి. సాటివారితో గౌరవం లభిస్తుంది.

ధనుస్సు : సామాన్యమైన పనులకుకూడా విశేషమైన ప్రయత్నం చేయవలసి వస్తుంది. అర్థికవ్యయం హోదాలో మొగమాటాలు తగవు పోవడంతో కూడిన వ్యవహారాలు వారం మధ్యలో లాభిస్తాయి. ప్రయాణాలు శ్రమమీద ఫలితం. స్పృహలో సాటివారితో పోటీ పెరుగుతుంది.

వానికే సౌఖ్యసంతోషాలు లభిస్తాయి. మకరం. స్పృహలోని మీ కార్యక్రమాలు ప్రాప్తావకరంగా ఉంటాయి. అధికారులవలన జరుగవలసిన వ్యూహాలు సులువుగా నెరవేరుతాయి. రాజకీయ వ్యూహాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. విద్యనైశ్ఠానిక లంగాల్లో భృతి లభిస్తుంది. బంధుమిత్రులను కలుసుకొంటారు.

స్త్రీలకు— కుటుంబ వ్యూహాలు బాగా ఉంటాయి. నూతన విషయాలను తెలుసుకొంటారు.

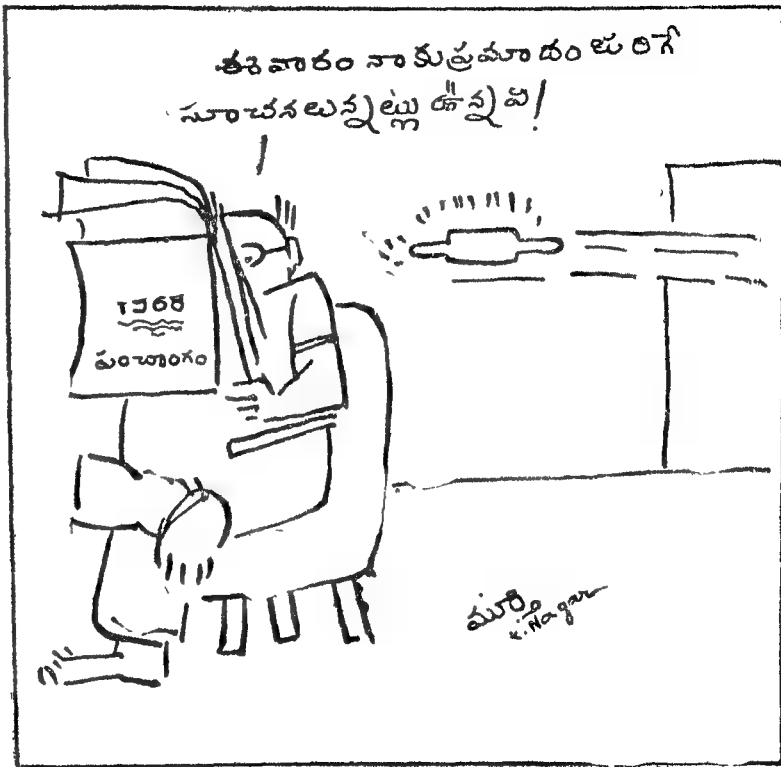
మంథం భాగస్వామిలతో కలసి చేసే వ్యూహాలు బాగా ఉంటాయి. రాజనీన ఉబ్బు సమయానికి అందుతుంది. వ్యాపారంలో అనుకూల వార్తలను వింటారు. ఇతరులమీద అధిపతి యే వ్యూహ రమణ ప్రారంభించడం లాగు. ఉద్యోగంలో గౌరవం బాగా ఉంటుంది.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది. ప్రయాణాలను చేస్తారు.

మీనం ఇదివరకు మీ కార్యక్రమాల్లో రేపేర్పడిన అవరోధాలు తొలగిపోయాయి. స్పృహలో ముఖ్యమైన వ్యక్తులను కలుసుకొంటారు. నూతన వ్యూహాలు ప్రాప్తావకరంగా ఉంటాయి. సాంఘిక వ్యూహాలలో మీ ప్రముఖత పెరుగుతుంది. మిత్రులకు సహాయం చేస్తారు.

స్త్రీలకు— కుటుంబ వ్యూహాలు సామాన్యంగా ఉంటాయి. వివిధ కాలక్షేపాలలో పాల్గొంటారు.

— మహేశ్

మీద మీద

అచ్చనల్లి

జరిగిన కథ

కవిరాజు ధ్వంసరీ నిలయం నరసాగారికి ఇద్దరు అంత ఇంకా ఉన్నాయి. రద్దీపల్లి రామేశ్వరి, పెళ్లి నిదిగి వుంది. రత్నాదాడు చిట్టిబాబు గారేలో నింపుతున్నాడు. అప్పుడది నుండ్రు. దిన్నవాడు ఇంకా నింపుకొని చేపవు తున్నాడు. భాగ్యంబు, వీల్చిలూ అంతా ఆయన సంపాదన దే అధారాడి ఉన్నాడు. కామేశ్వరి కుమారు సుధాద్రు అందంగా ఉంటుంది. కామేశ్వరి ఎర్ర మంటలు పెండినా ఏ ఒక్క సొదించుకొన గీరవడం లేదు. వస్త్రపోతూ వున్నట్లుగా కే, అంతా ఒక సంబంధం వచ్చింది. రెండవ పెళ్లికొద్దా కేవలముగా తో కామేశ్వరికి వాడుక అంది కామేశ్వరి అధిరుని తెలుసుకున్న కేవలముగా ఆయన కలిసిపోయి నుడువుకొనిన కేగి వెళ్ళిపోయారు. మాధవ నగిని వచ్చిపోయారు. అది అచ్చనల్లి రామేశ్వరిని రివయం కెయ్యుని నగిని కీర్తనాడు.

అచ్చనల్లి రామేశ్వరిని రివయం కెయ్యుని నగిని కీర్తనాడు.

7

ఆ రాత్రి కేవల దగ్గర అంది కామేశ్వరి!

'మా వాళ్ళకి నన్ను చూడాలని వుండట వెళ్ళమంటారా?'

కేవల అశ్చర్యంగా ఆమె వెంపు చూశాడు! 'రాజేశ్వరి' ఎప్పుడూ, ఇల్లా తన అనుజ్ఞకోసం అడిగేది కాదు. ఆమె కేదెంతోపై అల్లా చేసేది. ఎక్కడికి వెళ్ళాలంటే అక్కడికి కేవలముగా వెళ్ళి పోయేది!

'ఈ రోజు, ఫ్రెండ్స్ లో కలిసి పెకండ్స్ సినిమాకు వెళ్ళున్నాను. మీరు నాకోసం చూడక పోయిగా నిద్రపోండి!' అన్న చీటి ఒకటి తలగడమిద పెట్టి వెళ్ళిపోయేది. ఒక్కొక్కప్పుడు కేవలం చిరాకు గలేది.

'చూడు రాజూ, నీకోసం నేను ఇక్కడ కళ్ళలో వత్తులు వేసుకుని కూర్చోనుంటావే. నీవు నన్ను గుర్తించ కుండా అల్లా పిచార్లు ఎల్లాచేస్తావే! అవేవాడు!

'దూరంగా వుండటంలే అకర్షణ ఎక్కువుతుంది డియర్! నిజానికి మిమ్మల్నివారని వేవేమి చేయగలను? విలాంటి సంపాదన హృదయలు, నా భర్తకావటం, నా అచ్చనల్లి మనుకొంటున్నాను!' అంటూ సవేది రాజేశ్వరి. తన కేసి నిగ్గిమేషంగా చూస్తూ వుండేవయిన కేవలం వెంపు అశ్చర్యంగా చూసింది కామేశ్వరి!

'ఏమిటి మాట్లాడరే?' అంది. మళ్ళీ చటుక్కున కేవలం కళ్ళముందు పరుచుకున్న నితరాలు తొలగిపోయాయి! అతని కిదంతా గమ్యుత్తుగా తోచింది! కామేశ్వరితో తను ఎప్పుడు మాట్లాడి వలసి వచ్చినా, రాజేశ్వరి జ్ఞానకం రావటంతో, అశను తబ్బిబ్బు అవు తున్నాడు. తను చిన్నసిల్లవాడు కాదు! అడవాళ్ళతో మాట్లాడే అంబులు లేని

వాడుకాదు! బోలెడు మంది అమ్మాయిలకి పాఠాలు చెప్పేవాడు! రాజేశ్వరి చనిపోయి నాకకూడా, ఆయన అనేకమంది అమ్మాయిలకు, పాఠాలు, తెలిసిని' రాత్తుళ్ళు తొమ్మిది, పదిగంటలకా కూర్చుని చెప్పేవాడు! అటువంటప్పుడు కూడా ఆయనలో ఏ వికారమూ కలిగేదికాదు! రాత్తుళ్ళు అలవాటు ప్రవారము, టేబుల్ మీదున్న గ్లాసులోని పాలుత్రాగి, మంచం విరాద పడుకోబోతూ ప్రక్కమంచంకేసి చూసేవాడు! ఆ మంచం ఖాళీగా కనుపించేది! 'సలిని'కి రెండేళ్ళు వచ్చింది దగ్గర్నింది సీతమ్మ జడుసుకుంటుందనీ, తన దగ్గర పడుకోబెట్టుకునేది. 'సలిని' కాన్వెంట్ లో జేరినతర్వాత, హోటల్ కి ఎదురుగా వున్నది 'బెడ్ రూం'గా మార్చు కుంది. ఆమె బట్టల బీరువా, మున్నగు, వస్తువులన్నీ, ఆ గదిలో అమర్చుకొంది. 'సలిని' రెండేళ్ళ పిల్లయ్యేదాకా ఆ మంచం ఖాళీగా వుండేదికాదు. కనీసం పిల్లది అన్నా ఆ మంచమీద పడుక్కుని వుండేది. 'రాజేశ్వరి' వారానికి నాలుగురోజులు సోషల్ వర్క్ లోనే మునిగి పోయేది! ఖాళీగా వున్న మంచంకేసి, దోమతెర కంతలోంచి చూస్తూంటే, అలసికె తెలియకుండానే నిద్ర పట్టి పోయేది! మళ్ళీ ఎప్పటికీ మెలుకువ వచ్చి చూసేసరికి, సన్నని నైటుబల్బు కాంతిలో, దోమతెరలోంచి, పచ్చని మెత్తని శరీరం అలసి, నిద్రపోతూ కన్పించేది! అల్లా ఆమె వెంపు చూస్తూనే, మళ్ళీ నిద్రపోయేవాడు కేవలం!

కామేశ్వరి వచ్చింది మొదలు, ఆ మంచం ఎప్పుడూ, ఖాళీగా వుండేదికాదు! లెల్లని, పల్లని, దోమతెరలోంచి, సన్నని మెత్తటి నైటుబల్బు కాంతిలో, ఆమె నల్లనిశరీరం కన్పించుతూనే వుండేది. రాజేశ్వరి ఎప్పుడూ తను చూసేసరికి అలసి పోసి నిద్రవిసశురాలై వుండేది! కామేశ్వరి ఎప్పుడూ, నిద్రపట్టనిదానిలా, పరుపుమీద అటూ ఇటూ దొర్లుతూ కన్పించేది! ఒక్కొక్కప్పుడు దోమతెరలోంచే, 'ఇంక నిద్రపోలేదా కామేశ్వరి! అని పలకరించేవాడు కేవలం.

కామేశ్వర నిద్రపోయినదానిలా నిద్ర
లోనే పత్తిగిల్గినట్లుగా నటించేది. కాని
బదులు పలికేదికాదు. అల్లాటప్పడు,
కేశవకి ఆమెది నిజంనిద్రో, దొంగనిద్రో
తెలుసుకోవాలని బుద్ధిపుట్టేది. గమ్మున
లేచివెళ్లి ఆమె మంచందగ్గర కాళ్ళ
వెంపు నించుని దోవతెర ఎత్తిచూసే
వాడు. అరగంట నించున్నా, కామేశ్వరిలో
చలనం వుండేదికాదు. గాఢంగా నిద్రబోతు
న్నట్లు, ఆమె దీర్ఘంగా తీసే ఉచ్ఛ్వాస,
నిశ్వాసములు సౌక్ష్యం చెప్పేవి. అగ్గ
డప్పుడు ఆమె పల్చని పెదాల చివరల

చిన్నసిగ్గు తొంగిచూపినట్లునిసిందేది !
కాస్తేపు రాజేశ్వరిలా, కాస్తేపు కామేశ్వ
రిలా కన్పించేది ఆ శరీరం! రాజేశ్వరిలా
ఆ శరీరం కన్పించినప్పుడు ఏవో కులాస
కబుర్లు చెప్పేవాడు! కామేశ్వరిలా కన్పించి
నప్పుడు, ఆమె ముఖంకేసి చూస్తూ,
దీర్ఘంగా ఆలోచించేవాడు!
'అల! నువ్వు మీ ఇంటికి వెళ్లాలను
కుంటున్నావా! అన్నాడు. ఇంతసేపూ
నిర్నిమేషంగా ఆమెవెంపు చూస్తూనే
వున్నాడు! అతను, తన శరీరాన్ని చూపు
లతో తూట్లు తుట్లు పొడుస్తున్నా

డని కామేశ్వరికి తెలిసిపోయింది. శరీరం
లంతా, నగ్నంగా ఆ యి పోయినట్లు
కుంచించుకపోయింది! ప మిటచెంగుని
భుజంవీరగా ముందుకు లొక్కుని
చేతుల్లో పుచ్చుకుని గట్టిగా నలప
పోగింది.
'నిజంగా నీకు వెళ్లిపోవాలనుందా
కామేశ్వరీ!' తనేదో తప్పు చేసినట్లు
అర్థకంఠతో అన్నాడు కేశవ.
ఆ గొంతుతో 'అతను ఆ మాటలు
ఉచ్చరించిన తీరు కామేశ్వరిలో నున్న
సుప్తప్రకృతిని మేల్కొల్పింది.

రాధాకృష్ణ

'మీరు వెళ్ళమంటేనే వెళ్తాను! అమ్మనా నాలుగురోజులుండి రావటానికే!' నెమ్మదిగా నటకే గొంతుతో అంది కామేశ్వరి.

'నువ్వెళ్ళినా తే ఈ గది అంతా చిన్న గోతుంది కామేశ్వరి! మాట పైకి ప్రేమగా అంటాన్ని నా వయసు సహించదు. నాలో నేను చెప్పకోలేని, లాలస నిన్ను చూస్తే కలుగుతోంది కామేశ్వరి! క్షమించు!' అందామనుకున్నాడు కేశవ. కాని అల్లా ఆత్మనివేదన చేసుకోవటం ఇళని అభిజాత్యానికి విరుద్ధం!

'అవును! నీకు పరీక్షలు దగ్గర కొచ్చాయి! ఇప్పుడు వెళ్ళాద్దు! బాగా నడుపుకోవారి! నీకు తెలివితేటలున్నాయి. కాస్త శ్రమించావంటే, క్షామననుంది!' అన్నాడు గురువుగారిలా.

'నేను పరీక్షలకు పోటంటేదు!' అంది నీకు కామేశ్వరి

'అదేం! కూర్చో! నాకు అంతా వివరంగా చెప్పు!' అంటూ ఆత్మరగా చేయి వ్రుచ్చుకుని, కూర్చోబెట్టాడు! కొద్దిగా సరించింది కామేశ్వరి!

'అత్తగారు నక్కరూ, పుండలేకుండా వినూరట! అంచేత మానివేయదల్చుకున్నాను' అంది.

మూడుముళ్ళూ

'ఏమిటి! అమ్మ నిన్ను కాలేజీకి పోవద్దండ!' అన్నాడు ఆశ్చర్యంగా.

'పూ' అంది.

'మరి నీకు చదువు కోవాలని వుండన్నావు?' అన్నాడు.

'ఒకప్పుడు చదువుకోవాలనే దుగ్ధం వుండేది! ఇప్పుడు నాకూ ఇంక చదువు అవసరం అనిపిస్తోంది!' అంది.

'నీకూ చదువు అవసరం అనిపించుతోందా?' సంభ్రమంగా అన్నాడు కేశవ. 'అవును! ఎందుకు వచ్చిన చదువులు?' అంది కామేశ్వరి!

'చదువు మానివేస్తానన్నమాట! అయితే నీవు పుట్టింటికి వెళ్ళదల్చుకున్నా! చదవ నవసరంలేదుగా!' దుగ్ధంగా అన్నాడు కేశవ.

కామేశ్వరి మాట్లాడలేదు.

'అయితే నీ ఇష్టం! వెళ్ళితేవెళ్ళ!' అంటూ చివ్వున తన మంచంమీదకువెళ్ళి దోమతెర దించుకుని పడుకున్నాడు! కామేశ్వరికి భర్తకి కోపం వచ్చిందని తెలిసింది. తను పుట్టింటికి వెళ్ళటం అతనికి ఇష్టంలేదనుకొంది.

'పోసి, వెళ్ళకపోతే వచ్చే నష్టం

ఏమిటి!' అనుకొంది.

'ఏమండీ మీకు కోపం వచ్చిందా? మీరు వద్దంటే నేను ప్రయాణం అనే అవసరం!' అందామనుకుంది. కాని అల్లా అంటానికి సిగ్గువేసి పూరుకుంది.

మర్నాడు కాలేజీ టయింకి నళిని తయారయ్యింది కామేశ్వరి దగ్గరికొచ్చి.

'అదే! ఇంకా అల్లాగే వున్నావ్! కాలేజీకి రావా?' అంది.

'రాను!' ముక్త పరిగా అంది కామేశ్వరి.

'ఏంచేత? వంట బాగా లేదా! అప్పడే?' వేదాకోళంగా నవ్వుతూ అంది నళిని. సిగ్గుతో చచ్చిపంఠ పనిఅయ్యింది కామేశ్వరికి! బాధతో మెలికలు తిరిగింది ఆమె బేల పృథయం!

'లీవ్ తెటర్ వ్రాసావా!' అంది నళిని.

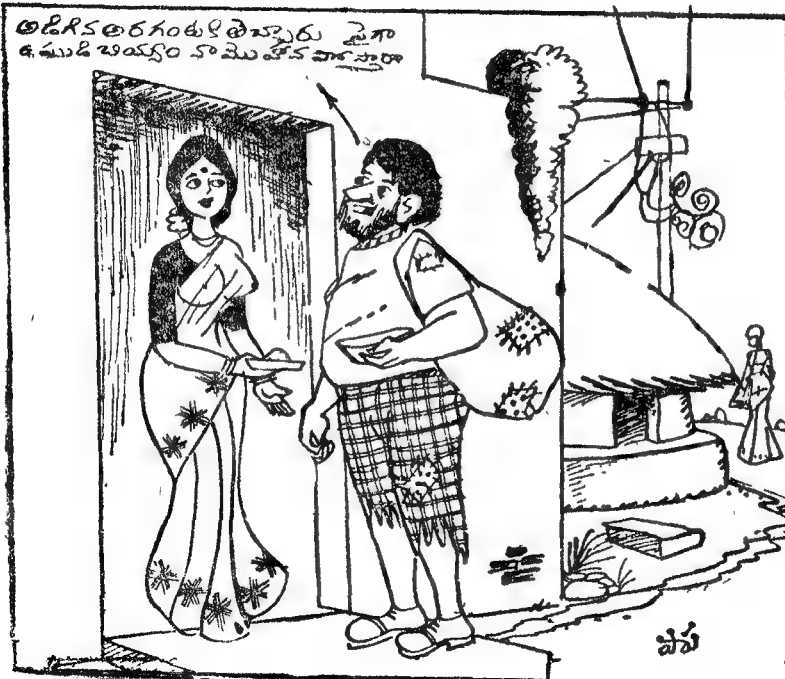
'పూర్తిగా మానేసాను! ఇంక చదవ దల్చుకోలేదు!' అంది కామేశ్వరి.

'ఏమిటి! చదువు మానేసావా? నాన్న వద్దన్నాడా! లేకపోతే ఎవరన్నా లవ్ తెటర్ వ్రాసారా?' హాళనగా అంది నళిని.

'చ చ! ఏం మాటలు నళిని! వ్యధతో కళ్ళ నీళ్ళు తిరిగాయ్ కామేశ్వరికి.

'తప్పేమన్నాను! కాలేజీలో జేరిన ప్రతి అమ్మాయికీ విధిగా ఒకటో. అరో ప్రేమ లేఖలు వస్తూనేవుంటాయ్! ప్రేమ లేఖలు రాకపోతే అమ్మాయిలకు కాలేజీలో చదవా అనే ఆసక్తి వుండదని మాధవ అంటూ వుంటాడు! మరి నీకు అల్లాంటి లేఖ వస్తే చూస్తూచూస్తూ నాన్న పూరుకోగలడా!' అంది నళిని.

కామేశ్వరికి కళ్ళమ్మట నీళ్ళు గిరు మవి తిరిగాయ్! 'తన ముఖానికి ప్రేమ లేఖలు వ్రాసేవాళ్ళ కూడా వుండాలా? అంత ఆకర్షణ తనలో వుంటే గౌరవంగా జానెడు పొట్టా నింపుకోవటంకోసం రెండోవెళ్ళి సంబంధానికి ఒడంబడుతుందా?' అనుకొంది కామేశ్వరి. నిస్సేజంగా వున్న కామేశ్వరిని చూసి, కాస్త ఏడిపించ బుద్ధయింది నళినికి. వంట నిండా పుళ్ళతో వుండి సడనలేక నడుస్తూన్న కుంటికుక్కని రాళ్ళచ్చుకుని కొట్టి అది కుయ్యమంటూంటే చప్పట్లు చరుస్తూ ఆనందించే ససిక్కు రాడి మనసు నళినిలో వుంది.

బలము మరియు శక్తి కోసం — బోర్నవిటా!

బోర్నవిటా రుచి సాటిలేనిది..

ఇందుకు కిటుకు — కోకో!

కోకో, పాలు, వంశదార మరియు మార్తో నిర్దేశమైన వర్ణిత ప్రకారం మిశ్రణము చేసిన పరిశుభ్రము. అదిక శక్తి నిచ్చే పానీయము — బోర్నవిటా! బోర్నవిటాను వేడి పాలలో కలపండి. ఈ రుచికరమైన పానీయము శరణ శక్తి మరియు శక్తిని పొందండి.

బలము, శక్తి మరియు రుచి కోసం

ప్రొడక్టర్స్ బోర్నవిటా

మూలశంకకు

త్వరగా

నమ్మక మైన

హెడన్ సాచి

చీకత్తును పొందండి

శస్త్రచీకత్తు

అవసరములేదు!

COL-327 TEL

SPECIAL TREATMENT
 Licensed under M. & T. P
 Act - Rule (83)
 విశ్వవంశము - దాశవంశము అని పిలిచి
 400 ఏళ్ళు కలిసి, శ్రీశ్రీ పుణ్యం
 పుణ్యం పోతే పీచిలో TONIC PILLS.
 1. పీచి రూ. 32/- కేసు వేరంత.
 2. రత్నం నన్స్, (Estd 1904)
 3. అంబేద్కర్ వంతెన వద్ద,
 New Malapet,
 హైదరాబాద్ - 38 అం. ప్ర.

వాయిదాల చెల్లింపు ప్రాప్తిస్థర్

వెలకు రూ. 10/
 వంతున ముద్రము
 తెలియి రూ. 320
 వెలకు 'టెలి క్విట్'
 పర్మిట్ 3 గ్యారంటీ, ఒకే వంతు 8
 ప్రాప్తిస్థర్ అందండి నివారణలు:

ATLAS CO., (AP 22)
 Box No. 1329, Delhi-6.

ఉచితం: ఉచితం: ఉచితం:

తెల్ల మచ్చలు

మా జీవితం 'సుప్ర అమోచన్' ఫిసి
 కొడం ప్రారంభించిన 3 దినములలోనే
 మచ్చల రంగుమారం ప్రారంభమగును.
 ఒక దిన పరిశీలించండి. తెలుగువారు
 పొగడియున్నారు. ప్రచారం కోటై ఒక
 పీచి ఉచితంగా యివ్వబడుచున్నాము.
 వెంటనే ప్రాయుండి.

BIHAR KUST KUTIR (2)
 P. O. Lal Bigha (Gaya)

మూడుముక్కలు

'అమ్మ! కంగారు పడిపోతా వెండుకు
 కామేశ్వరి! కావాలి కాలేజీలో చేరావు!
 ప్రేమ లేఖలు రావటం తప్ప? మాధవని
 తెలుసుగా! మా క్లాసుమేటు? అలివి
 అన్నయ్యకి నిన్ను ఇద్దామనుకున్నారట
 కదూ? నిజమేనా?' సూటిగా అడిగింది
 నళిని.

'ఏమో! నాకు గుర్తులేదు!' వాకు
 పద్మలుగళ్ళు దాటింది మొదల! మా
 అమ్మావారూ వాకు పెళ్లి చేయాలనే
 ఆలోచించేవారు అప్పట్లోనే ఎన్నో సంవత్సరాలు
 చూసారు. ఎంతోమంది పెళ్లి
 కొడుకులుచచ్చి నమ్మ చూసుకున్నారు. కాని
 వక్కరికి వేరూ, మా వాళ్ళు ఇవ్వగలిగే
 వరకట్నం లేదేమో కాదు! అందులో ఏపెళ్లి
 కొడుకునీ నేను గట్టిగా చూసింది లేదు!
 నమ్మకుని మెచ్చుకుంది లేదు! అని
 కామేశ్వరి.

'నీకు గుర్తువున్నావేకపోయివా, మాధవ
 అన్నయ్య రామనాథం మటుకూ, నిన్నే
 ఆరాధిస్తున్నాడట! మాధవ అన్నమామా
 వాళ్ళ అన్నగురించి చెప్తుంటాడు!
 అతను నిన్ను పెళ్లిచూపుటకు పట్టించాచి
 వెళ్లింది మొదలు నీ మూర్తివే కన్నుల
 ముందు నిలుపుకోవీ, ద్యాపించుచున్నాడట!
 నువ్వు కూడా కథానాయికవే అని, మాధవ
 చెప్తేవే తెలిసింది. వాకు! లేకపోతే ఎలా
 తెలుస్తుంది?' అంటూ వెళ్లిపోయింది
 నళిని.

'హా! విశబ్దంగా, వెయ్యి ముక్క
 లయింది కామేశ్వరి మనస్సు.
 తనదేంజిన్న? పెళ్లికానన్నిరోజులూ,
 తన్నిగురించి తన తల్లిదండ్రులు, ఈ
 పిల్లకి పెళ్లంటూచేయగలుగుతామా! అని
 బాధపడేవారు. పిల్లరూపురేఖలని, కట్నాల
 గలగలల్లో దాచగల తాపతులేదు! అతి
 సామాన్య కుటుంబీకులు వాళ్ళు! ఎలాగో
 అలా, నమంధర పుణ్యమా అంటూ తనకి
 కన్నెవర వదిలివేరు. ఆ వర వదిలింది,
 దేముడా అనుకుంటే ఇక్కడ అవలయన
 చెర ప్రారంభమయ్యింది. ఇది యావజ్జీవిత
 శిక్ష! కాపిటల్ వనిష్మెంటి. ఎక్కువ చిత్ర
 హీనలు పెట్టాంది ఈశిక్ష! నూది
 మాటలు, నాడిమాటలు, శూలాల్లాంటి
 మాటలు, అని తను పుస్తకాల్లో చదివేది!
 ఆమాటలు ఎలావుంటాయో అని ఆలో
 చించేది తను! పెళ్లయ్యేదాకా ఆ మాటలు

అనుభవంలోకి రాలేదు! ఇవ్వడు అనుభవం
 లోకివచ్చేయ్! ఈ మూడు ముక్కలన్నా
 అంటూ తనకి కొన్ని విచిత్ర మనస్తత్వాల
 పరిచయభాగ్యం లభించింది!

ఆ రామనాథం ఎవడో మహానుభావుడు!
 తనకోసం, అమిత విరహం అనుభవిస్తున్నా
 డట! ఆ విరహమేదో, తనకి పెళ్లికానప్పుడు
 ఎందుకు కంగలేడో పోవం! అప్పుడు,
 మూడువేలూపాయలతో పదికొనుల బంగ
 రంతో తన్ని కప్పెట్టిలేనే కాని తను ఆ
 రామనాథుడిచేత, మూడుముక్కల్లా వేయించు
 కొండికి అర్జురాలయింది కాబోల్తు!

కామేశ్వరి ఆలోచనల్లోనడి కొట్టుకు
 టూటాడగానే సీతమ్మ హాలులోనికి
 నచ్చింది.

'నువ్వు ఇమ్మారికి వెళ్లలేదామ్మా?'
 అంది.

'నేను కాలేజీకి వెళ్లటం మానేసాను
 అత్తా!' అంది కామేశ్వరి.

కొడలు తను చెప్పిన వెంటనే, తన
 మాట మీద గౌరవంపుంచి మూలు
 మానేసినందుకు సీతమ్మ పొంగిపోయింది.

'ఏవేళ్ల తల్లి! మంచిపని చేసావ్!
 పైన కేశవ గదిలో బీరువాల నిండుకూ
 బోలెడు పుస్తకాలున్నాయ్! కానీ లిస్టే
 తీసుకుని హాయిగా చదువుకొంటూకూర్చో!' అని
 సలహా చెప్పింది సీతమ్మ.

కామేశ్వరి మేడమీద తన గదిలోనికి
 పోయి కిటికీలో కూర్చుంది. దూర
 దూరంగా కొండలకి, ఆకాశానికి మధ్య
 నువ్వు సరిహద్దుగీత వంకరటింకరగా
 కనపడుతోంది. ఆకాశంలో నీ ములు,
 స్వేచ్ఛగా నిగురుతున్నాయి కొండలక్రిందుగ
 పున్న వికాలమైన వసరికమ్మదానంలో
 ఆవులూ, దూడలూ పచ్చికను మేస్తు
 న్నయి! కొండలకి ఎగబాకుతున్న ఆవులు
 సుదూ మక్కల్లా కన్నడుతున్నాయి.
 నిర్మలాకాశంలోని లేత నీలి హరితాలు
 కలిసేచోట నల్లదనం వచ్చింది. ఒకమబ్బుకి
 ఒకమబ్బుకి పోలికే లేకుండా కణకణాలుగా
 విడిపోయి తొందర పనివున్నట్లుగా పరు
 గెట్టుతున్నాయి! ఆ విడిపోయిన మబ్బులును
 చూస్తోంటే కామేశ్వరికి తమ విభిన్న
 జీవన దృక్పథాలు జ్ఞప్తికి వస్తున్నాయి!

తన పుట్టింటో తన తల్లికి, తన
 తండ్రికి ఎప్పుడూ మాట పొంతన కుది
 రేది కాదు. అన్నమామా అయినదానికి,
 కావిదానికి పోట్లాడుకుంటూ వుండేవారు!

అయినా చిత్రమేమిటంటే వాళ్ళిద్దరూ కలిసి జీవించుతున్నారు! పిల్లల్నికన్నా! వాళ్ళని పెంచి పెద్దవాళ్ళని చేస్తారు! అమకు పిల్లన్నదాంటో వాళ్ళ వాళ్ళ జీవితరీతుల్ని తీర్చి దిద్దగలుగుతున్నారు! ఇక అల్పింటో కూడా సామరస్యం అంతంతమాత్రంగానే వుంటోంది. ఒకళ్ళ మాటకీ, ఇంకోళ్ళమాటకీ అసలు సాత్తు కుదరదు. అత్తగారు కాలేజీ చదువులు, అసలు చదువే ఆడవానికి అనవసరం అంటుంది. ఆడబిడ్డ వసుంధర ఉన్నత విద్య మనోవికాసానికి హేతువు అవుతున్న దని అంచేత అవకాశాలు పున్నంతమేరకు ప్రీ ఉన్నతవిద్య సాధించటం ఎంతో అవసరమై వుంటుందనీ, ఉన్నతవిద్య అభ్యసించిన ప్రీ తన జీవితాన్ని 'ఆత్మీయత' రిమణీయంగా నడిపించుకోగల సామర్థ్యాన్ని సంతరించుకుంటుందనీ అంటుంది!

కేకన ఒకళ్ళ స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యాలకు భంగపాటు కలిగించటం సంస్కారవంతుల లక్షణంకాదనీ, ప్రీ అయినంతమాత్రాన్న వయసులో ఒకరికంటే చిన్నది అయినంత మాత్రాన్న ఆమె ఇష్టానిష్టాలని జరగ కుండా చేయబోనటం అవివేకం అన్నింటి కుంటుంది అనీ అంటాడు. నళిని 'జీవితం అనుభవించాలి! ఒకళ్ళకి భయ పడకూడదు. 'మర్యాద' అంటూ, లేనిపోని ముసుగుతో దూరి వ్యక్తిత్వాన్ని వాశనం చేసుకోకూడదు!' ఒక విధమైన విలాస తత్వం ఆమెది!

ఇన్ని విభిన్న దృక్పథాలు గల వ్యక్తులతో ఒక సంసారం, ఒకే ఇంటి కష్ట క్రింద జరుగుతోంది! ఎలకా పిల్లి, పామూ ముంగిపా, ఒకే గదిలోవున్నట్లు వుండాలి వ్యాయంగా ఆ ఇల్లు! కానీ, కేకన నూన ముద్రతో ఆ ఇల్లు సందనవసంతా ప్రశాంతంగా గడిచిపోతుంది!

మేడమెట్లమీద బరువైన అడుగుల నవ్వడి వినిపించి, కామేశ్వరి గదిలోంచి, నరాండాలోకి వచ్చింది! మెట్లు ఎక్కి వస్తోన్న గవరాజుని చూసి ఆశ్చర్య పోయింది కామేశ్వరి! ఒకే చేతితో తనంత పొడుగునావున్న అమృతపాణి ఆరటిపళ్ళగెలా, చెరుకుగడలమోపు ఇంకో చేతితోనూ పట్టుకుని పైకి బరువుగా నవ్వాడు గవరాజు!

గవరాజు ఒక విచిత్రమైన వ్యక్తి! కొంతమందికి ఒక దురభిమానం వుంటుంది. తమవల్ల, పూరందరూ ఉపకారం పొందుతుండాలనీ, లోకమంతా తమ పరోపకార చింతనని గుర్తించి తమకీ 'విశిష్టసేవా పతకం' ఇవ్వాలనీ వుంటుంది. గవరాజు కచ్చితంగా, ఆ తరహాకే వెంటాడు! గవరాజుకి ఈకీర్తి 'కాంక్ష' వయసు వచ్చినప్పట్నీవీ వయసుతో పాటు పెరగజొచ్చింది. అసలు గవరాజు చిన్నన్నడు ఒట్టి గడుగ్గాయిలా వుండే వాడు! అల్లరి చిల్లరిగా తిరుగుతూ, చదువుకునేవాడు కాదు! తండ్రికి విసు గొచ్చి చావగొట్టేవాడు! దానితో ఇంకా రెచ్చిపోయి, ఇంట్లో చేతికి అందిన డబ్బులు పట్టుకుని పారిపోయేవాడు! ఆ డబ్బుతో జల్సాగా హోటళ్ళమ్మట తిరిగివచ్చేవాడు! క్షమార్పణలు, కన్నీళ్ళు, పట్టులూ, ప్రమాణాలూ, మొదలైన తతంగమంతా జరిపి తండ్రి మళ్ళీ జేర విచ్చేవాడు! వాలుగురోజులు ఇంటిపట్టున వుండి బుద్ధిగా పుస్తకాలు ముందేసుకుని కూర్చునేవాడు! అయిదోరోజున మళ్ళీ విశ్రాంతిపొంది విసుగుచెందిన అతని శరీరం

అతన్ని 'ఎడ్వంపర్'కి ప్రోత్సహించేది! ఈ 'కొరమాలిన' కొడుకుని, ఎల్లా దారి లోనికి తేవాలో అరంకాక, తల్లి తండ్రులు తికమక పడిపోయేవారు! వాళ్ళ బ్రతికి ఉన్నన్నిరోజులూ, 'గవ రాజు'కి భవార్జన చేయాలనే దృష్టి వుండేదికాదు. ఎవ్వడు చేతిలో డబ్బు అయినా అప్పుడు ఇంటికివచ్చి తల్లి తండ్రుల కాళ్ళమీదపడి, 'వాళ్ళకి భక్తి ప్రసత్తులు, ప్రదర్శించి, ఇంట్లో స్నానం సంపాదించుకునేవాడు!

తల్లితండ్రులు చనిపోగానే అతని రాక సోకలు, అతని ఇద్దరన్నలకు కానీ, వాళ్ళ భార్యలకి కానీ, ఇష్టంగా వుండేది కాదు! ఏమిక్కుంటూ, కనుక్కుంటూ, ఇంతి తిండి బయటపసారాలో పడేసేవారు! ఎవళ్ళపెట్టెలూ, బట్టలూ, సామాన్లు, పున్నగదులకి వాళ్ళు భద్రంగా తాళాలు వేసుకునేవారు. పిల్లలు, 'బాబాయి, బాబాయి' అంటూ చేరబోతే ఆ పిల్లల్ని తిట్టికొట్టి గదుల్లోకి తోసేసేవారు. కొత్తల్లో, గవరాజు ఇదంతా పట్టించు కునేవాడుకాదు! కానీ రాను రాను ఆ ఇంట్లో అతనికి ఏమీ ఆదరణ లభించటం లేదని, తన్ని పురుగుకన్నా, కనాకష్టంగా

ఇదోహోయ్! మీసాలమరీయంతపాట్ల చేసావ్? కొంచెం పెద్దయ్య చేయ!

పులివెక్క

చూస్తూన్నారని గ్రహించేడు! అచనికీ బాధ కలిగింది! ఎంతయినా మానవుడు! ఒకరోజు పెద్దన్న పనిచేసే ఆఫీసు కెళ్ళాడు గవర్రాజు.

'ఏరా ఇంకా వచ్చావ్!' విసుగ్గా అన్నాడు పెద్దన్న.

'నాకు కొంచెం డబ్బు కావాలి!' అన్నాడు గవర్రాజు.

'ఎందుకు?' కోపంగా అన్నాడు.

'పూరికి వెళ్ళాలి' చిన్నతనంతో

ముడుచుకుపోయేడు గవర్రాజు. ఎందు వల్ల తండ్రిలా చనువుగా పెద్దన్నని దయించలేకపోయేడు గవర్రాజు.

'ఏ పూరికి వెళ్ళావ్! ఏమిటా రాచ కార్యం! ఇంట్లో ఈసారి నీచేతికి ఏమీ అందలేలేవుంది! బుడిగా అడుగు తున్నావ్! ఇదిగో! వకమాట చెబున్నాను రాజా! మేమూ, పిల్లలల్లాతో గౌరవంగా బ్రతుకుతున్నవాళ్ళం! మన బాబు మనకు డబ్బు చెట్టేమీ దొడ్లో పాతి పెట్టి ఇయ్యలేదు! రెక్కోలేవే, దొక్కోదే! ఏదో సంసారం! సువువ మాటమాటికీ వచ్చి వాస్తవి నీడించి పెట్ట మమ్మల్ని కూడా డబ్బుకోసం పీడించితే మా దగ్గరేం వుంటుంది? ఏ బ్రతుకు నీవు చూసుకోలేకుండా మా

మూడవ పాఠ్యం

మీద ఆధారపడితే మేము ఎన్నిరోజులని పోషించగలం?' అన్నాడు.

'పూరికి నా ఖర్చాన్న నేను పోతానంటే డబ్బు ఇయ్యలేనంటారు! ఇంట్లో వుంటే పనివలకు విస్త్రుత అన్నం వడ్డించటమే మహాకష్టంగా వుంటుంది! విసుక్కుంటూ ముప్పివాడికి మల్లే పడేస్తారు!' అన్నాడు గవర్రాజు.

'ఇంత డబ్బు సంపాదించుకుంటూంటే మాచీలితలే తిన్నగా వెళ్ళమంటు లేదు! లేవ తిండివాళ్ళమటుకు నీకు గౌరవాన్నిస్తూ, ఎక్కడించి తెచ్చిపెడితారు?' అన్నాడు అన్న.

అన్న మాటలకు ఉక్రోశ పడ్డాడు గవర్రాజు.

'అయితే నావంటా నాకు పంచి యిండి! నా ఖర్చాన్న నేను పోతాను!'

గవర్రాజు మాటలకు పెద్దగా నవ్వాడు పెద్దన్న.

'అసలు మనకు వాటాలు వేసుకో వార్యంత అస్తిసాములు మన వాస్తవగు మిగిల్చడం వల్లావా? అస్తి వున్నదేదో నీకు ఉన్నది. అది ఎక్కడ ఉన్నదో తెగ నమ్మటానికి హామీచుకుపోయింది? నీవే

మన్నా, అయ్యో మనకు ఇద్దరన్నలు వున్నారు! వాళ్ళు పోషించాల్సిన భార్య బిడ్డలున్నారు! అని ఆలోచించావా? ఒక చిన్న పాడుషాలా వెలిగించావు జీవితాన్ని! వాళ్ళ బ్రతికున్న నాలుగోజులూ, నీకు చదువు సంధ్యలు అబ్బలేదని బెంగపెట్టుకున్నారు కాని, అయ్యో! పెద్దాల్నిగద్దరికి, పెళ్ళిళ్ళచేసి సంసారాలూ, నెత్తి కెక్కించాం! చాలీచాలని జీతాలతో వాళ్ళకి సంసారం ఎల్లా జరుగుతుంది? ఉన్న మడిచెక్కకూడా అమ్మేసి, చిన్నాడి చేతులో సోసేశాం, అని ఆలోచించారు! పాలం అమ్మిన డబ్బులో మేము చిల్లికాసి కూడా ఇంట్లోకి ఖర్చు విమిత్తం తీసుకోలేదు! ఏదో! తల్లితండ్రులు! పెద్దవాళ్ళ! వాళ్ళే సంసారం నిర్వహించుతున్నారు! అని వూరుకునేవాళ్ళం! వూరుకున్నందుకు ఏమయింది? మా నెత్తివే చేతులుపెట్టి చల్లగా జారుకున్నారు! గుప్పెడు గింజలు, ఇంట్లోకివచ్చే దారిలేక, మేము మా సంసారాలను, ఎంత గిజాబుగా నడపుకుంటున్నామో నీకేం తెలుసు? ఇవ్వాలనువు హతాత్తుగా, నీకు వాటాపంచి ఇమ్మంటున్నావ్! ఏమింది నీకు ఇవ్వటానికి? ఆ బొక్కికొంప వకటున్నది! బాగుచేయించటానికి మాకు స్తోమతు లేదు. ఇల్లంత చవుడుబారిపోయింది. పెంకులు చితికిపోయి, సకల దివ్యాలకులూ, ఇంట్లోకి తొంగిచూస్తారు! అది అమ్మితే తల్లెడు పెంకులిచ్చి కూడా కొనరు!' అన్నాడు పెద్దన్న.

'పోనీ! రెండునందలు అప్పుగా ఇయ్య! ఏదయినా వ్యాపారం పెట్టుకుంటాను. కలిసిరాగావే, నీ డబ్బు నీకు ఇచ్చేస్తాను. ఈ ఉపకారమన్నా చెయ్య! మనం ఒక కడుపునపుట్టి పెరిగిన ఏకోదరులం! వాన్నపున్న రోజుల్లో నాకు ఆర్జనమీది దృష్టి కాని, ఆర్జించాలనే అవసరం కాని వుండేదికాదు! గతం మర్చిపోయి నాకు ఈ చిన్న సాయం చెయ్య!' దీనంగా అన్నాడు గవర్రాజు.

'నీకు కలిసిరావటం అంటూ వుంటుందా? ఇంక మళ్ళీ మళ్ళీవచ్చి డబ్బు అడిగి మమ్మల్ని బాధపెట్టుకు! మేము నీకు ఇవ్వలేకపోతే మాకూ, దిగులు గానే వుంటుంది!' అన్నాడు పెద్దన్న.

అదేంటమ్మా బొత్తిగా కళ్ళ దిగుపించని కళ్ళబోడెట్టుకున్నావ్.. ఎవరికన్నా ధీ కుంటావ్.. బొగుత్తూ..!!

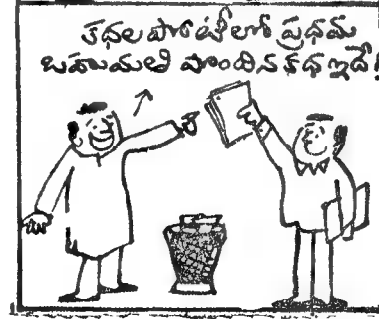

రెండునందలరూపాయలూ పుచ్చుకున్న గవర్రాజు ఏంచేయాలో తోచక, నాలుగుదుర్రోజులు అటూ ఇటూ పూరికే తిరిగాడు! ఒక నెలరోజులూ పూర్తిగా గడిచేసరికి, గవర్రాజు చేతిలో ఒక యాభయరూపాయలే మిగిలేయ్! గవర్రాజుకి గాభరాపట్టుకుంది. అనుకోకుండా తల్లితండ్రీ గుర్తుకొచ్చి కళ్ళు చెమ్మ గిల్లాయ్! దుష్టుడైనా, శిష్టుడైనా ప్రయోజకుడైనా, ఆప్రయోజకుడైనా, కన్నకడుపు కనుక, కన్నతల్లితండ్రులు కోరకుండానే శ్రమిస్తారు! కాని పెవెళ్ళకి, అన్నతమ్ములకయితే మటుకు శ్రమించాల్సిన అవసరం ఏముంది? లోకంతోపాటే వాళ్ళానూ!

రైల్వే స్టాటుషరంమీద, కళ్ళ నీళ్ళతో, అలగం తిరుగుతూ ఆలోచించు కుంటూన్న గవర్రాజుకి, చిన్న ఇత్తడి పళ్లెంలో బీడికట్టలూ, కిల్లిలూ, పెట్టుకుని అమ్మకుంటూన్న పద్నాలుగేళ్ళ వున్న కుర్రవాడు కన్పించాడు. గవర్రాజుకి తారకమంతం దొరికినంత బ్రహ్మానందమయింది. అతను వ్యాపారం చేయాలనుకున్నాడు. కాని ఏం వ్యాపారం చేయాల్సి అతనికి తోచేదికాదు! భువ్వుడు, ఆ కుర్రాడిని చూస్తూంటే అతనికి అకస్మాత్తుగా ఈ కిల్లిల వ్యాపారం మలుపనిపించింది! అయిదురూపాయలుపెట్టి కిల్లిలూ, సగరెట్టుపెట్టెలూ కొని స్టాటుషరంమీదకి వచ్చాడు. వాలుగయిదు ట్రయిన్ వెళ్ళేసరికి అతని అయిదురూపాయల సరుకూ, అమ్ముడుపోయింది. డెబ్బయ్యే పైసలు లాభం తేలింది. కాని రైల్వే స్టాటుషరంమీద సరుకు, అమ్ముకోటానికి రైసెన్ వుండాలి! ఆ రైసెన్ అంత తేలిగా వచ్చేదికాదు! దానికి చాలామందిని కాళ్ళాకడుపూ పట్టుకుని బ్రతిమిలాడుకోవాలి! అలాంటి శవభిషలు పట్టం గవర్రాజుకి చేతకాదు! అంచేత ఖర్చు తక్కువలో చిన్న రేకు బడ్డి చేయించి, సరసయ్యగారింటిముందున్న భాళిజాగాలో ఆయన అనుమతి తీసుకొని పెట్టాడు. ఆ జాగాలోనికివచ్చిచేరిన వేళావిశేషం ఏమిటో కాని అతని రేఖ, మడి తిరిగింది! గాలి మల్లింది! ఆజాగా నాలుగురోడ్ల కూడలిలోవుంది! బస్సులూ, లారీలూ, రాకపోకలూ, సమ్మరంగావున్న రాస్తా అవటంనించి, అతని వ్యాపారం సాఫీగా

గడిచిపోయేది! పైగా ఆ నాలుగురోడ్ల మధ్యా అదొక్కటే పాన్ బీడా షాపు! ఒక ఏడాది గడిచేసరికి, అన్నగారి రెండు నందలరూపాయలూ పట్టుకుని వెళ్ళాడు! పిల్లలందరికీ పిప్పరమెంటులూ, చక్కెర కేళీబిళ్ళలూ, వదిసలకి జాకెటుబట్టలూ, ఇచ్చాడు! వదిసలు ఎంతో సాదరంగా కుశల ప్రశ్నలువేసి స్నానానికి వేస్పీళ్ళుపెట్టి కమ్మనివేతితో, పెరుగుతో, బంగాళాదుంపలకూరతో భోజనం పెట్టారు! అన్నలు తమ్ముడి ప్రయోజకత్వం చూసి సంబరపడ్డారు. మెచ్చుకున్నారు.

‘ఎక్కడో అరవైమైళ్ళదూరంలో నీవక్కడ వంటిగా వుండటం ఎందుకు?

ఆ షాపు ఇక్కడే పెట్టుకోవచ్చుగా? వేళా పాళాలేకుండా, హోటలుకు వెళ్ళుతుంటే ఆరోగ్యం చెడిపోదూ? అన్నాడు చిన్నన్న! డబ్బుయొక్క విలువ బాగా తెలిసి వచ్చింది! గవర్రాజుకి! ‘మా సంపాదాలు మేమే జరుపుకోలేకుండా వున్నాం నిన్ను కూడా ఎక్కడ పోషిస్తాం?’ అన్నవాళ్ళకి ఇంతదయ కలగటానికీ, వంటిగాడియి పోయేడే తమ్ముడు— అన్న ప్రేమ కలగటానికీ, కారణం డబ్బుకదా! ప్రేమగా చూపారు కదా అని, ఆ షాపు ఎత్తిపెట్టుకుని ఇక్కడాకుపోస్తే మల్లీ నష్టంవస్తే, వీళ్ళ తీరుమారదన్న హామీ, ఎక్కడవుంది? లాభంవస్తే దాయాదులు నంజుదారుచాని, నష్టంవస్తే భరిస్తారా? తనకు అనా శైలవరూలేరు! అన్నలు స్వార్థపరులు! వాళ్ళ సంసారం గొడవలేచాని, ఇతరుల జోక్యం కలిగించుకోరు! అసతి కూడా ఒక ‘భార్యపిల్లలూ’ అన్న సంసారం ఏర్పడితే, తన ఆర్జీవకీ అడ్డం ఏర్పడుతుంది, కష్ట సుఖాల్లో పాలుపుచ్చుకోగొ బంధువు తల్లితండ్రుల తర్వాత భార్య పక్కనే అయివుంటుంది!

గవర్రాజుకి శరీరం గగుర్పడింది. అతనికి ముప్పు ఏళ్ళ, పైబడ్డాయ్! ఇంతవరకూ ప్రేమపాపరక్కం ఎరిగడు! తల్లితండ్రులు ఇచ్చిన డబ్బు వేలం సేకట, సేవిమాయా, సగరెట్టు కే బర్చు అయిపోయేది కాని స్త్రీ స్వంతు మటుకు లేదు! అంచే వే లాని ఆరోగ్యం ద్విర్రాగవుచి! నాలుగుడిబ్బులు కూడలుకుని తర్వాత నెమ్మదిగా అయిదింటి పిల్లనిచూసుకుని వెళ్ళి చేసుకునిగొగులూ మారాలి! అనుచున్నాడుగవర్రాజు! గవర్రాజు,

‘అక్కడికాగా, నాకు అచ్చివచ్చింది! చిన్నన్నా! వాలుగయిదేళ్ళ అటావంపే వుంటాను! నష్టం వచ్చినా భరించకలిగే సోమతు కలిగే ఇంక ఎక్కడికివచ్చి వున్నా ఇబ్బంది వుండదు! మల్లీ మొదటికి వస్తే ఎల్లా మీరుమటుకు భరాయిస్తారు?’ అన్నాడు గవర్రాజు

‘గడుసుతనం వేర్వారు మరిచిపోయి మీ సంపాదనమటుకు, అన్నలు ఖర్చుపెడుతారా! ఏదో ఇంటపట్టునవుంటే, పెళ్ళి పేరంటం, చేయిచ్చని మీ అన్నల పూహా!’ అంది పెద్దవదిన.

గవర్రాజు సవ్వ పూరుకున్నాడు! (ఇంకా వుంది)

యమ కుటుంబం

రాత్రి వాన కురిసింది. తెల్లవారి నా యింకా కురుస్తూనే వుంది.

చుట్టు పక్కల పూరిగుడిశెలు, బస్టికి పోయే రోడ్లు, దానినక్కన బీ దుకాణం, ముందు బల్లలు, అన్నీ వానతో తడిసి పోయాయి తెల్లవారు.

బీ దుకాణం ఎదురుగా ఓ పెద్ద మర్రి చెట్టుంది. ఆ చెట్టు చాలా పురాతనమైంది. ఆ చెట్టు కింద ఎండాకాలం ఎన్నోబళ్లు, పళ్ళులు, మనుషులు, నీడలో నిలుస్తారు. ఐనా ఆచెట్టు కింద ఇంకా ఖాళీవుంటుంది. క్రొత్తగా బస్టికి బస్సులు వచ్చాక, ఆ చెట్టు కింద బస్సుస్టాండు వెలిసింది.

ఆ బస్సుస్టాండులో రాత్రి, ఆబోతు వాన కొచ్చి నిలబడ్డాది. రాత్రి అక్కడే నిద్ర పోయింది. తెల్లరాక కూడా అక్కడేవుంది.

మాయంటి మేడమీద గదిలో కూర్చుంటే ఇవన్నీ కనుపిస్తాయి.

వానవల్ల బల్లకు కదిలే నీలులేదు. నిన్న పచ్చిన పేదరు మాస్టు కూర్చున్నా! నాంచారయ్య, వానవల్ల బీ దుకాణం ఆలశ్యంగా తెరిచాడు.

మామూలు రోజుల్లో తెల్లవారు ఝామున కోడికూసేవేళకు, పచ్చి దుకాణం తెరవటం రివాజా.

వనికుర్రాడు, గిన్నెలు, దేకిసాలు వానలో గోతుకప్పుకుని కడుగుతుంటే నాంచారయ్య, పొయ్యిముట్టించే ప్రయత్నంలో వున్నాడు.

మామూలు అభివృద్ధికి నాంచారయ్య బీ దుకాణం చిప్పాం!

బస్టికి రోడ్డువేసి చాలారోజులైంది. ఐవ్యా బస్సులు రాలేదు. మట్నం వెళ్లా

లంటు 6 మెట్లు నడిచి బుళదేనా! ఎండ వా, ప్రక్కపూరెల్లి బస్సెక్కాల్సిందే, అలా వుండేది పూర్వం.

మేం చదువుకునేరోజుల్లో ఆరోడ్డు కూడా లేదు. నడిచి ప్రక్కపూరెల్లి, చదువుకునే వచ్చేవాళ్ళం. మా వాళ్ళును సైకిలు కొనమంటే, రోడ్డువెయ్యిని కొంటా నశేవాడు. తీరా రోడ్డుపడ్డాక, కాలేజీ చదువులకు పట్టుమే వెళ్లాల్సి రావటంతో సైకిలల్లా మోటారు సైకిలైంది. మానాన్న అప్పుడూ కొనలేదు. వెధవ, మోటారు సైకిలేందుకురా, కొన్నాళ్ళాగు కారుకొందాం అనేవాడు.

అయిన కారు కొనలేదు. కానీ చదువు పూర్తయింది. అప్పుడు, ఇంటిదగ్గరేవుండి వ్యవసాయం చేయించుకునేవాడికి, కార్నూ, సైకిళ్లు దేనికిరా? అన్నాడు. అని ఆ విషయ్యాన్ని చాపమట్టివట్లు మట్టి, అటుక మీద పారేశాడు.

రోడ్డువేసిన కొన్నాళ్ళకు, రాయలసీమ నుంచి, నాంచారయ్య మా పూర్వోచ్చాడు. వచ్చేప్పుడు వెంట, గిరిజాల క్రాపు, నెత్తిన గుడ్డతో వచ్చాడు. వచ్చాక, రెండురోజులు పూర్లో నాలుగువీధులు తిరిగి, మా మేడి కెదురుగా, మర్రిచెట్టుకు ప్రక్కగా, రోడ్డు వెంబడి ఓ పాకవేశాడు.

పాక ఎవరూడిగినేశాడో ఎవరికీ తెలియదు. ఎవరన్నా అడిగితే మునసబుగారు వేరుకోమవ్వారనేవాడు మొదట్లో. తర్వాత మునసబుగారే అడిగితే, కరణం పేరు చెప్పాడు. కొన్నాళ్ళయ్యేసరికి పూరి వంచాయలీ పెసిడెండు ఖాతాదారయ్యాడు. దాంతో మరెవ్వరూ నాంచారయ్యకు ఆ స్త్రీలం గురించిగానీ, అందులోవేసిన పాక, బీ దుకాణం గురించిగాని ప్రశ్నించలేదు.

నాంచారయ్య, బీ దుకాణం పెట్టిన క్రొత్తలో నాకు అనుమాన మొచ్చింది. ఇంత చిన్న పల్లెటూరో, అలాగడి దగ్గరి కొచ్చి బీ ఎవరు తాగుతారాని! అలా నా అనుమానం, అలాగే వుండగానే నాంచారయ్య దుకాణంలో గ్రాంఫీసు వెలిసింది.

ఆ గ్రాంఫీసు, మునసబుగారు వధు స్సులో వుండగా కొన్నది. కొన్నాళ్లు వాదాక, వారు రేడియో కొనుక్కున్నాడు. దాంతో ముందరొచ్చిన గ్రాంఫీసు మూల వడ్డడి.

వాంఛార్యులు అతివేగంగా ఆ గ్రాంథాను
కొన్నాడు. ఇంట్లో మూలమధువు అన్నపు,
ఏదోవిధంగా అమ్మదైతే చాలని మనసబు
గాకు అమ్మేశారు. వాంఛార్యులు పట్నం
తీసుకెళ్లి ఆ గ్రాంథాను, తీసుకువెళ్ళింది
కొన్ని క్రొత్తరికార్లు కొని తెచ్చాడు.

మొదట్లో గ్రామస్థాను పాటలు
మాత్రమే విందామనివెళ్ళిన జనం, తర్వాత
తర్వాత పూరికే బెవారనుగా పాటలువిని
తెల్లటం పెద్దమనిషితనం కాదనుకుని,
టీ త్రాగేవాళ్ళు, ఒకరోజు త్రాగితే
మరొక వాళ్ళ రాకపోయినా, వాంఛార్యులు
కనపడ్డప్పుడు పలకరించి, 'క్రొత్తపాట
లోచ్చాయి! ఓపారొచ్చి వినండి!' అని
చెప్పేవాడు.

ఇలా కొన్నాళ్ళకు వాంఛార్యులు
దుకాణానికి మనుషులు వస్తుండటంతో,
అదొక పెంటరైంది పూరికే.

ఇదిలావుండగా, ఆ దుకాణంముందు,
ఓ ముసలి బిచ్చగాడు కూడ వెలిశాడు.

ఇంత చిన్నగ్రామంలో తిరిగ్గా టీ
దుకాణం ముందు కూర్చుని అడుక్కో
పటం ప్రారంభించిన ఆ బిచ్చగాడ్నిగురించి,
మిత్రులాలమేపి, ఓ రోజు వాంఛార్యులను
ప్రశ్నించా!

తెల్లటి మీసాలు; ఓ సారి దువ్వుకుని,
'అదాబాబు! జకరయ్యని మనవాడే!
పోల్స్ బడిలేదా! ఆ బడెదురు యింట్లో
వుంటాడు' అని చెప్పాడు వాంఛార్యు!

'మరి పెళ్లాం పిల్లలు లేరా?'

'పెళ్లాం ఈ మద్యే వచ్చినదంట
బాబా! పిల్లలున్నట్లు నాకేం తెలియదు!'

'మరి, ప్రొద్దన్నమానం కూర్చున్నా
ఓ అణా అన్నా వస్తుందా!'

వాంఛార్యులు బోసి నోటితో పకాపకా
నవ్వాడు. నవ్వి, 'ఓరేపొరువాటా అడికి
ముప్పి! అణా టీ త్రాగి, బిచ్చపెనలు
చేతితోబెట్టి, విర్లరలేదు! రేపిస్తే అనే
జనం ఈడకొచ్చేది, యింక అడికి
ముప్పెనరు ఏపొరు.'

'మరేలా!'

'అడికెవరూ దిక్కు నేమకాబా!
మొన్నమద్యే జ్వరం వచ్చి చెట్టుకింద
పడుంటే, నేనెవ్వి యిప్పి టీ నీళ్ళు
గొంతులో పోక! ఆయుర్ముగట్టిది గమక
బలికాడు. ఆ యిశ్వానంతో వచ్చి ఈడవే

కూతురబోడు. పూరికేనే ఎందుకురా,
గుడ్డపడుసుకు కూర్చో! అని వేసే అన్నా!
కూనుంటున్నాడు! మిగిలితే యింత
ఉప్పి, టీ నీళ్ళు వాడికి పోస్తాను. తిని
గుడిపెక్కెళ్ళి తొంగుంటాడు!'

ఆ రోజునుంచి, ఆ దుకాణంవేపు వెళ్లి
నవ్వుడల్లా వాడికి పెనలు వేస్తుండేవాడిని
మొదటిరోజు పదిపెనలువేస్తే, దాన్ని
ఆ రోజుల్లా తడిమి చూసుకుంటూ,
ముతసిపోతూ కూర్చున్నాడు. మధ్యమధ్య
నా గడివేపు, మెరిపేకళ్ళతో చూచాడు
ఆ రోజుల్లా.

నాకు చాలా అనందమేసింది. మాకున్న
ధనమంతా నా కింత అనంద మివ్వడేమో!
ఆ పదిపెనలు వాకొక లెక్కతోనిదిగాడు.
అదే జకరయ్యకు ప్రాణప్రదమైంది.

వేళ తప్పకుండా వాంఛార్యులు దుకా
ణానికి ప్రధమంగా వచ్చేది జకరయ్య.
వస్తూ వే వాంఛార్యులకు నమస్కారంచేసి,
పాతగోనె పట్టా పరచుకుని, కొట్టు
వెక్కగా కూర్చునేవాడు.

వాంఛార్యులు విత్యక్తయ్యారో. తాను టీ
త్రాగినప్పుడల్లా, జకరయ్య కింత టీ
పోయటం ఒక అంశంగా తయారైంది.
ఎప్పుడన్నా ఓ బిడి ముక్కగూడా ఇచ్చే
వాడు. వా రిద్దరి అనుబంధమూ
చూస్తూంటే నాకు అప్పు డప్పుటూ
అక్కర్లే మేనేది.

ఉదయం తొమ్మిది గంటలైనా, బస్తీ
మండి మొదటి బస్సు రాలేదు. జకరయ్య
రాలేదు!

బస్సు రాకపోవలంతో, ఈ రోజు దిన
పత్రిక రాదు. పత్రిక చూడందే, వాకొ రోజు
ఏమిటోగా వుంటుంది! అదో నీచిగా
తయారైంది.

దేశ దేశాలలో జరిగే వికేషాలు తెలుసు
కోవాలంటే దినపత్రిక మినహా మా
పూర్వో మరో పాధనం, రేడియో తప్ప
మరేం లేదు. నాకు పేపరంటేనే మోజా!
అది పట్నంమంచి బస్సు వస్తేగని రాదు!
నాన తగ్గింది. దినా, కారుమేసూ
లింకా అలాగే వున్నాయి. చల్లటిగాలి వుండి
వుండి వీచసాగింది.

మర్రిచెట్టుకింద ఆబోతు, వాన తగ్గ
టంతో ఊళ్ళోకి పికారు బయలుదేరింది.
బజార్లో, బురదతో నీళ్ళతో ఆడు

కుంటున్న పిల్లలు; కేరీతెట్టు కొడుకూ,
ఆబోతువంటే బయలుదేరాడు.

ఒకరూ, అరొ మనుషులు, కొడుగులు
వేసుకుచ్చి, వీధుల్లో తిరగసాగాడు.

కుర్చీలో కూర్చుని కూర్చుని విసుగు
రావలంతో, లేచి మేడదిగి క్రింది కెళ్లా!
వరండాలో నాన్నగారు వాలుకుర్చీలో వడు
కుని, లంకాకుచుట్టు కాలుస్తూ, పాలెగాడు
చెబుతున్న వాన విషయాలు వింటున్నాడు.

పెద్దవాగుకు గాడినీండా నీళ్ళొచ్చాయట.
బస్తీనుంచి వచ్చిన బస్సు వాగుదగ్గరే ఆగి
పోయిందట! తూర్పుదేలో వరంతా పడి
పోయిందట అవానకు. పూరి చెరువుకు
కలింగం దగ్గర గండి పడేలా వుండని రైతు
లంతా తెల్లరంగవే తట్టులు ముట్టులు
తీసుకెళ్ళారు.

ఇవి వాడు చెబుతున్న విషయాలు.

మా వాస్తవకూ, బెల్లంగొట్టిన రాయికీ
పోలిక లున్నాయి. ఆయన కెంతసేపూ,
సుష్టుగా తినటమూ, లంకపాగాకు చుట్టులు
కొల్చటమూ అలవాటు. ఆ రెండూ తండ్రి
తాతలు సంపాదించిన అస్తిపాస్తులవల్ల పశు
కూరటంవల్ల, ప్రసంగం యావత్తూ,
వానా వరదతో ముణిగిపోయినా ఆయనకు
ఏమీ కుట్టినట్లు వుండదు.

ఆయన బధ్ధకానికీ, మరొక ఉదాహరణ
జేమింటంటే...గేదెదూడ పూడదీసుకు పాలు
త్రాగుతున్నా చూస్తూ, చుట్ట కాల్చు
కుంటూ వుంటాడేగానీ లేచి వెళ్లి కాల్చి
కట్టెయ్యడు. జీతిగాడు రావాలి, ఏవేళైనా
కట్టెయ్యాలి! లేనా దారిపాద్య పూర్వో
వాళ్ళొచ్చి, ఈయన సంగతి తెలిసినవాళ్ళు
కట్టెయ్యాలి.

మా వాస్తవ సంగతి తెలిసీ, పాలెగా
డెందుకు ఆయన కీ విషయాలు చెబు
తున్నాడో వా కర్మంగాలేదు.

అక్కణ్ణుంచి చిన్నగా వాంఛార్యులు
దుకాణానికి వెళ్లాను. దారంతా ఒకటి
బురద. రేగడినేల కావలంతో, బంతి
బురద కాళ్ళకు అతుక్కుపోగింది.

నన్నుచూస్తూనే, వాంఛార్యులు, కుర్చీ
లోంచి లేచి అవ్వించివాడు.

పొయ్యిపొడ నీళ్ళు తెరిగిపోతున్నాయి.
వందదారపొడ ఊగలు బై చాయి అని
విందులు కుడుస్తున్నాయి!

'ఇవ్వాళ బస్సురాలేదు!'

'అవును బాబూ! పెద్దవానికి ఏమో
వచ్చుంటుంది!'

'జకరయ్య రాలేదు!'

'అడికి రాత్రిమంచి వల్లెరగని జరం
బాబూ! అడ్చి చూసావైనా అది అశిశమైనది
పొద్దున! కానా తీవ్రంగావుంది బాబూ
జారం!'

'డాక్టరుగారు...'

'బలేవాళ్ళు బాబూ! డబ్బుగలవాళ్ళకు
జారమొచ్చినా, డాటరువస్తాడు. అడికి
మింగమెతుకులేదు! అడికి వైద్యుడేసి,
డాటరు వీంటింటాడు బాబూ!' నాంచారయ్య
ముహంతో దిగులు గోచగమైంది. అకాశం
లోకిమాస్తూ, 'భూమిపై నూకలుంటే
బతుకుతాడు. లేదా ఈ సాయంత్రానికి...' అతర్యంత
నాంచారయ్యకు మాటలు పెగ
ల్లేదు. కళ్ళలో ఒక్కింతనీరు తిరిగింది.

వెళ్లి వేడివేడి బీ తెచ్చియచ్చాడు!
మళ్ళీ చిన్నగా వాన ప్రారంభమైంది.
బజార్లో అడుకునే పిల్లలు వానను అప్య
నిస్తు పాటలు పాడసాగారు.

సోమయాజుల గారింటోంచి పొగ
బద్ద కంగా, సిగ్గుపడతూ పైకి రాసాగింది.

సిగరెట్ ముట్టిండుకున్నాను. నాంచా
రయ్య వచ్చి ప్రక్కన కూర్చున్నాడు.
మొహం మౌనమైపోయింది.

'బాబూ! జకరయ్య పుట్టి పెరిగిన
వూళ్ళో కన్నుమూస్తాడు. అడదృష్ట
వంతుడు బాబూ! నాకెవరున్నారు చెప్పండి?
ఈ పూరుని నమ్ముకు బ్రతుకుతున్నాను.
పాతాత్తుగా యములాళ్ళు బేగిరం రమ్మని
కలుగుతేనే?... ఆగిపోయాడు. బహుశా

యాత్రికులు

యములాళ్ళని గురించి ఆలోచిస్తూ వుండ
వచ్చు.

అవును! ఏ ముంది?

ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాను.

పెద్దవాగుదగ్గర దిగిన యాత్రికులు
వస్తున్నారు. అందరి గుడ్డలు సామాన్లు
తడిసి, బురద కొట్టుకున్నాయి.

ఆ వచ్చిన ప్రయాణికులను చూస్తూనే,
నాంచారయ్య, యములాళ్ళ ఆలోచన
మానేసి, పొయ్యిలో మంట పెద్దదిచేసి,
టీ డిశషను తయారు చేయసాగాడు.

నాకు పేసరు రాలేదు. బస్సులోనే
కండక్టరు దగ్గరుండిపోయింటుంది.
ఇంటికెళ్ళి జీతగాణి పంపిస్తామని లేచాను.

వాన కాగా పెద్దదైంది. కొన్ని వందల
వజ్రపులు డొంకన పరుగెత్తుతున్న శబ్దం;
వీధుల్లో నీళ్ళు, నైలాన్ చీర ధరించి
నల్లుంది కనబడ్డంతవరకు. ఇళ్ళూ,
పొలాలు, చెట్లు!

మళ్ళా వెళ్ళి కుర్చీలో చతికలబడ్డా!
గోడమీది పినిమాతార ముహూర్తమీద
బల్లి కావలా కాస్తున్నది. పొగచూరిపోయిన
గోడలనిండా, ఇంజనుపులు, వివిధ భంగి
మల్లో అవతరించారు!

ఇంతలో ఓ నల్లటి కుర్రాడు, తెల్లటి
గుడ్డలేసుకుని, వానలో, బురదలో నావిన
బూట్లను కుని దుకాణంలోకి ప్రవేశిం
చాడు. తలమీద ఆచ్ఛాదనగా పుర్రు జేబు
రుమాలతో తడిసిన ముహూ, ముంజేతులు
తుడుచుకుని, వెళ్ళి ఓ మూల బల్లమీద

కూర్చుని, చుట్టూ కలయచూశాడు.

'టైమెంతయిందిండి?'

చెప్పాను.

ఏవో గొణుక్కున్నాడు. నాంచారయ్యను
పిల్చి 'టీ ఏనా? ... భోజనంకూడా పెడ
తావా?' అనడిగాడు.

నాంచారయ్య క్షణం ఆలోచించి, 'ఈ
పూరు మీకు క్రొత్తా?' (ప్రశ్నించాడు!
'ఊ!'

'ఏం పనిమీద వచ్చారు?'

'ఒకాయన్ని చూసినావాలి'

'ఎవరో!'

ఆ నల్లటి, తెల గుడ్డల యువకుడు
మూట్లాడలేదు. 'నీ కండుకీ వివరాలు?'
అన్నట్లు చూసి 'భోజనం పెట్టరా?'
అనడిగాడు.

'అలక్కమాతుంది!'

'ఫరవాలేదు! ముందు తినటానికేమైనా
ఇచ్చి, యిచ్చి టీ నీళ్ళు పొయ్యండి' అని
గోడకుచారగల పడిసాయ్యాడు.

వాన నిలబడి కురవసాగింది! వీధుల్లో
నీళ్ళ తాచుసామల్లా పరుగెడుతున్నాయి!
నాంచారయ్యదగ్గర గొడుగు తీసుకుని
ఇంటికి బయలుదేరా.

* * *

నాకు భోజనం చెయ్యగానే, నిద్రపోవటం
అలవాటు. ఆ అలవాటు, ఈ కాలం ఆ కాలం
అవకుండా యధావిధిగా కొనసాగించబడుతున్న
దంటే, మాది భుక్తికి లోటులేని సంసా
రం గావటమే!

నిద్రలేచేసరికి సాయంత్రం మూడు గంట
లైంది. ఆవేళటికి నాగుదాటి బస్సు ఊళ్ళో
కొచ్చి, మర్రిచెట్టుక్రింద విశ్రాంతి తీసుకో
సాగింది.

పేసరుకోసం జీతగాణి పంపిండ్దామను
కుంటుండగానే, కండక్టరు, కుర్రాడికిచ్చి
పేసరు పంపించాడు.

బీహార్ లో క్షామం! ఉత్తరప్రదేశ్ లో
వరదలు! భారత ప్రధాని విదేశీ పర్యటన
కార్యక్రమం! మిజోల తిరుగుబాటు అణచి
వేతకు సైన్యం సన్నద్ధం! దక్షిణ వియ
త్నాంలో గెరిల్లాల దాడి! అమెరికన్ సైని
కుల మరణం! చక్కెర ధర పెచ్చింపు!
పిల్లాడు తప్పుపోయాడు!

పేసరు మడిచి ప్రక్కన పారేశాను!

వాన తగ్గింది. ఎండ, జ్వరపడ్డ వాడి
నవ్వులా వుంది. కప్పలు బృందగానం
చేయసాగాయి.

కోడెదూడొకటి నడిరోడ్డుపొడ నిల బడి బువలకొడుతున్నది.

ఇంతలో నాంచరయ్య వచ్చాడని కలు రొచ్చింది. కిందకి వెళ్ళాను.

నాంచరయ్య ముహం, నల్లబడి పోయింది. నన్ను చూడగానే కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకున్నాడు. 'అడు ఎల్లిపోయినాడు బాబూ!' అన్నాడు.

అడం లే.....జకరయ్య!

నే నది పైసలు వేసినప్పుడు, కావ్వి అప్పయంగా తడుముకొంటూ, నా వేపు కృతజ్ఞతగా చూస్తున్నవాడి ముహం జ్ఞాన కానికొచ్చింది.

'ఎప్పుడు?'

'ఇప్పుడే బాబూ! ఓ అర్థగంటైంది!'

మరణంవల్ల కొందరికి బాధలు తీరి పోతాయి! మరికొందరికి బాధలు సంక్ర మిస్తాయి!

మరి జకరయ్య మరణంవల్ల అతడి బాధలు తీరిపోయినవి! ఒక విధంగా, బ్రతుకు భయంకరమైన వాళ్ళకు మరణం వరం లాంటిది!

ఐనా నాంచరయ్య, జకరయ్య మరణానికి బాధపడుతున్నాడు! ఒక ఊరుకాదు, కులంకాదు! మతంగాదు! కనీసం వయస్సు ఒకటిగాదు!

'బాబూ! ప్రొద్దునవచ్చాడే కుర్రాడు... అదే బాబూ! తెల్లటి గుడ్డలనల్ల కుర్రాడు! జకరయ్యను చూట్టావీకే వచ్చాడు! ప్రొద్దున చెప్పటానికి సిగ్గుపడ్డాడు. జకరయ్యకు ప్రమాదకరంగావుందని ఎల్లేసరికి, అక్క డున్నాడు. నన్నుచూసి సిగ్గుపడ్డాడు! బాబూ!'

'జకరయ్యకు చుట్టమా?'

'అదే తెలియదు బాబూ! కానీ ఓ యిన యం కనిపెట్టినా బాబూ! జకరయ్య స్వస్థ ఉన్నంతవరకూ, ఆ కుర్రాడినే చూస్తూ, ఎదో గొణుక్కోసాగాడు. ఎంత ప్రయత్నించినా నాకు మాట వినవడలా! అడికేమో మాట పడిపోయినాది! ఈ కుర్రాడేమో, అడి కళ్ళే అదేవనిగా చూస్తూ వున్నాడు బాబూ!'

'తెలిసినవాడేమో?'

నాంచరయ్య మాట్లాడలేదు. ముడు మకు కూర్చున్నాడు. ఇలామాగి, 'వెళ్ళాస్తా బాబూ, అడి కులపోల్లంతా కూడి మద్యాన్నం మంచి ఒకటే చర్చలు జరుపుతున్నారు, అడికి సమాధెవరు చెయ్యాలని అర్చు

అ నల్లకుర్రాడు పెట్టుకుంటున్నాడు! నే నటెడలా బాబూ!'

నాంచరయ్య వెళ్లిపోయాడు. బాగా ఎది గిన బొప్పెకుర్రలా వుంటాడు నాంచరయ్య! రాటపాకులా ఇలాంటి కుంట్లకుందా ఏదో పని చేస్తూవేళుంటాడు, బ్రతకటానికి!

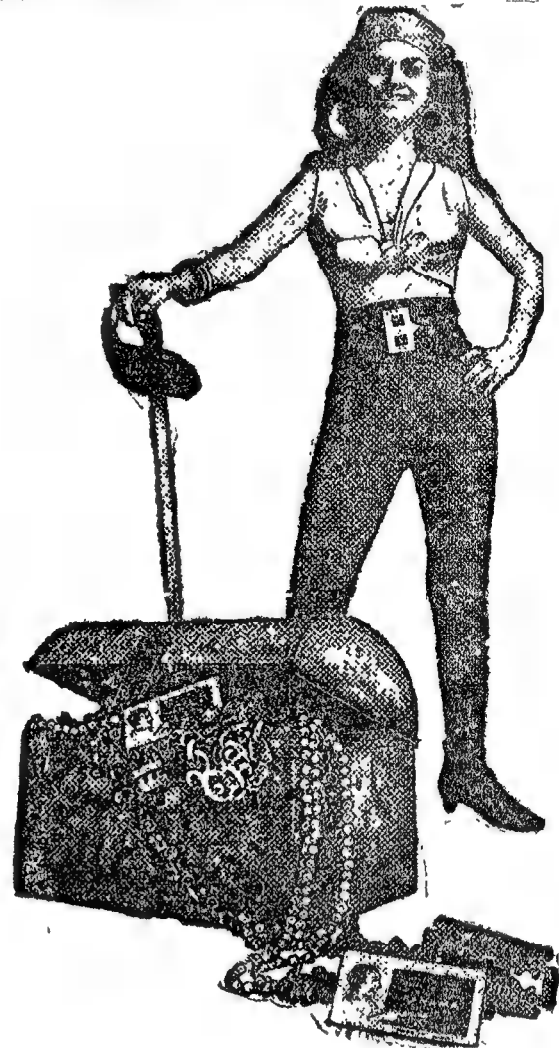
సాయంత్రం కరిగిపోయేకొద్దీ, కారు మేఘాలు క్రమ్ముకోసాగాయి. రాత్రికి ఉద్య తంగా వాన కురవచ్చు! పేవరు చదువుతూ

వుంటే ప్రొద్దుపోయిన నంగలే తెలియలేదు!

నాంచరయ్య తీ దుకాణంముందు లాంతరు వ్రేల్లాడదీసివుంది! నాంచరయ్య సామా వంతా కడుక్కుని పర్లు కుంటున్నాడు.

బస్టికిపోయే బస్సులో జనం ఆట్టే వున్నట్టులేదు! క్లీనరు కుర్రాడు కేకలు పెడుతున్నాడు బస్సు బయట దేరబోతోం దోయ్ అని!

ప్పినంచేసి రోజనంచేసి వచ్చేసరికి-మళ్ళా

"పనామా" జ్లే డ్లతో ఉవరం చేసికొనడం ఆ నంద దాయకం.

ఆ సుఖం అనన్యమైనది. ఉత్సాహ కరమైన ఉవరానికి ఉత్తమ మైనది

"పనామా"

దేహపుష్టికి ఆరోగ్యానికి
 ఉండిత-డిగోహాలూర్యలవారి
జీవామృతం
 69 సంవత్సరములనుండి ప్రసిద్ధి గాంచినది
అయుర్వేదాశ్రమం
 ఫ్రైవర్ట్ లిమిటెడ్
 మదరాసు 17

వాయిదాల మీద ట్రాన్సిస్టర్లు
 నెంబు రు. 30/- ల వాయిదా చెల్లుబాది
 'నేషనల్' పోర బుల్ 3 బ్యాండ్లు ఆల్ సరల్ట్ ట్రాన్సిస్టర్లు వగులనట్టి స్టాప్డ్ కాబెనెట్ లో పొందండి. (నూయిడి.)
JAGSON AGENCIES (WAPM-88)
 P. B. 1212, Delhi-6

3 నెలలు ఉచిత బహుమతి
 (స్త్రీలకు అందాన్నిచ్చే గార్మింగ్ ఆర్ట్స్ చిరం. సరికొత్త అకర్ల జీద మేనే నయూనాంకోను రంగులలోను యా బుటువుకలగింపు; మావ్వ గుంప పెన్ల పైజాలో మా ఆమె లిచ్చుచు. 1 శీల్డ్-చీరెరు. 11 రు. 2 రు. 20 రు. 3 కి రు. 28 రు. 4 రు. 36/- రెండు లేక అంతకు పై చీరెలకు ఆరేరు పంపిన వారికి జ్ఞాన గుడ్ ఉచితం మీ ఆర్డరును పోస్టు పో ర్స్ లో ద్వారా పంపెదము.
ARVIND AGENCIES (APW-22)
 P. B. 1408, Delhi-6.

పుస్తకములు
 5 పుస్తకముల సెట్టు రు. 5-50.
 (1) కొక్కోకా శ్రుం (2) మహాగ్రాన్ (3) మంజన పద్మతులు, (4) 84 ఆననములు, (5) రహస్యసోహో అల్పం. చిక్కొక్క పుస్తకం రు. 2/- పోస్టేజీ, ప్యాకింగ్ అదనం. ఇంగ్లీషులో వ్రాసినది.
SULEKHA TRADERS.
 (WAT-7) Beat No. 13, Aligarh.

యాత్రికులు
 మేడమీదకు రాతి తొమ్మిదైంది.
 గాలి చల్లగా వీచసాగింది. మిఠుగురు పురుగులు, పీకట్ల గుంపులు గుంపులుగా నృత్యం చేయసాగాయి! కప్పులు చచ్చిపోయిన వ్యక్తి తాలూకు బంధువుల్లా, గొల్లన విడ్డూసాగాయి, ఉండి ఉండి!
 అబోతు వానలో తాపేగా నడుస్తూన్నది వీధిలో!
 'ఇంకా నిద్రపోలేదా బాబూ!'
 నాంచారయ్య, గొడుగు మడిచి మూలన పెట్టి నిలబడున్నాడు.
 'రా కూర్చో' కుర్చీ ముందరికి నెట్టాను!
 'మీరు నిద్రపోవటం లేదని వీధిలోంచి చూసినవ్వాను బాబూ!'
 'ఏమిటి సంగతులు? ఇంతరాత్రుడు వచ్చావు?'
 నాంచారయ్య పైకప్పుకున్న ఉత్తరీయం తొలగించి, చొక్కాలోపం జేబులోంచి, ఓ డైరీ తీశాడు.
 'ఆ తెల్లగుడ్డల నల్లకుర్రాడిది బాబూ ఈ పుస్తకం! మర్చిపోయి వెళ్లిపోయాడు! జకరయ్యకు ఆ కుర్రాడు బంధువేమోనని నా అనుమానం! చూడండి బాబూ!'
 నాకు నవ్వొచ్చింది జకరయ్య చచ్చి పోయాడు- బ్రతికుండగా లేని బంధువులు, అతగాడు చచ్చిపోయాక పోరా! వచ్చిన జకరయ్యకు ఆస్తి ఏమీలేదు! అయినా నాంచారయ్యకు తాపత్రయం!
 డైరీతీసి చూశాను!
 కరుణాకర్! 1940 లో జననం! ఇప్పటిదాకా కాన్యోట్లో ఉండి చదువు కుంటున్నాడు. బి.యస్సీ. పరీక్ష వ్రాశాడు! ఆ విషయాల్ని నాంచారయ్యకు చెప్పాను. నాంచారయ్య కళ్ళు విచ్చుకు చూడ సాగాడు నా వేపు.
 డైరీ అంతా తిరిగేశాను! అన్నమామూలు దినచర్యకు సంబంధించినవే!
 ఒక పేజీ మడచివుంటే తీసి చూశాను! ఆగష్టు...8 'మా నాన్న బ్రతికే పున్నాడని ఈ రోజు తెలిసింది. ఈ రోజు ఫాదరి ఆ విషయం చెప్పాడు. ఊరు, పేరు అన్నీ చెప్పి, వెళ్లి చూసినరమ్మన్నాడు!
 నాకు నమ్మకం లేదు. ఇన్నాళ్ళుగా, అనాధగా పెరుగుతున్న నాకు తండ్రివున్నాడని ఇంతకుముందు ఆయనగాని మరెవ్వరూ గానీ చెప్పలేదు! మరివ్యాక ఎందుకు చెప్పారో! ఆయన అబద్ధం చెప్పాడు. రెండు మూడు రోజుల్లో వెళ్లిచూసి రావాలి!'
 'చూశారా బాబూ! ఆ నల్లకుర్రాడు జకరయ్య కొడుకే! ఆ కుర్రాడ్ని చూడగానే నాకూ అనిపించింది బాబూ! ఆ తర్వాత వదలండి!'
 ఆగష్టు 9 : 'మేరీతో సినిమాకెళ్ళాను. పెళ్లి చేసుకోమంటుంది. నెలకూడ తప్పిందట! ఐలేమాత్రం! దానికి నేనే కారణం మంటే ఒప్పుకోను! దాని కున్న ప్రియుల్లో నే నొకణ్ణి అంటే! రేపు ఊరెడుతున్నానని చెప్పా! తనూ ఎస్తానంది! వీడ! దీన్నాదిలించు కోవాలి!'
 నాంచారయ్య మాట్లాడలేదు! ముహం బిగుసుకు పోయింది.
 ఆగష్టు 10 : 'జకరయ్య చచ్చిపోయాడు కొన్ని నిమిషాలక్రింద! ఆ మనిషి విచారిస్తే నాకు తండ్రిలామాత్రం లేడు. పైగావాడు ముష్టివాడు. నల్లగా, ఎడిపోయి, బ్రతి కుండగానే శవంలా వున్నాడు! గజా కళ్ళు, బోడిగుండు, మొలకు గుడ లేదు, ప్రక్కకు బట్టలేదు, ఇంట్లో ఓ వస్తువు లేని ఈ ముష్టివాడు, నా తండ్రా?
 నేనమ్మును! అనవసరంగా ఫాదర్ మోస గించాడు. ఈ రోజంతా క్రిమినల్ వేష్ట్!
 చిన్నప్పుడు, నే పుట్టగానే మిషన్ వాళ్ళకి నన్నిచ్చేరుట! పెరిగి పెద్దయిందాకా, తమ విషయం చెప్పొద్దన్నారు. ఇదంతా ఫాల్స్! నాకు తండ్రిలేడు! ఒకవేళ వున్నా ఈ జకరయ్యనే ముష్టివాడుమాత్రం గాదు!'
 నాంచారయ్య కళ్ళవెంట నిళ్ళు ధారగా కారసాగాయి!
 'అన్యాయం బాబూ! వచ్చిన కుర్రాడు జకరయ్య కొడుకే బాబూ! నాకు తెలుసు!'
 'ఎలా తెలుసు?'
 'అంటే బాబూ! నే లేకుండా చూసి ఆ కుర్రా డెళ్లిపోయాడు. లేకపో శానా.....'
 నా చేతిలో డైరీ లాక్కుని నాంచారయ్య వెళ్లిపోయాడు.
 నాకంతా విచిత్రంగా కనుపించిందిరంతా! కా సేపటికి నాంచారయ్య టీ దుకాణం లోంచి పెద్దమంట కనుపించింది.
 బహుశా ఆ డైరీ, తగలబెడుతున్నాడేమో నాంచారయ్య!

డని ఇంతకుముందు ఆయనగాని మరెవ్వరూ గానీ చెప్పలేదు! మరివ్యాక ఎందుకు చెప్పారో! ఆయన అబద్ధం చెప్పాడు. రెండు మూడు రోజుల్లో వెళ్లిచూసి రావాలి!'
 'చూశారా బాబూ! ఆ నల్లకుర్రాడు జకరయ్య కొడుకే! ఆ కుర్రాడ్ని చూడగానే నాకూ అనిపించింది బాబూ! ఆ తర్వాత వదలండి!'
 ఆగష్టు 9 : 'మేరీతో సినిమాకెళ్ళాను. పెళ్లి చేసుకోమంటుంది. నెలకూడ తప్పిందట! ఐలేమాత్రం! దానికి నేనే కారణం మంటే ఒప్పుకోను! దాని కున్న ప్రియుల్లో నే నొకణ్ణి అంటే! రేపు ఊరెడుతున్నానని చెప్పా! తనూ ఎస్తానంది! వీడ! దీన్నాదిలించు కోవాలి!'
 నాంచారయ్య మాట్లాడలేదు! ముహం బిగుసుకు పోయింది.
 ఆగష్టు 10 : 'జకరయ్య చచ్చిపోయాడు కొన్ని నిమిషాలక్రింద! ఆ మనిషి విచారిస్తే నాకు తండ్రిలామాత్రం లేడు. పైగావాడు ముష్టివాడు. నల్లగా, ఎడిపోయి, బ్రతి కుండగానే శవంలా వున్నాడు! గజా కళ్ళు, బోడిగుండు, మొలకు గుడ లేదు, ప్రక్కకు బట్టలేదు, ఇంట్లో ఓ వస్తువు లేని ఈ ముష్టివాడు, నా తండ్రా?
 నేనమ్మును! అనవసరంగా ఫాదర్ మోస గించాడు. ఈ రోజంతా క్రిమినల్ వేష్ట్!
 చిన్నప్పుడు, నే పుట్టగానే మిషన్ వాళ్ళకి నన్నిచ్చేరుట! పెరిగి పెద్దయిందాకా, తమ విషయం చెప్పొద్దన్నారు. ఇదంతా ఫాల్స్! నాకు తండ్రిలేడు! ఒకవేళ వున్నా ఈ జకరయ్యనే ముష్టివాడుమాత్రం గాదు!'
 నాంచారయ్య కళ్ళవెంట నిళ్ళు ధారగా కారసాగాయి!
 'అన్యాయం బాబూ! వచ్చిన కుర్రాడు జకరయ్య కొడుకే బాబూ! నాకు తెలుసు!'
 'ఎలా తెలుసు?'
 'అంటే బాబూ! నే లేకుండా చూసి ఆ కుర్రా డెళ్లిపోయాడు. లేకపో శానా.....'
 నా చేతిలో డైరీ లాక్కుని నాంచారయ్య వెళ్లిపోయాడు.
 నాకంతా విచిత్రంగా కనుపించిందిరంతా! కా సేపటికి నాంచారయ్య టీ దుకాణం లోంచి పెద్దమంట కనుపించింది.
 బహుశా ఆ డైరీ, తగలబెడుతున్నాడేమో నాంచారయ్య!

ధర్మశాస్త్రం

మల్లన్నమంత్రి కౌటిల్య

మల్లన్నమంత్రి రాజధానిలో సూర్యు అనే రైతు ఉండేవాడు. సూర్యుకు కోపం, పట్టుదలా యెక్కువగా ఉండేయి. తను యేమాట అంటే ఆ మాట జరగాలంటుండే వాడు సూర్యు. ఒకనాడు అతను భోజనం చేస్తుండగా అన్నంలో తల వెండ్రుక కన్పించింది. దానితో అతనికి కోపం వచ్చింది. 'మళ్ళీసారి గనుక అన్నంలో తలవెండ్రుక కన్పించి నట్లయితే తల గొరిగించి వేస్తా'నని అతను భార్యను బెదిరించాడు.

సూర్యు భార్య అప్పట్నుంచి చాలా జాగ్రత్తగానే ఉండేది కాని కొద్ది రోజులు అయిన తరువాత సూర్యు భోజనం చేస్తున్నప్పుడు అతనికి

అన్నంలో తలవెండ్రుక మళ్ళా కన్పించింది. అన్నమాట ప్రకారం భార్యతల గొరిగించడానికి మంగలి కోసమని వెంటనే బయల్దేరాడు సూర్యు. సూర్యు పట్టుదల సంగతి అతని భార్యకు బాగా తెలుసును కాబట్టి వెంటనే ఆమె మల్లన్నమంత్రి వద్దకు వెళ్ళింది. జరిగిన సంగతంతా మల్లన్న మంత్రికి చెప్పి తనను యెలాగైనా కాపాడమని ఆమె ప్రార్థన పడింది.

'తన భార్య మల్లన్నమంత్రి వద్దకు వెళ్ళిన సంగతి' తెల్సుకొని సూర్యు మంగలితో సహా రాజనభకు బయల్దేరాడు. జరిగిన సంగతంతా సూర్యు కూడా మల్లన్నమంత్రితో చెప్పి, తన భార్యను తనకు అప్పగించమని కోరాడు.

తల గొరిగించడం మంచిదికాదు.

పొరబాట్లు యెవరికైనా వస్తుంటాయి. అందుచేత ఆమెను క్షమించ వలసినదిగామల్లన్నమంత్రి సూర్యుకు బోధించాడు. కాని సూర్యు యెంత మాత్రం అందుకు అంగీకరించలేదు.

భార్యతల గొరిగించక స్త్రీయి నట్లయితే, తను ఆడినమాట తప్పి నట్లు కాగలదు. అది సాపం, అందు చేత ఆమె తల గొరిగించ వలసినదే నని సూర్యు పట్టు పట్టాడు.

'అవును ఆడిన మాట తప్పకూడదు. ధర్మానికి వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించ కూడదు' అని మల్లన్నమంత్రి అన్నాడు. ఆ మాటలు విని సూర్యు కూడా సంతోషించాడు. వెంటనే మల్లన్నమంత్రి సంజ్ఞ చేశాడు. అప్పుడు యిద్దరు తలారాలు వచ్చి సూర్యును బయటకు తీసికొని పోవడానికి వయత్నించారు.

'ఇదేమిటి?' అని సూర్యు మల్లన్న మంత్రిని ప్రశ్నించాడు. మల్లన్న మంత్రి దానికి యీ విధంగా కుకూ ధానం యిచ్చాడు.

'నీవు ఆడినమాట తప్పకూడదు. అందుచేత నీ భార్యతల గొరిగించ వలసినదే. కాని భర్త బ్రతికి ఉండగా భార్యతల గొరిగించడానికి ధర్మశాస్త్రం అంగీకరించదు. కాబట్టి యీ తలారాలు యిప్పుడు నిన్ను ఉరితీసి వేస్తారు. నీవు చనిపోయిన వెంటనే రాజభటులు దగ్గర ఉండి నీ భార్య తల గొరిగిస్తారు. అప్పుడూ నీమాటా నిలబడుతుంది, ధర్మశాస్త్రం కూడా అంగీకరిస్తుంది.'

ఆ మాటలు విని సూర్యు నిర్భాంత పోయాడు. 'నా భార్య తల గొరిగించను. నన్ను రక్షించిందని' సూర్యు మల్లన్నమంత్రిని ప్రాణేయ పడ్డాడు. మల్లన్నమంత్రి సూర్యును తగినట్లుగా మందలించి వదలి వేశాడు. అప్పట్నుంచి సూర్యు మొంకి పట్టుదలను వదలివేసి ముఖంగా జీవించ సాగాడు.

మెదడుకి మెక

డాక్టర్ మహాధరకృష్ణమోహన్

నికా రచయిత కూర్చున్నాడు. కామేశ్వర రావు వాటికలు చదువుతున్నాడు. కృష్ణ శాస్త్రి నవలా రచయితకి బావమరది అవలాడు. పత్మవారాయణ వాటక రచయిత పక్కన కూర్చున్నాడు. కుటుంబరావు ఒక మూల కూర్చున్నాడు, తిరిడికి చారిత్రికం అంటే తిరాకు. కామేశ్వరరావు నవలా రచయితకు ఎదురుగా కూర్చున్నాడు. పత్మవారాయణ ప్రవాసనం చదువుతున్నాడు. సరసింహారావుకి గేయాలంటే తలవప్పి.

ఇంతకీ ఆ ఆరుగురు రచయితలలోనూ ఎవరు ఏ కాళిలో కృషి చేస్తున్నారో చెప్పకోగలరా?

జవాబు

ఇదివరలో 'ఏడు జంటలు' అనే సమస్య ఒకటి వ్రాసాను(30-12-66వ సంచికలో) పాఠకులకు గుర్తు ఉండే ఉంటుంది. ఈ సమస్య చాలా భాగం దానిని పోలి ఉంది, కాని పూర్తిగా అటు వంటిదే అనడానికి విలులేదు.

ఇందులో కూడా మనకు తెలిసినది

అంతా వ్యతిరేక సమాచారమే. అంటే ఫలానా పేరు గల వ్యక్తి ఫలానా కాళిలో కృషి చేయడం లేదు అని మాత్రమే తెలుస్తోంది.

'కుటుంబరావు కథానికలు చదువుతున్నాడు' అని చెప్పేరు కనుక కుటుంబరావు కథానికా రచయిత కాదని తెలుస్తుంది. 'కృష్ణ శాస్త్రి కథానికా రచయితకి హాస్య రచయితకి మధ్యలో కూర్చున్నాడు' అని చెప్పడం చేత 'కృష్ణ శాస్త్రి కథానికలూ, హాస్య రచనలూ చేయడని తెలుస్తోంది. 'సరసింహారావుకి గేయాలంటే తలవప్పి' అని చెప్పడం చేత అతడు గేయ రచయిత కాదు అని తెలుస్తోంది.

ఈ విధంగా మనకు తెలిసిన విషయాలన్నింటికీ X గుర్తులు ఆయా పేర్లకు ఎదురుగా వ్రాసుకుంటూ పోదాం 'ఏడు జంటలు' అన్న సమస్యలో లాగే. సమస్యలో ఇచ్చిన సమాచారాన్ని అంతా ఉపయోగించి X గుర్తులు పెట్టుకుంటూపోతే ఇక్కడి పట్టికలో చూపి నట్లు వస్తుంది.

ఈ విధంగా పట్టిక వేయడం వల్ల సమస్య సాధింపబడలేదు. పైగా సమస్యలో ఇచ్చిన కొంత సమాచారాన్ని ఈ పట్టికలో ఉపయోగించుకోలేక పోయాం.

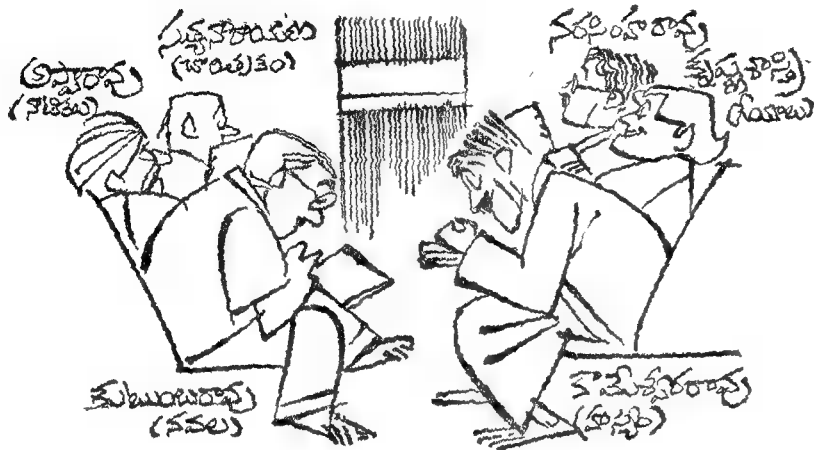
'కథానికా రచయిత చారిత్రిక నవల రచయితకు ఎదురుగా కూర్చున్నాడు' అన్న సంగతిని పై పట్టికలో వినియోగించకోవడం ఎలాగ? అలాగే? 'ఎదురుగా పక్కన, మధ్యలో, ఒక మూల' కూర్చు

ఒకానొక పాపిత్య పదమృక్తి హాజరు అనడానికి వెదుతూ ఒక మొదటి తరగతి రైలు పెట్టెలో ఆరుగురు రచయితలు కలుసుకున్నారు. వారిలో ఒకడు కథానికలు వ్రాస్తాడు. ఒకడు చారిత్రిక నవలలు వ్రాస్తాడు. ఒకడు హాస్య రచనలు చేస్తాడు. ఒకడు పాంఘిక నవలలు వ్రాస్తాడు ఒకడు వాటికలు వ్రాస్తాడు. ఒకడు గేయాలు వ్రాస్తాడు. ఈ విధంగా ఆ రచయితలు ఆరుగురూ ఆరు వేరువేరు పాపిత్య కాళిలలో కృషి చేస్తున్నారు వాళ్ల పేర్లు కృష్ణ శాస్త్రి, అప్పారావు, కుటుంబరావు, కామేశ్వరరావు, పత్మవారాయణ, సరసింహారావు. (పైవరుస క్రమంలో మాత్రం కాదునుమా!)

వారిలో ప్రతి ఒక్కడూ తాను వ్రాసిన గ్రంథాలలో మంచిది ఒకటి తనతోదాటు తీసుకువచ్చి, ఆ రైలు పెట్టెలో కలిసిన తన తోటి రచయిత కొకడికి ఇచ్చాడు. ఆ విధంగా ఆరుగురిలో ప్రతి ఒక్కడూ మిగిలిన వారి రచనలలో ఒక దానిని చదువుతూ తీనమై ఉన్నారు.

కుటుంబరావు కథానికలు చదువుతున్నాడు. అప్పారావు తన కెదుటి సీటులో కూర్చున్న వ్యక్తి వ్రాసిన గేయాలు చదువుతున్నాడు. కృష్ణ శాస్త్రి కథానికా రచయితకి హాస్య రచయితకి మధ్య కూర్చున్నాడు. చారిత్రిక నవలా రచయితకు ఎదుటి సీటులో కథా

	వాటికలు	చారిత్రికం	హాస్యం	గేయాలు	కథానికలు	నవలలు
సరసింహారావు				X		
పత్మవారాయణ	X		X			
కామేశ్వరరావు	X					X
కుటుంబరావు		X			X	
అప్పారావు				X		
కృష్ణ శాస్త్రి			X		X	X

వ్నారు అన్న సమాచారాన్ని వినియోగించుకోలేదు. అందుచేతనే ఇది 'ఏడు బంటులు' వంటి సమస్య కాదు అచ్చంగా. అంత కన్న క్లిష్టమైనది.

వారు ప్రయాణం చేస్తున్నది మొదటి తరగతి రైలు పెట్టెలో. (ఈనాడు తెలుగు దేశంలో రచయిత అయిన వాడికి మొదటి తరగతి రైలు పెట్టెలో ప్రయాణం చేసే స్థానము ఎక్కడిదని పూర్వపక్షం చేయకండి) అటువంటి పెట్టెలో ఎదురెదురుగా రెండు సోఫాలు ఉంటాయి. ఒక వైపున ముగ్గురూ, రెండో వైపున ముగ్గురూ కూర్చుని ఉంటారు.

'కృష్ణశాస్త్రి కథానికా రచయితకి హాస్య రచయితకి మధ్యలో కుర్చున్నాడు' అని సమస్యలో చెప్పి ఉండడం చేతి పీరు ముగ్గురూ ఒక సోఫాలో వరుసగా (మధ్యలో కృష్ణశాస్త్రి) కూర్చున్నారని తెలుస్తోంది.

'అప్పారావు తన కెదుటి సీటులో కూర్చున్న వ్యక్తి వ్రాసిన గేయాలు వరుసగా తున్నాడు' అని చెప్పి ఉండడం చేత, అప్పారావు పైన చెప్పిన వారికి ఎదుటి సోఫాలో మధ్యగా కృష్ణశాస్త్రికి ఎదురుగా కూర్చుని ఉండాలి. మరో విధంగా కూర్చోడం పాథ్యమే కాదు. అంటే కృష్ణశాస్త్రి గేయ రచయిత అని తెలిసిపోతాం! ఇది తెలియగానే 'పై నట్టికతో గేయములు అని ఉన్న నిలుపు వరుసలో మిగిలిన అందరికీ ఇంటూ గుర్తులు పెట్టవచ్చు.

చారిత్రక రచయిత   కథానిక రచయిత
అప్పారావు   కృష్ణశాస్త్రి
నవలా రచయిత   హాస్య రచయిత

'కథానికా రచయిత చారిత్రక రచయితకు ఎదురుగా కూర్చున్నాడు' అని చెప్పి ఉండడం చేత, ఇంతవరకూ తెలిసిన విషయాలను బట్టి ఆ రైలు పెట్టెలో పైన చూపిన విధంగా ఆ రచయితలు కూర్చుని ఉండాలి.

'వత్సనారాయణ నాటక రచయిత పక్కన కూర్చున్నాడు' అని చెప్పడం చేత

అతడు ఎడమ వరుసలో ఒక చివర అప్పారావు పక్కని కూర్చుని ఉండాలి. అంటే అప్పారావు నాటక రచయిత అన్న మాట! ఇది తెలిశాక 'నాటకం' కింద మిగిలిన రచయితలందరికీ ఇంటూ గుర్తులు పెట్టవచ్చు.

'కామేశ్వరరావు నవలా రచయితకు ఎదురుగా కూర్చున్నాడు' అని ఉండడం చేత కామేశ్వరరావు హాస్యరచయిత అయి ఉండాలి! ఇది తెలియగానే 'హాస్యం' కింద మిగిలిన వారందరూ ఇంటూ గుర్తులు పెడదాం.

దానితో కుటుంబరావు నవలా రచయిత అనీ, తరువాత సత్యనారాయణ చారిత్రక రచయిత అనీ, నరసింహారావు కథానికా రచయిత అనీ తెలిసిపోతుంది.

—వారు ఆ రైలు పెట్టెలో ఈ క్రింది విధంగా కూర్చుని ఉండాలి.

వత్సనారాయణ	నరసింహారావు
(చారిత్రకం)	(కథానిక)
అప్పారావు	కృష్ణశాస్త్రి
(నాటికలు)	(హాస్యం)
కుటుంబరావు	కామేశ్వరరావు
(నవల)	(హాస్యం)

ఈనాడు

ఈనాడు

భ్రావన రోగం

ఉన్నవ విజయలక్ష్మి

జరిగిన కథ

ఇద్దరు అన్నయ్యలకి, ఇద్దరు అక్కయ్యలకి మొదలై అమ్మడు నిరంజనం. అతనికి భార్య పోవడంతో అత్తగారు నీతిమ్మగారిదే యజమానియ్యి. వసంత నిరంజనం కూతురు. పెద్ద కొడుకు మధు. పట్టభద్రులాలయిన అమ్మాయి సుధతో అతనికి పెళ్ళవుతుంది. నీతిమ్మగారి జ్వరం ఆమె ప్రాణాన్ని తీసుకుంది. వసంత సుధ వెల్లివీడ వడుతుంది. అర్వాటాలవీడ మోజు పడిన సుధ మధుని లెక్కరరు ఉద్యోగం విడిచిపెట్టి ఇతర ప్రయత్నాలు చేయవలసింది. ఆమె చుట్టూ మధు లెక్క చెప్పులేదు. సుధ మామగార్ని నూటి పోటీ మాటల నడం ప్రారంభించింది. నిరంజనం గతాన్ని వెనురుచేసుకుంటూ ఆ అలోచనలో లీనమై పోతాను. ఆ అలోచనలో నీతిమ్మ తన జీవితంలో ప్రవేశించిన విధం తల్లిమొందు కడలాడుతుంది. జీవితానికి కొంత మార్పు, కాలి అనిపించింది. స్నేహితుని ఉత్తరం అతనికి కొంత తృప్తి నిచ్చింది.

18

తృప్తిగా పూపిడి పీల్చుకుని, ఒకటికి రెండుసార్లు ఉత్తరాన్ని చదువుకుని స్నేహితుడికి సమాధానం వ్రాయటానికి కూర్చున్నాడు నిరంజనం.

‘డియర్ మూర్తి,’

నీ జాబు యిప్పుడే చేరింది. ఒట్టి మాటలే కాకుండా, అనుకున్న విధంగా వెంచర్ చేయగలిగిన నిన్ను నేను అభినందిస్తున్నాను - నీకు నా సహకారం ఎప్పుడూ వుంటుంది. నీవు నూచించిన విధంగా పదిహేను వేల రూపాయలకి ద్రుప్తు పది పదిహేను రోజులలో పంపిస్తాను.

మరో విషయం - ఈ కోర్టు, కేసులు, ఆర్గ్యుమెంట్లు నాకు విసుగొస్తోంది - అలాగని మానేసి యింట్లో కూర్చున్నా కాలక్షేపం కాదుకదా. నీ ఫ్యాక్టరీలో, అదే మన ఫ్యాక్టరీలో నేను

విరహించగలిగిన పని యేదైనా వుంటే ఎంతో సంతోషిస్తాను. వెంటనే జవాబు వ్రాయు.

నిరంజనం.

ఉత్తరం కవరులో పెట్టి ఎడను వ్రాసి అప్పటికప్పుడు వెల్లి పోస్తుచేసి వచ్చాక అతని మనస్సు యెంతో తేలికయింది. రాత్రంతా కంటిమీద కునుకు లేకపోవటంవల్ల నడుం వాల్చగానే హాయిగా నిద్ర పట్టింది.

ఆవేశం క్రమంగా చల్లబడటంతో వివేకం మేల్కొంది సుధతో. తను చాలా సీచంగా మాట్లాడాననే భావం ఆ అమ్మాయిలో చోటు చేసుకోటం ప్రారంభించింది.

మనిషికి కోరికలు, ఆశలు వుండటంతో తప్పలేదు. అవి సక్రమమైన పద్ధతిలో తీర్చుకోటంలో అంతకన్నా తప్పలేదు - కాని తను చేసిందేమిటి - తను అడిగిన దానికి భర్త కాదన్నాడనే కోపంతో వత్స తెలియకుండా ఇష్టం వచ్చినట్లు ఏదోదో నాగేసింది - ఆ కొంతమ్మ ఎంత దుర్మార్గురాలో తనకి తెలుసు. తమ ఇంట్లోంచి వెళ్లి సోయిన తరువాతకూడ అవిడని గురించి కథలు వింది తను. అలాంటి మనిషి చెప్పిన మాట పట్టుకుని, తన భర్తకి తండ్రీపట్లగల గౌరవం, భక్తిభావం నడి లించటమే తన ఆశయం అన్నట్లుగా ప్రవర్తించింది.

అంతకంతకూ పెరిగిపోతూ గుండెల నిండా ఆక్రమించుకుంటున్న బాధ, పశ్చాత్తాపం వకానగా భరించటం సుధకు శక్యం కావటంలేదు.

నిత్యకృత్యానికి ఎలాంటి లోపం లేకుండా పాయంకాలం ఫలహారం అయింది. భర్తవెంటే గదిలోకి వెళ్లింది సుధ -

కోకడేవతలా వున్న భార్య మొహం చూసివా అతని మనస్సు కరగలేదు. తలవంచుకుని చేతిలోకి పుస్తకం తీసుకున్నాడు. కుర్చీ వెనక నిలబడిన సుధ అతి మెల్లిగా మాటలు కూడబలుక్కుంటున్నట్లు - ‘ఆ కొంతమ్మ చెప్పింది వేనెవ్వడూ నన్ను లేదు; అవిడంటే వా కెలాంటి సదతి ప్రాయం లేదు - ఆవేశంలో యేదో అనేకాను. నన్ను క్షమించండి’ అంది.

చివ్వున తల తిప్పి నిరసనగా భార్య కళ్ళలోకి క్షణం చూసి మొహం తిప్పేసుకున్నాడు సుధు. ‘చిచ్చు రగిల్చి, ఇవ్వడూ నీళ్ళు చల్లటానికి వచ్చావా’ అన్న భావం వ్యక్తం అయింది సుధకి ఆ చూపులకి తట్టుకోలేక అపాదమనకం కంపించి పోతూ ఆసరాకోసం కుర్చీ గట్టిగా పట్టుకుని అలాగే నిలబడింది కొద్ది క్షణాలు. మధు ఏం మాట్లాడలేదు - గల రాత్రి సుధ మాటలలో యే కొన్ని అయినా తండ్రి వినటం జరిగివుంటే పర్యవసానం ఎంత దారుణంగా వుంటుందో పూహించటానికి కూడ అతనికి భయంవేస్తోంది - తప్పలు చెయ్యటం, ఆపైన క్షమార్పణ కోరుకోటం అదో గొప్ప పనా - మాటలు పెంచి మళ్ళీ గొడవ చెయ్యటం యిష్టం లేక పుస్తకం పులులు తిరగేస్తూ కూర్చున్నాడతను - ఇంక యేం మాట్లాడాలో తెలియక సుధ కూడ లోపలికి వెళ్లి పోయింది.

వాలుగురోజులు గడిచాయి. ఈ వాలుగు రోజులలోనూ నిరంజనం కొన్ని నిర్వాప్తులు చేశాడు. అవాళ తప్పకుండా మూర్తి దగ్గరనుండి ఉత్తరం వస్తుందని అనుకున్నాడు. అలాగే వచ్చింది.

‘డియర్ నిరంజనం,

నీ ఉత్తరం చూసి మేమెంతో సంతోషించాం. కావలసిన పెట్టుబడిని సర్దుటానికి వెంటనే అంగీకరించటమే గాకుండా నీ అంతట సువ్వు ఫ్యాక్టరీ విషయాలు చూపానవటం మా కెంతో ఉత్సాహంగా వుంది. ఇంక లీగల్ మేటర్సులో మేం విశ్చింతగా వుంటాం - నీవు వీలయినంత త్వరలో వచ్చేసేయి. అన్ని విషయాలు ఇక్కడే మాట్లాడుకుందాం - ఆఫీస్ అను

బంగ్లాదేశం అవుతుంది.

మూర్తి.

నిరంజనం మనస్సు ఈమధ్య కాలంలో ఎన్నడూ లేనంత సంతోషంగా, హాయిగా వుంది.

సాయంకాలం కాఫీ ముగించి, గదిలోకి వెళ్ళా, 'ఓ సారిలా రా మధ్యా' అని పిల్చాడు.

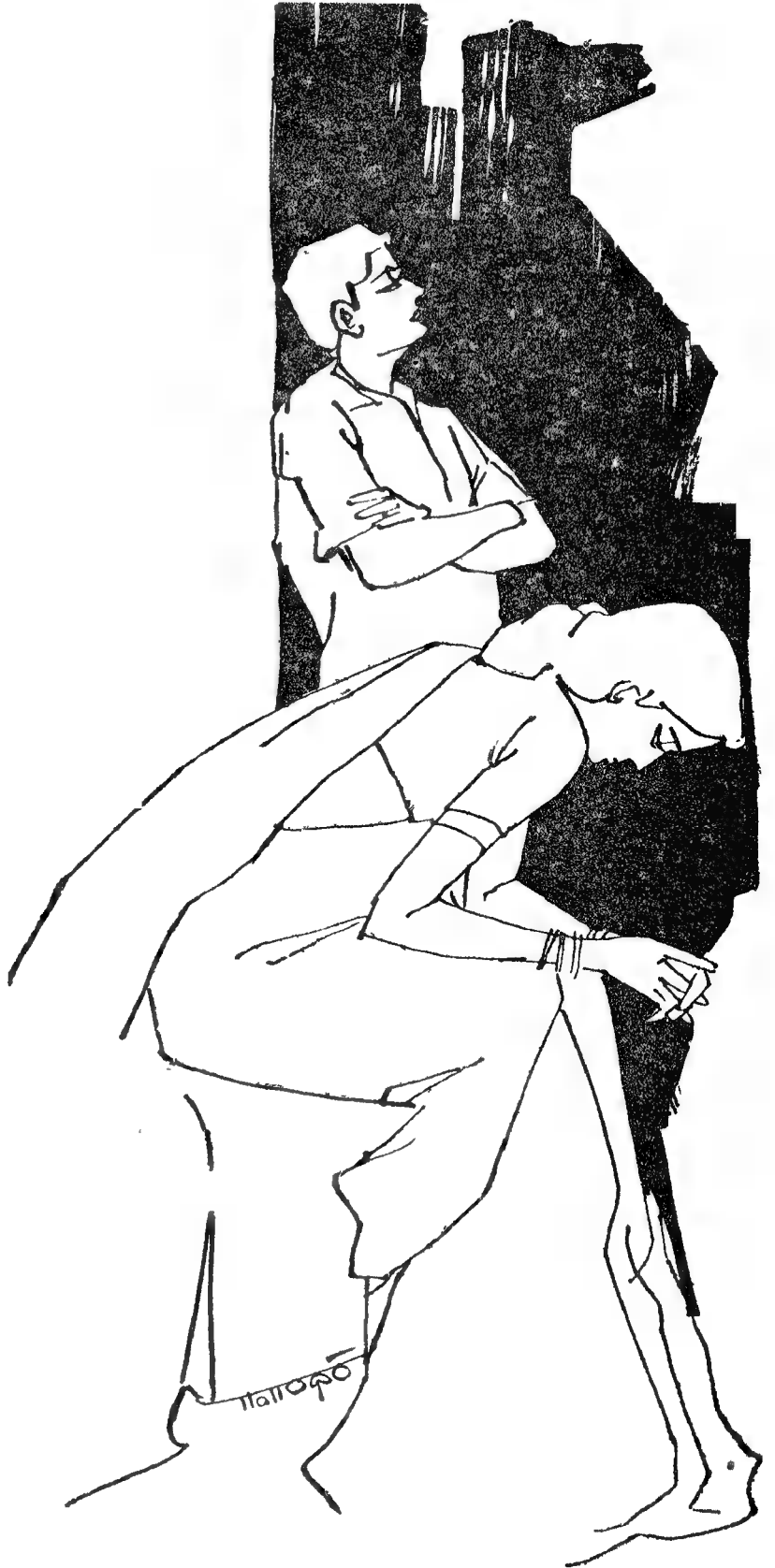
'కూర్చో' అంటూ కుర్చీ చూపించి తనో కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. ద్రావరు సారుగు లాగి కాగితాల కట్ట తీసి కొడుకు చేతిలో పెట్టాడు.

తండ్రి ఏం చెప్పటానికి పిల్చాడో అర్థం చేసుకోలేక తెల్లబోయి చూస్తున్న మధు, ఆ మడత విప్పతూనే త్రాచు పాముని చూసి బెరిసిపోయి బిత్తిరపోయి 'ఇదేమిటి విల్లు వ్రాశారా, ఇప్పుడు దీని అవసరం ఏమొచ్చింది' అన్నాడు.

'ఎప్పటికీ దేని అవసరం వస్తుందో మనం ఏం చెప్పగలం - ఏ ర్పాట్లన్నీ ముందుగా చేసుకుంటే మంచిదనితోచింది. ఇలా చేశాను - చూడు, నీకు తెలుసుగా, ఈ దాదా కట్టినప్పుడు మీ అమ్మమ్మ కూడ కొంచెం డబ్బు ఇచ్చారు. అది ఎలాగా మీ అమ్మకి చెందాల్సిందేననుకో - అది మీ కిద్దరికీ ఇమ్మని వాళ్ళు చెప్పారు. అందుకే ఆరువేల రూపాయలు వసూ కిస్తున్నాను. ఈ టెల్లు అయిదేక రాల పాలం-నీకు, ఇవి కాకుండా, పది హేనువేలరూపాయలు ఓ మూర్ ఫ్యాక్టరీలో ఇన్ వెస్టు చేస్తున్నాను. వా తరువాత ఆ షేర్లు నీకు వసూకి...'.

పొణువులా కూర్చుండిపోయిన మధు అప్పటికి వోరు విప్పగలిగాడు.

'విల్లు వ్రాయటమే కాకుండా ఈ విషయాలన్నీ మీ రిప్పుడు నాకు ఎందుకు చెప్తున్నారు...డబ్బు విషయంలో వినాడయినా నేను జోక్యం కలిగించుకున్నానా?' ఆ కాగితాలతో తనకి అవసరం లేదన్నట్లు టేబిలుమీద పెట్టేశాడు-తన మొహం నిండా పరుచుకుంటున్న భావాలు తండ్రి కంటబడకుండా లేచివెళ్ళి కిటికీ దగ్గర నిలబడ్డాడు. కాని అతని మనస్సు నిరంజనానికి అప్పటికే అవగతం అయిపోయింది. కొడుకు దాదమాస్తే అతనికి కష్టంగావే

మరియు అనుకుని అదేమిట అని
భుజాలమీద అభిమానంగా వేయి వేశాడు.
'మరేంలేదు బాబూ, నాకు ఈకోర్టుకి
వెళ్ళటం కేసులు వాదించటం అదీ చాలా
చిరాగ్గావుంది - ఈ బాదరబందీ ఏం
లేకుండా ఓ దగ్గర కూర్చుని చూసుకునే
పనేదీయినావుంటే బాగుండు ననిపించింది -
అనుకోకుండా నా ప్రేండ్ కడు ఆ అవ
కాశం కల్పించాడు...'

తృప్తిపడ్డాడు మధు. తను భయపడి
నంత జరిగిందన్నమాట దాని ఫలితమే
ఇది అని ఒక్కక్షణంలోనే అతనికి అర్థం
అయిపోయింది. -
'మీరు మమ్మల్ని విడిచిపెట్టి వెళ్లి
పోవాలనుకుంటున్నారా! ఊహా ఏలేదు.
మా అవిధేయతకి అవరాధానికి మీరు
ఇంత కఠినమైన శిక్ష విధించటం

మరియు -

జరిగినదానికి నే నెంతో బాధపడు
తున్నాను...' అతని గొంతులో సుదులు
తిరుగుతున్న దుఃఖమూ బాధా నిరంజనం
హృదయం ఆర్ద్రమయేలా చేశాయి. ఒక్క
క్షణంలో తనని తను అదుపులోకి తెచ్చు
కుని కొడుకుని ఓసర్చబోయాడు: 'ఇప్పు
డదంతా ఎందుకు బాబూ మళ్ళీ తలుచు
కోడం?'

మధు బాధగా కిటికీ పూలకి తల
ఆనించి అరచెయ్యి కళ్ళకి లడ్డం పెట్టు
కుని కుళ్ళిక్కుల్లి ఏడ్చాడు - 'కాతగా
తలుచుకోటం ఏమీలేదు. అహింశలు ఆ
సంఘటన వా హృదయాన్ని రగిల్చినా నే
వుంది - మిమ్మల్ని క్షమించమని అడిగే
అర్హతనికూడే మేం పోగొట్టుకున్నాం.
లయినా మిమ్మల్ని అర్థిస్తున్నాను. నన్నే
కాదు, మంచి చెడూ అలోచించకుండా
వోటివచ్చినట్లు మాట్లాడిన సుధని
కూడ క్షమించమని నేను కోరుకుంటు
న్నాను - జరిగిపోయినదానికి తనూ వశ్చ
త్వావధుతోంది - ఉండండి తనని తీసు
కొచ్చి మీ పాలమీద పడేస్తాను...'
బాగాంలా దూసుకుపోతున్న కొడుకు
భుజం గట్టిగా పట్టుకుని అలాడు -
'ఏమిటీ వెర్రి. వేనేం అలిగి వెళ్లి
పోతున్నానుకున్నావా...'

'అంగటం కాదు, అవమానం భరించ
లేక వెళ్లిపోతున్నారు - లేకపోతే ఇన్ని
పరిష్కారాలు స్వతంత్రంగా గడిపిన మీరు
ఇవాలి ఎవరిచేతిక్రిందో బీతి నికి ఉద్యోగం
చేస్తాననటం...'

'ఒకరిచేతిక్రింద పనిచేస్తున్నాననే మాట
లేదు - అందులో నేనూ వాటాదాడనే.
అదీ స్వంతపనే - చెప్పేనుగా. ఇన్నాళ్ళనుండి
చేస్తున్న ఈ పని నిమిత్తం డల్గా వున్న
టన్నిపించింది - ఛేంజ్ ఏదైనావస్తే
బాగుండును అనుకుంటున్న సమయంలో
అతని ఉత్తరం వచ్చింది...'

'మీ రెన్నయినా చెప్పండి. మీరు వెళ్లి
పోవటానికి మాత్రం నే నొప్పుకోను -
కోర్టుకి వెళ్ళాలని లేకపోతే హాయిగా
యింటో విశ్రాంతి తీసుకోండి - రైస్
డల్గా అనిపిస్తూంటే ప్రతి శలవలోనూ
ఎక్కడికయినా వెళ్లివస్తుందాం. మిమ్మల్ని

సంతోషమై టూటానికి నాచేత నయినదేంటా చెప్పాను—ఈ వయస్సులో మీరు ఒక్కరూ ఎక్కడో తంటాలు పడినంతమాత్రం నేను భరించలేను'

'నేనేం దేశం కాని దేశం వెళ్లటంలేదు—ఒంటా ఈ మాత్రం శక్తి వున్నప్పుడే ఏదయినా చెయ్యగలుగుతాను. అది పూర్తిగా ఉడిగిపోయినాడు నీ దగ్గరికి రాక ఎక్కడికి పోరాను?' కొడుకుని ఓదార్చటానికి అమాట అన్నాడే కాని, పని పాటలు చేసుకునే శక్తి పూర్తిగా ఉడిగిపోయేదాకా తను బ్రతికివుండటమే నం భవిస్తే అలాంటి సమయంలో ఏ ఆశ్రమంలోనో నివాసం ఏర్పరచుకొని దైవచింతనలోనే శేషజీవితం గడపాలని ఆతను నిశ్చయించుకున్నాడు.

తండ్రి కళ్ళల్లోకి దిగులుగా చూశాడు మధు. 'మీ నిర్ణయానికి తిరుగులేదా? అన్నది ముఖే విడిపోవడానికి ఎంతో బాధ పడతారు. ఉద్యోగంకోసం కొడుకు మరో దగ్గరికి వెళ్తాంటే బాధపడే తల్లిదండ్రులుంటారు అని నెప్పిన మీరు...'

నిరంజనం మనస్సు విలవిల్లాడిపోయింది. ఏం చెప్పాడన్నాడు. తను. 'ప్రేమాభిమానాలకి కూడా ఒక పరిమితి వుండాలి. అవి ఎదుటిమనిషి భవిష్యత్తుకి ఎంత మాత్రం అవరోధం కాకూడదు.' గబుక్కున అనేసిన ఆతను,

'చూడు, నాకు అక్కడ హాయిగా వుంటుంది—నీకు ఈ వూళ్లో ప్రాప్తం పెక్కు ఏమీలేవు. హాయిగా మరో మంచి ఉద్యోగానికి ప్రయత్నించు' నువ్వు అభివృద్ధిలోకివస్తే చూసి గర్వపడటం కంటే నా కింకేకావాలి చెప్పు.' అన్నాడు పెదవులమీదికి చిరునవ్వు తెచ్చుకుంటూ.

మధు బాధగా నిశ్చయించాడు. 'నేను పోగొట్టుకుంటున్నదాంతో—పోల్చిచూస్తే, ఆ భవిష్యత్తు గడ్డిపోవతో సమానం నాకు.

'ఇవాళ నేను చాలా విషయాలు తెలుసుకున్నాను—ఒక్కోమనిషి చేసిన త్యాగానికి ప్రతిఫలం ఏమీ దొరకదు—పొందిన ఉపకారానికి కృతజ్ఞత చూపించుకోవటానికి కూడా శక్తి వుండదు కొందరికి—నన్ను చెప్పనివ్వండి—

ప్రేమాభిమానాలు ఎదుటిమనిషి భవి

ష్యత్తుకేకాదు మరోకరి మనశ్శాంతికి కూడా ప్రతిబంధం కాకూడదు—మీరు చేసిన త్యాగానికి కృతజ్ఞత చూపించుకోగలుగుతున్నాననే నా సంతోషంకోసం, కొడుకుగా నా భర్త్యం నెరవేర్చుకోగలుగుతున్నాననే నా తృప్తికోసం మీ హృదయానికి శాంతి అనేది లేకుండా చెయ్యటం న్యాయంకాదు. హాయిగా పీల్చుకోవలసిన పూపరికూడా నివ్వసేగలా తగులుతూంటే భరించటం ఎవరికయినా కష్టమే—ఎక్కడయినా మీరు శాంతిగా విశ్రాంతిగా వుండటమే నేను కోరుకుంటున్నాను.

'కాని ఒకండుకు మాత్రం నాకు చాల బాధగావుంది. ఎప్పుడూ కూడా ఇతరుల కోసం మీ జీవనవిధానాన్ని మార్చుకోటం

లోనే సరిపోయింది.' 'నేను మార్చుకోటం ఏమిటి. ఒక్కొక్కరి జీవితమే అంత — తిలుచుకుంటేనే ఊపిరి. నలవక ఉక్కిరి బిక్కిరి అయేలాంటి పరిస్థితులు వాళ్ళకి అడుగడుగునా ఎదురవుతుంటాయి. వాటికి అనుగుణంగా నడుచుకోటంకంటే మరో మార్గంలేదు. అప్పటికీ వారికి శాంతి కరువే అవుతుంది—ఎంత శ్రావ్యంగా అరిపించాంనీ ప్రయత్నించినా వారి జీవనలాగంలో అవశ్యతలు అవస్థలాలు పలుకుతూనేవుంటాయి.' అనుకున్న నిరంజనం మౌనంగా కొడుకు భుజాలమట్టు చేయిచేసి దగ్గరికి తీసుకున్నాడు. ఇద్దరి కళ్ళల్లోనూ నీళ్ళు విండివున్నాయి. (అయిపోయింది)

ఆరోగ్యము

బాగుగా ఉండేలా చూచుకొనుటకు

మీకు ముఖ్యమైన

విటమినులు

మరియు

ఖనిజ లవణములు

ప్రతిరోజు కావాలి...

వాటిని పొందుటకు ఒక

విమ్గ్రాన్

ఖిళ్ మాత్రమే చాలును

దీనిలో 11 ముఖ్యమైన విటమినులు మరియు ముఖ్యమైన ఖనిజ లవణములు కలవు

ఒక విమ్గ్రాన్ మిమ్మల్ని రోజంతా శక్తివంతముగా

చేసి ఉంచుతుంది. విమ్గ్రాన్ ను నేడే కొనండి!

SARABHAI CHEMICALS

బాతా ఖానీ - బాగోగులు

విదేశీయులు వాసే పుస్తకాల్లో ముఖ్యంగా మనమీద చేసే విమర్శ మనకి కాలాన్ని గురించిన పట్టింపు లేదని. ఆధునిక యుగంలో ఈ కాలానికి పుస్తకాలు వయితో అంతా కాదు; అయినా సరే మనకి కచ్చితంగా ఫలానా లేదీ, ఫలానా గంట అని ప్రతినాటికి నిర్ణయించుకోవటం, యిచ్చిన మాటకి కట్టుబడి వుండటం అలవాటులేదు. దర్జీవాడికి బట్టలు కుట్టటాన్ని యిచ్చి, 'ఎప్పుడిస్తావు?' అంటే, 'వచ్చేవారంలో' అంటాడు. ఫలానా రోజు అని చెప్పుడు; చెప్పినా యివ్వడు. చాకలివాడూ యింతే; యింతెందుకూ, నిత్యజీవితంలో మనకి కావల్సిన ప్రతీవాడూ యింతే. మనకి బాగా అలవాటయిపోయి అదో చిత్రంగానూ ఎబ్బెట్టుగానూ తోచదుకానీ, యితరులకి అంటే విదేశీయులకి ప్రాణం కంటా, చాలా యిబ్బందిగా వుంది. ఈ దేశంలో వున్న మా విదేశీ మిత్రులు కొందరు నవ్వుతూ ఈ విషయాన్ని విమర్శిస్తుంటే, 'నిజమేమీ!' అని అనిచింది. వాళ్లు ముందుగా నిర్ణయించుకోవడే ఎక్కడికీ వెళ్లరు; మనం అవ్వనిస్తే తప్ప బాతాఖానీ కోసం రారు. మా విదేశీ మిత్రుల్ని పిలిస్తే, 'ఎన్నిగంటలకి రమ్మంటారు? ఎన్నిగంటలవరకూ వుండవచ్చు?' అని కచ్చితంగా నిర్ణయించుకోని వచ్చేవారు. ఆ వ్యవధి అయిపోగానే సెలవు తీసుకోవటం వారికి ఫరిపాటి.

కానీ మనవాళ్లు చాలామంది విప్పుడు పడితే అప్పుడు వచ్చి, ఎంతరాత్రయినా కదలరు. యితరతలవాళ్లు కష్టసుఖాలు గమనించకుండా పల్లెటూళ్లో రచ్చబండ శాలాఖానీలాగా ఘాస్టర్లో కుదుర్చుంటా? ఉదయం రి నుంచి సాయంత్రం రి గంటలదాకా వుద్యోగం చేసి, ఈతిబాధలు, బజారు, రేషన్ వగైరాల్లో సతమత మైపోయి, అలసిపోయి యింటికి వచ్చిన వ్యక్తి కాస్త ఊసిరి పీల్చుకోవాలి అన్న భావం వుండదు. ముఖ్యంగా కొందరు బ్రహ్మచారులు, 'కుటుంబరావు'ల ప్రోబ్లమ్స్

తెలుసుకోకుండా, అస్సీనునుంచి తిన్నగా 'కుటుంబరావు' గారితో కలిసి వారింటికి వచ్చేయటం సోపాలో బై-కాయించి, రాత్రి పదిగంటలదాకా కదలకపోవటం. మాకో మిత్రు డున్నాడు. రోజూ విధిగా 'హాజరు' వేయించుకుంటాడు; మేమిద్దరం వుద్యోగాలుచేసి సాయంత్రం వచ్చేక, కాసేపు కబుర్లు చెప్పుకోటాన్ని, యిష్టం వచ్చిన రికార్డ్స్ వేసుకోటాన్ని, వ్రతకలు చదవటాన్ని వ్యవధి నివ్వకుండా, ఖాసా ఆదివారం వచ్చిందంటే మాకు భయం ఉదయం రి నుంచి ఒంటి గంటవరకూనూ సాయంత్రం ఐదునుంచి రాత్రి పది వరకూనూ బోధలు. అతన్ని పంపించటాన్ని శతవిధాన ప్రయత్నించినా, ఊహా లాభంలేదు 'ఎంతైందంటి 'పైమ్?' అంటే 'అబ్బే ఏదీ యింకా 9 గంటలైతే కాండే!' అని పమాధానం. 'మీరు రాత్రికి వంట చేసుకోవాలి కాబోలు' అని సున్నితంగా వెళ్లమని ధ్వనించేస్తే, 'పుదయమే చేసేశాను,' అని నిబ్బరగా కూచుంటాడు.

ఇంకో బావతన, వచ్చేక వూర్కే కూచోరు. సర్టిఫైడ్ మేగజైన్స్ ని చిందరవందర చేయటం, వివకపోయినా రేడియోని అదే పనిగా తిప్పటం, టెలిఫోన్ లైన్ ని వెలిగిస్తూ, ఆరుతూ, ఆడటం, వంచింగ్ మెషీన్, స్టాన్లర్ లాటి వస్తువులంటే వాటిపని పట్టించటం లాటి కోతిచేష్టలు చేస్తారు. పసిపిల్లలు చేస్తేనే యలాటి పనులు సహించలేం. దీనికి కారణం యిలాటి మిత్రులకి కావల్సినంత పనిలేక పోటమే. ఒకరిల్లకి వెళ్లి వాళ్లకి విసుగు, చికాకు కల్గించకుండా యింట్లో కూచుని, పుస్తకాలు చదువుకోటమో ఓ హాబీ అం పర్సుకోటమో మంచిదికాదా?

ఇక సిగరెట్స్ కాలేవాళ్లయితే, కూచుని కబుర్లుతూ పెట్టెలకి పెట్టెలు ఖాళీ చేసేస్తారు నిర్మోహమాటంగా, అందులో యిటీవల పిగిల్లు ధర పెరిగేక వాళ్లు కొనుక్కోకుండా యితరులవిగా ఆ బరువు

కాస్తా పడేస్తున్నారు. కొందరికి చక్కని సంభాషణ చాతుర్యం వుండదు. సంగీతం, సాహిత్యం, ప్రస్తుత రాజకీయాలు—ఏదీ తెలివు, కీర్తిగురం, బాలరాజు సినిమా కబుర్లు పదిపాతేళ్లనాటి పాత సంగతులు చెప్తారు. వచ్చిన అతిథిని అవమానపర్చు గద! గరళం మింగినట్టు విని తీరాల్సిందే. మరో మిత్రుడున్నాడు. ఆయన మంచివాడే కానీ, ఆయన సంభాషణలో 'నేను' అన్న పదానికి పుస్తకానంత 'నీవు'కి లేదు. 'నేను' శాంతినికేతన్ లో వున్నప్పుడు, నేను కాశ్మీర్ వెళ్లివచ్చాడు, నాకు హార్ట్ ఆపరేషన్ అయి నవ్వుడూ.....' అంటూ వారి జీవితంలో కొన్ని ప్రముఖ ఘట్టాలున్నాయి. నిజంగానే అనక్విలో విప్రాం తొలిసారి, మరిమారు. మళ్ళీ మళ్ళీ అనేకథలు ఎప్పోసార్లు రిపీట్ చేస్తే ఏం చెయ్యటం? ఈ జబ్బు ఫారిన్ టెల్లెఫన్ వాళ్లలో కొందరికి మరి యెక్కువ. ఎంతైతే మనందరం సాధారణ మానవులకదా! మహానుభావుల జీవితాధ్యాయాలకదా! చదవం కదా. సర్వసాధారణమైన కబుర్లు ఎంత కని వివటం? అలిండియా రేడియోలో దుర్యోధనుడి ఏకప్రాతాభినయం తాలూకు వాక్చిత్రం విప్పట్టు! ఎటోచ్చి రేడియోని 'అఫ్' చెయ్యగలం కానీ వీళ్లు నోళ్లు మూయమనటాన్ని సంస్కారం అడ్డుకుంది.

మరికొందరు ఇంటికొచ్చిందే తడవు 'జాక్ బాక్స్'లో రికార్డంచుకున్నట్టు, 'ఫలానా రికార్డు వెయ్యండిసార్.' అనటం సమయం సందర్భం లేకుండా. ఎంచుకున్న పాటైనా ఏంటారా, అంటే అదీలేదు; 'సినిమా పాటలకన్న శాస్త్రీయ సంగీతం వా కిష్టం,' అని తన సంస్కారాన్ని ప్రదర్శించటం. మళ్ళీ ఈ మహానుభావులకి త్యాగరాజా ఏ భాషలో రాశాడోకూడా తెలిదు. హెండల్, బీథోవెన్ ల పేర్లయినా విని వుండరు. ఏదైనా భరించి తీరాల్సి ఇంకొంతమంది మిత్రులు చక్కగా రిడింగ్ రూంలోలాగే, స్టాన్ వేసుకుని సోపాలో

జారపడి, వారసత్రికలు, మానసత్రికలు పరిచటం ప్రారంభిస్తారు; వత్రికలు కొనరు. దేశంలో తెలుగు రెండో భాషయినా, మన పత్రికల నర్క్యులేషన్ వెనకబడి వుండటాన్ని కారణం పయిదే అనుకుంటాను. ప్రతిపక్షిమిళుడు 'కల్క్రి', 'అనందవికటన్' కొనుక్కుంటాడు. ఒక్క ఆంధ్రపత్రిక ఒకవూరి ఆంధ్రులందరు సర్వేను కుంటారు. పుస్తకం తిరిగి యివ్వమనటం కూడా మహాపరాధమే, ముఖ్యంగా తెలుగు వాళ్ల దృష్టిలో. 'తెచ్చివ్వాలంటారా?' అని అర్థంలేని ప్రశ్న వేస్తారు.

ఈ భావాభాసి రాయుళ్ల బాధనుండి తప్పించుకోవాలి. బజారుకో, పార్కుకో బయటదేరే, వాళ్ల మనవెంటే వుండి తిరిగివచ్చి, రాత్రి 11 గంటలవరకూ వక్తితోసహా జిడ్డు వట్టించేస్తారు. అవ లింతలు తీసినా, అమడం వట్టిచేస్తున్నావు బాబూ అని ముంజేయిని రుద్దుకున్నా టైంపీస్ని వారి ఎదురుగా వుంచినా—ఊహించి అవదే. మా అతి చనువువల్ల అవతలి వ్యక్తులకి హాయివుండదు కదా, ఉక్కిరి బిక్కిరిగా వుంటుంది. ఇలా బొత్తిగా వ్యక్తిగత జీవితానికి విలువనివ్వకపోవటం, 'ఏకాంతతన'ని నాశనం చెయ్యటం నాగరిక లక్షణం కాదు. ఒకవ్యక్తి వస్తున్నాడూ అంటే, తొలకరి జల్లాకోసం ఎదురుచూసినట్టూ, మళ్ళీ పిల్పించుకునేట్టూ వుండాలి రాకపోకలు. పంభాషణ అందరికీ సంబంధించినదీ, గొప్పలూ, కోతలూ కాకుండానూ, చమత్కారంగానూ వుండాలి. అంతేకానీ మన గొప్పలెవరి క్కావాలి? కొంచెం మూలంగా అలోచించాలి. మా స్నేహితురాలోచావిడ వచ్చిందంటే గాలివాన వచ్చినట్టే, 'మా అమ్మాయి కాన్వెంట్లో చదువుతోంది; వీణ నేర్చిస్తున్నాం, భరతనాట్యం నేర్చుకుంటోంది! మా అబ్బాయిలేడూ వట్టి ఆకతాయి, ఇరవైనాలుగంటలూ, స్క్రాడ్లైవర్లూ, కత్తులూ, బ్లేడులూ, మేకులూ, సుత్తులూ పీటోనే అట. మెకానికల్ యింజనీరయ్యేట్టున్నాడు,' అదీ ధోరణి. నిజానికి మెకానికల్ యింజనీర్ అవుతాడో, మెకానిక్ అవుతాడో ఎవరికి తెలుసు! నిజంగానే ప్రతి తల్లిదండ్రులకి వారి పిల్లలు అమోఘమైన తెలివిగలవాళ్లు

లాగే కన్పిస్తారు. రకరకాల కోరికలు; ఆదర్శాలు వుంచుకోటమూ సబబే; ఎటోప్పి యితర్లని బాధించటం మాత్రమే సబబు కాదు. ఇలాంటివి ఘనములో వుంచుకోవచ్చింది. హెర్బర్ట్ విల్సన్కి చిన్నప్పుడు, వాళ్లనాన్న నంబర్ టెన్ డానింగ్ స్ట్రీట్ దగ్గర నుంచేబెట్టి పోబోలికాడు. ఆ పిల్లవాడు పెద్దయి తండ్రి ఆ కాంక్షను తీర్చగలిగేడు (బిటిష్ ప్రధాన మంత్రియి. అంతా అలా వుండరుగదా! కొంతమంది స్త్రీలు ముఖ్యంగా ఈ గొప్పలు గమ్మత్తుగా చెప్పారు. అవతలివాళ్లు వెర్రివాళ్లయినట్లు. 'మూడు రూపాయలు కిలో చొప్పున ఓ బస్తాడు బియ్యం కొనేశాను, వెధవని పిల్లల బిస్కట్లూ, టాఫీస్ వందరూపాయలైంది ఈ నెలలో,' ఈ వరసన ఎన్ని కోతలు కోస్తారో చెప్పరేం.

నిష్కారణంగా యిలాటి కబుర్లాడు తూంటారు. దానివల్ల ప్రయోజనం సుస్థ; సలావా ఆయన లేక ఆదిది వస్తున్నారూ అంటే, యిల్లాదిలి వెళ్లటమో;

లేక నాజీలకి భయపడి దాగున్న ఆన్(సాంకి కుటుంబంలాగ కిక్కురుమనకుండా వెనక గదిలో కూచాని ఆఫీసర్ తప్పించుకోటమో చెయ్యాలి. ఇల్లన్నాక, అలిది అభ్యాసతులూ, స్నేహితులూ వుంటారు; కాదననుకానీ ప్రతి దానికీ ఓ హద్దంటూ వుండాలి. అందులోనే వుంది కిటుకంతానూ. వస్తూ పోతూండటం, నలుగురితో పరిచయం, స్నేహం అవసరమే; అది తగు పదునులో వుండాలి. పిలిస్తేతప్ప అనవసరంగా వెళ్లటం సాధ్యమైనంతవరకూ మానాలి. పోనీ వెళ్లాలనిపించినప్పుడు కాస్త ఆ గృహస్థుకో, గృహిణికో తెలియజేసి పరిమితమైన వ్యవధిలో తిరిగి వచ్చేస్తే వాళ్లకీ, నీళ్లకు కూడా మంచిది. కానీ గృహస్థు తాలూకు కుటుంబానికి యిబ్బంది కలుగజేస్తూ వాళ్ల పంపాటలకి అడ్డుపడ్డూ, యిరుకున నడేయటం భావ్యంకాదు. అన్నింటినీ మించి, డబ్బు కంటే విలువైన మన కాలాన్ని, యితరుల కాలాన్ని వ్యర్థపరచటం సరైన పనికాదు.

డాక్టర్ కబుర్లు పొంగుకి వాక్చిన్

ఇప్పుడు అమెరికాలో రెండురకాల పొంగు వాక్చిన్లు ఇవ్వబడ్డాయి. ఒకటి 'బరికిస్ వయరస్' కలది. రెండవది 'చచ్చిస్ వయరస్' కలది. రెండింటినీ ఇవ్వవచ్చు. అమెరికా ఆహారశాఖ వారు మాత్రం మొదటిరకం మెరుగు అంటున్నారు. వాక్చిన్ ఇంజక్షన్ ఇవ్వగానే కొద్దిగా పొంగు ఎంటిది వస్తుంది. ఇది అంటువ్యాధి కాదు. డాక్టర్లుమాత్రం వాక్చిన్తోబాటు పొంగుకి లొంగని గ్లోబ్యులిన్-ఇంజక్షన్ కూడా ఇస్తూ ఉంటారు. దీనివల్ల జ్వరం, దగ్గు, తలనొప్పి, జలుబు మొదలయినవి రావు. 'బరికిస్'రకం వాక్చిన్ ఇస్తే ఎక్కువ కాలం రక్షణ ఉంటుంది—కొందరికి జీవితాంతం! 'చచ్చిస్ వయరస్' రకం వాక్చిన్ ఒక సంవత్సరంకన్నా రక్షణ ఇవ్వక పోవచ్చు. కడుపుతున్న వారికి 'సజీవక్రిమాల' వాక్చిన్ ఇవ్వడం మంచిదికాదు. గుడ్డు పడని వారికీకూడా ఇవ్వటం మంచిదికాదు.

పెద్ద బబ్బు గిడంగా పడినవారి నిన్నయంలోనూ అంతే. ఎప్స్-రే, కాల్షి సోన్ మందుల చికిత్స పొందుతున్నవారికి కూడా ఇవ్వరు.

సహజంగా ఎచ్చే పొంగుప్రసారం లేనప్పుడే ఇవి ఇవ్వాలి. ఒకటి వచ్చే ముందే పిల్లకి ఇవ్వడం మంచిది.
డా. ఎల్. హెల్మన్-సోన్,
(రావీయలు)

పాముగుమ్మ ప్రేమిండు!

పదిగారూ!

పిన్నిగారూ!

కె.కామలక్ష్మి

“నీ పొరుగువాణ్ణి ‘ప్రేమిండు’ అన్నది క్రీస్తువారు చెప్పిన బ్రహ్మసూత్రాలలో ఒకటి! కాని సర్వసాధారణంగా పొరుగు వాళ్ళ మీద వేరాలు చెప్పేవాళ్ళే ఎక్కువగా కనిపిస్తారు. ‘నే కాలు కదిపితే తనకి కావాలి’ ‘నే ఏం వడినా తనకి చెప్పాలి ఇలాంటి పొరుగునిద నెలా భరించడం?’ అంటూ వాపోతూ ఉంటారు కొందరు సోదరీమణులు ముఖాలు ఎదురైతే చాలు చెండుకునేటంత పొత్తుగా ఉంటూ ఉంటారు కొందరు గృహిణులు నిజమే, ఇరుగు పొరుగులతో కొన్ని ఇబ్బందులు లేక పోలేదు. పొరుగు అయ్యాక ప్రోబ్లమ్ కాక తప్పదేమో అనిపిస్తుంది కూడాను.

తెల్లారింది మొదలు—కాఫీ పొడికి, వంచదారకి, ఉప్పుకి పప్పుకి అంటూ అలా ఆ గుమ్మంలోంచి ఈ గుమ్మంలోకి తిరుగుతూనే ఉండే వక్కానిద/బారిమండి ఎలా తప్పించుకోవడమో అర్థం కాక వాపోతుంది ఒకామె. పక్కగోడ దగ్గిరో, పెరటి గుమ్మందగ్గిరో నిలబడి గంటల తరబడి కాలు కదపనీయకుండా చొప్పు దంటుగా వాగే మనిషికి కంట పడకుండా ఎలా తిరగడమో తెలియక తికమక పడుతుంది మరొకానిద. ఇలాంటి వాళ్ళకి ‘మొమ్మ రెక్కలేదు, మనం ఒకవేళ రోపలికి వెళ్లిపోయినా..’ ‘పిన్నిగారూ! అనో

ఒదిగారూ! అనో వరంశ్శిగారూ అనో కేకలు వేస్తూనే ఉంటుందా ఇద్దరూ. ఏదో వార్త చెప్పాలని తపా తపా లాడిపోతుంది. ఇంకో రకం అవిడ ఉంటుంది: అడిగినా అడగక పోయినా నలవోలు పారేస్తూ ఉంటారు. గృహ వైశ్యాలు సూచిస్తారు. పిల్లలని ఎలా పెంచాలో చెప్పేస్తూ ఉంటారు. చెప్పి ఊరుకోరు. పాటించక పోతే కోపం తెచ్చుకుంటారు. మాట్లాడ్డం మానేస్తారు. ‘ఆ పక్కంటి’ పిన్నిగారితో ‘యా పక్కంటానిద’ కెంత గజ్వెలూ చిలవలూ నలవలూ అర్థం చెప్పారు.

ఇరుగు పొరుగులని గురించి ఇంత ఎక్కువగా ఎందుకు అందరూ అలోచిస్తున్నారు? అని ప్రశ్నించుకుంటే— ఒక సత్యం తెలుస్తుంది. ఇరుకు సమస్యల నుంచి చిన్న చిన్న తల నెప్పులనుంచి పొరుగువారితో ఘర్షణ పడకుండా ఎలా తప్పించుకోవాలోని తలపోయడంతోనే దాగి ఉంది—ఇరుగు పొరుగులతో ‘మంచిగా’ ఉండొచ్చు కుతూహలం, అదోలాగన్నదే అనలు గొడవ.

నీ ప్రమాదమో, రోగమో, అరిగి నప్పుడు వచ్చినప్పుడూగాని ఇరుగు పొరుగుల మంచితనం బయటపడదు. ఇంటిలో ఏదైనా కష్టం వచ్చినప్పుడు తక్షణం నడుం కట్టి సహాయానికి వచ్చేది. అప్పులకని తప్ప

పొరుగింటావిడే, సమయా సమయాలు చూడ కుండా కబుర్లాడే అవిడే, కష్టంలో కొండంత ధైర్యం చెప్పి పక్కన నిలబడు తుంది. ఇరుగు పొరుగులు ఒకరి నొకరు అర్థం చేసుకుందుకు ప్రయత్నిస్తే అనలు సమస్య ఉండదు. ఆ వ్యక్తి అనలు తక్కువ ఎలాంటిదని గ్రహించే ప్రయత్నిం చేయాలి గాని ఏదో అవసర సమయాల్లో ఆమె ప్రవర్తననే కొలబద్ధంగా పెట్టుకో కూడదు. మంచి స్నేహితులు పక్కన ఉంటే జీవితం విండుగా ఉన్నట్టుంటుంది. ధైర్యంగా కూడా ఉంటుంది. అందుకే పొరుగువారితో స్నేహం పెంచుకునే ప్రయత్నం చేయాలేగాని తెగ తెంపులుగా ఉండకూడదు. మన్ని విసిగిస్తుందన్నా విడే మనం ఎక్కడికేనా వెడితే పాలు పుచ్చు కుంటూ ఎవరేనా వస్తే కనుక్కుంటుంది. మనకన్న పిల్లలు ముందు ఇంటికి వస్తే వలకరించి కూర్చో పెట్టుకుంటుంది. ఇద్దరవడితే జానేనా కాచిపోయడానికి వెనకాడదు.

పొరుగునిదతో పదాలంటే మనం తగిన పొరుగుగా ఉండ కలగడమే. ఓ చిరునవ్వు, ఓ గంట కబుర్లు పెద్ద దండగ పెట్టుబడి కాదు. తక్షణం స్నేహలాపంగా లాభం తెచ్చి పెట్టేవే. పొరుగు వారితో నాకేం పని? అని నిర్లక్ష్యం చేస్తే ఏమీ తోచని ఒంటరి తనానికి బాట వేసుకోవడమే. అందుకే పొరుగును ప్రేమించు అన్నారు! ●

పంటలు:

చాచా దోసెలు

మినపప్పు.

పెనగపప్పు.

పెసరపప్పు.

బియ్యం ఒక్కొక్కప్పు రాత్రి నానపోసి ఉంచాలి. ఉదయం ఇన్నీ కలిపి కొలుకలాగా రుద్ది తగినంత ఉప్పు, కొత్తిమీరి, పచ్చి మిరప అల్లం ముక్కలు దంపి పెండిల్తో కలియపెట్టి గరిటజారుగా కలియపెట్టు కోవాలి. బాగా కాలిన పెనం మీద దోసెలు పోసుకోవాలి. సన్ననెగవీరడ ఉండాలి పెనం. ఈ దోసెలు కమ్మగా రుచిగా ఉంటాయి. ఈ దోసెలకి నల్లుకుందును ఆధరపు కూడా అక్కరలేదు. ●

ఇ 'డబ్బు' పేరు చెప్పే కీనుగయినా లేవి వస్తుంది' అనే సామెత ప్రసిద్ధం బయటికి ధనాన్ని గురించి యెలాటి విరక్తిని ప్రకటించినా మనస్సులో మాత్రం దాన్ని గురించిన ఆసక్తి వుండడం మానవ సామాన్య ధర్మం! యోగులు కూడా దీనికి అతీతులుకారు. అందుతోనూ-సమస్తమూ ధనం పైనే ఆధారపడివున్న ఈ కాలంలో కాంచనాన్ని కాదని నిరసించేవారు ఉండడం మిక్కిలి అరుదు.

స్వామి వివేకానందులు నరేంద్రుడుగా వున్నప్పుడు - సన్యాసాశ్రమ స్వీకరానికి ముందు మహామహాలను కూడా నిశితంగా పరీక్షించేవాడు. శ్రీ రామకృష్ణ పరమ హంసపై గొప్ప గౌరవమూ, సాటిలేని మహామహా డివే భావమూ కలిగిన తర్వాత కూడా-అయినకూడా నిశిత పరీక్షకు గురి కాకపోలేదు.

రామకృష్ణ పరమహంసకు ధనంమీద అనుమానమూ ఆసేక్షలేదు. అంతేకాదు. ఆ సంగతి యెత్తిలేవే ఆయన ఏవగించు కునేవారు. దేవి అనుగ్రహంవల్ల ఆయనకు ఏదోవిధంగా కాలం గడిచిపోయేది. ఎలా జరుగుతున్నదీ - ఆయనకు ఆ విషయమై చింతలేదు. ఈ విషయం ఆయన శిష్యులకూ, ఆయనను ఎరిగిన పెద్దలకూ కూడా బాగా తెలుసు. అందు వల్లనే ఎవ్వరూ ఆయనదగ్గర ఆర్థిక విషయమైన ప్రస్తావన చేసేవారేకారు. కాని, వివేకానందునికి మాత్రం కొంచెం అనుమానంగావే ఉండినది. ఎంత విరాగి అయినా డబ్బు విషయంలో ఏవ్యాభావాన్ని చూడడం అసాధ్యం! మరి, పరమహంసకు ఆ విషయంలో వాస్తవంగా ఏవ్యాభావం ఉన్నదో, లేదో ఈ యువకునికి తెలియడంలేదు - అంటే గట్టి సమ్మకం కుదరలేదన్నమాట!

ఈ విషయాన్ని ఒక పరీక్షమూలంగా నిర్ణయించాలనే సంగల్పం వివేకానందుడికి కలిగింది.

ఒకనాడు, ఎవ్వరాలేని సమయం కనిపెట్టి అతడు ఒకరూపాయ నాణేన్ని పరమహంస సరుండే బల్లమంచంపైని - పడకక్రింద ఉంచాడు. దానిపైని ఒత్తుగా పడక ఉండడంవల్ల - క్రింద ఆ నాణెం ఉన్న సంగతిని ఎవ్వరూ తెలుసుకోలేదు.

కొంతసేపయ్యాక పరమహంస వచ్చి

విశ్రాంతికోసం ఆ పడకపైని పరున్నారు. అప్పుడు ఆయన సమీపంలో శిష్యులు కొందరున్నారు. వివేకానందుడు కూడా ఉన్నాడు. పరమహంస మంచంమీద పరున్న మరుక్షణమే తేలుకుట్టినట్లుగా బాధపడతూ తటాలున లేచి 'ఏదో కుట్టినట్లున్నది' అన్నారు. శిష్యులందరూ అందోళనపడతూ మంచంమీది పడకను తీసి దులపసాగారు. అప్పుడు వెండి

రూపాయి నాణెం మంచంమీదనుంచి కంగుమని ధ్వనిచేస్తూ వేలపైపడింది. అంతేకాని ఒక సర్ది అయినా కనబడలేదు. రామకృష్ణుని వీపునయిన రూపాయంత మేర దద్దుకట్టి ఉన్నది.

ఇది ఆ రూపాయి మహాత్వమే అని శిష్యులు గ్రహించారు. వివేకానందుడు మాత్రం తక్కిన శిష్యులవలె అందోళన పడలేదు.

తర్వాత చర్చ వచ్చింది-'ఈ రూపాయి యిక్కడికి ఎలా వచ్చింది? గురువూ, శిష్యులూ తప్ప యితరు లెవ్వరూ దాని యిక్కడ దీన్ని ఎవరూ ఉంచివుంటారు?' అని.

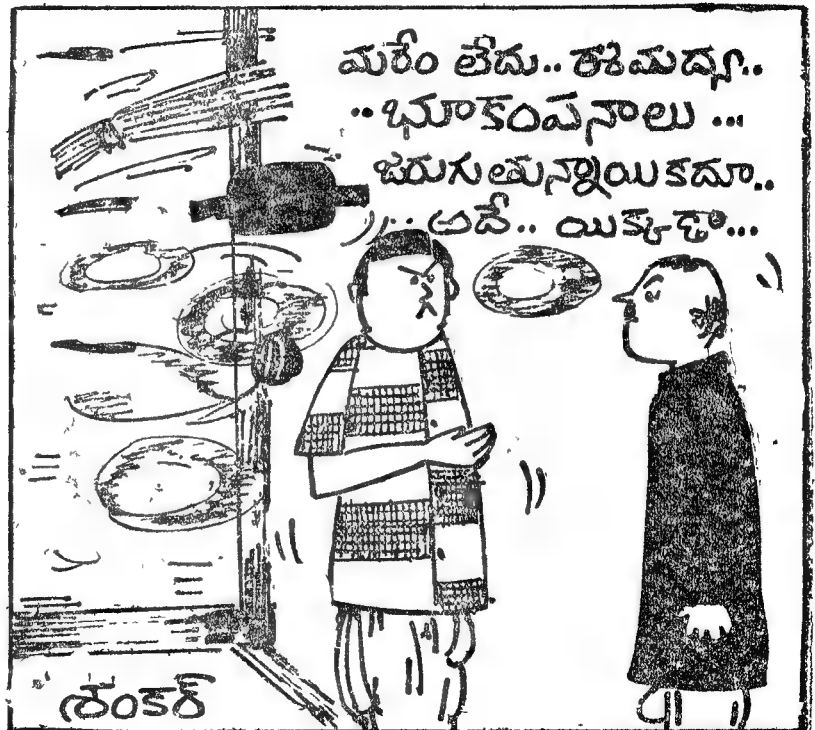
శిష్యులందరూ ప్రశ్నార్థకంగా ఒకరి ముఖాలు ఒకరు చూచుకుంటున్నారు. దీన్ని గురించే చర్చిస్తున్నారు కూడా.

వివేకానందుడు ఈ చర్చలో పాల్గొనడం లేదు.

అంతేకాదు.

మిగిలిన శిష్యులు యీ విషయమై చర్చిస్తూవుంటే ఆయన అక్కడనుంచి చల్లచల్లగా జారిపోయాడు!

తర్వాత తెలిసింది అందరికీ, యిది నరేంద్రుడు చేసినపనే అని.

హిలారమణి

వచ్చి సింగరసాశెం బజారువీధిలో నిలిచింది. సుందరాచారి, బాలామణి బస్సులో మంచి దిగివారు. సుందరాచారి సుందరుడే! బాలామణి బాలామణి! బస్ స్టాండ్ లోని జనం ■ జంటను చూసి, కొన్ని క్షణాల కాలం ఒళ్ళు మరిచిపోయినారు. బాలామణి కన్నుల వెలుగు వగలే వెన్నెలవలె, బస్సు సుడులు రేపిన దుమ్ము శారదాకాశంలోని తెల్ల మబ్బులవలె, ఉర్యాలలూగుతూ వచ్చి నిలిచిన బస్సు వెండి మబ్బుల సురగలపైన తేలుతూ వచ్చిన పూల తేప్పవలె, బాలామణి సుందరాచారులు— ఆ పూల తేప్పలోనుండి దిగి వేలమీద అడుగుపెట్టిన తారాశశాంకులవలె తోచి, సింగరసాశెం బస్ స్టాండు బస్ స్టాండ్ లో మరి పోగొట్టుకొని, ఒక్క నిమిషంసేపు గోడిమీది బొమ్మే అయిపోయింది. బాలామణి ముఖం తామరపూల దోరసానివలె కనబడి దేమో - ఏడు గుర్రాల బండిపై చెక్కి, పడమటికి ప్రయాణం కట్టిన సూర్యుడు ఒకసారి కన్నులపండగ జేసుకొనిపోదామని కొంచెం నిక్కిచూచినాడు.

బొమ్మ నమ్మద్రం విమ్మనందువంటి బాలామణి—మామిడిపిండెలంచు, నంపంగి రంగు వెంకటగిరి చీర కట్టుకొనింది. పొంకంగా అదే రంగు రచిక తొడిగింది. నల్లని జడలో కదంబం తురుముకొనింది. మగనిమీది వలవంతా తెల్లమయ్యేట్లు— నానట ఎర్రని కుంకుమబొట్టు దిద్దుకొనింది. ఆమె చెవులకున్న, తెల్లరాళ్ళ కమ్మలు, ముక్కున పున్న చిన్న ముక్కు పుల్ల ఆమె చెంపల్లో తిరు అందాల్ని చూసుకుంటూవున్నాయి. చెక్కిన చంద నపు కట్టవంటి ఆమె మెడను తాలి బొట్టు కూర్చిన పనుపుతాడు, నల్ల పూనందండ్ల కౌగిలించుకొన్నాయి. చేతులకు గుత్తమైన కాళహస్తి గాజాలు. ముఖన కదిరి మల్లెపూల సరంవంటి తెల్లని చల్లని చిరునవ్వు. మగవాడు కోరుకొనే వరం మాదిరిగా వుంది పడ్డనిమి క్షణ బాలామణి.

సుందరాచారిది చామనచాయ. మామూలు పాడుగు. అడవిలోకి పనికొచ్చే సన్నని వాజాకైన ఒళ్ళు. పక్కపాడిదీసి, పన్నగా అణగదువ్విస్తా ప్రాప్త. తొక్కికమానపు కొల

నెమలికోసం !

కొండకోనల పరదాల్లో, గుబురుటడ వుల కాగిట్లో—కొత్త పెండ్లి కూతురివలె ఒదిగి కూర్చున్న చిన్ననల్ల! అక్కడి పచ్చిక వేలల్ని, పచ్చని చెట్లను చూస్తే పురి విప్పిన నెమళ్ళు జ్ఞాపకానికొస్తాయి.

నెమలికోసం రోడ్డు లేదు. ఆ పూరు చేరాలంటే సింగరసాశెంలో బస్సు దిగి, బండిదాట వెంటడి నాలుగు మైళ్ళు నడవాల.

ఆ చుట్టుపక్కల సరైనట్టులన్నిటికీ సింగరసాశెం వడిగడ్డ. వారం వారం జరిగే సంతకూటంతో, రోజూ పల్లెజనాన్ని సూదంటురాయివలె ఆకర్షించే కొద్దిపాటి బొనుహంగులతో సింగరసాశెం సింగర మొలుకుతూ వుంటుంది.

సిడలన్నీ మనిషి కోరికలవలె ఒక్క సారిగా వేలమీదికి చేతులు బారజాపిన వేళ— తాతలకాలంవాటి నవ్వుటి కంకర రోడ్డుమీద దుమ్మును రేపుకుంటూ బస్సు

మలనలె తేటలెల్లని కనులు; కల్లా కడంలేని ముఖం. అతను కట్టుకొన్న ధోరితి, తాడుగుకొన్న చొక్కా బాలామణి మీది మక్కువవలె తెల్లగా, జేరిగా వున్నాయి. బాలామణి మాటల్లో 'నా వేయి వోముల ఫలం' నుందిరాచారి.

గుడ్డకు గుడ్డ ముడి పెట్టినట్లు ఆ బల్వా, మగడూ రోడ్డువార ఒకటి రెండు నిమిషాలసేపు నిలబడినారు. ఎదురుగా బీడి బంకులో కూర్చున్న ఒంటి కంటి మనిషి బేరం సారం ఆపి, బాలామణిని కన్నార్పకుండా చూస్తూ వుండి పోయినాడు. పక్కన టీ అంగడివాడు చక్కెర వెయ్యకుండానే టీ కలిపినాడు. అంగడిముందర బెంచిమీద కూర్చున్న బట్టతలాయన టీ అందుకొని ఒక గుక్క చప్పరించివాడుగానీ, చక్కెర లేదేమని అడిగినవాడు కాదు. వాళ్ళిద్దరి మాపులూ బాలామణి మీదనే!

ఎడమచేతికి ట్రంకుపెట్టె ఎత్తుకొని, కుడిచేతిలో గొడుగు పట్టుకొని ముందు నుందరాచారి, వెనకాల బాలామణి బజారు లోకి నడిచినారు. ఎదురుగా వస్తూ వుండిన జగ్గా దొకడు ఆమె పక్కగా నడిచి, నందడితో ఆమె భుజాన్ని రాచు కుంటూపోయినాడు. అరవై ఏండ్లు బతికి, కదాపటిదినం సమారాధనలో అన్నం తిన్న దర్శిమడివలె తృప్తి పడినాడు వాడు.

బాలామణి నడుస్తూనడుస్తూ నుందరాచారి పక్కకొచ్చి 'మామా! చమ్మి గాజులు!...' అనింది.

'కొనుక్కుందాం!' అన్నాడు నుందరాచారి.

బజారు వీధిలో అంగళ్లన్నీ అప్పటికే తెరిచివున్నాయి.

ఇద్దరూ గాజులంగడిలోకి పోయినారు. అంగడివాడు చూపించిన రకరకాల గాజుల్లో తనకు నచ్చినవి, సరిపడేవి రెండు బతల చమ్మి గాజులు ఏరి, వాటిని కాగితంలో చుట్టి ఇమ్మనింది బాలామణి. తన చేతులతో అంత చక్కని పిల్లకు గాజులు తొడిగే అద్భుష్టంలేదని తెలుసుకొన్నాక, గాజులవాడికి ఆమె ఏరి కోరుకొన్న గాజుల మీద అసూయ వుట్టింది. గాజులతో బాట రెండు నైలాన్ రిబ్బన్లు కూడ కొనుక్కుని ఆ బంట బయటపడింది.

ఊరుదాటి, నెమలికొనకు పోయే బండి బాటలోకి మరలినారు వాళ్ళు. 'ఎంత దూరం వుంటుంది మామా?' అనింది బాలామణి చిలక మాదిరిగా.

'గజగబా నడిస్తే బిరాన వెళ్లిపోవచ్చు మెల్లగానే నడుద్దాం. నీ కాళ్ళు కంది పోతాయి!' అంటూ నుందరాచారి బరువుగా వున్న ట్రంకుపెట్టెను భుజంపై కెత్తుకున్నాడు. 'గొడుగు నాచేతి కియ్య!' అనింది బాలామణి నవ్వుతూ.

చలికాలపు నీరెండ యింకా మరుక్కలేదు. దోవపక్కల చేనికల్లలమీద, తీగలమీదకూర్చొనిపిచ్చుకగువ్వలుఉయ్యాల లూగుతూ వున్నాయి. రకరకాల పిట్టలు ఒక పొదలోనుండి ఇంకొక పొదలోకి తుద్రుమంటూ ఎగురుతూ వున్నాయి. కోతి లయిపోయిన పొలాల్లో మొలిచిన పచ్చి గడ్డి మంచు ముత్యాలతో తలంబాలు పోసుకొనింది. చేలను ఒరుసుకుంటూ, గుట్టలను చుట్టుకుంటూ, పైకిలేస్తూ కిందికి దిగుతూ—దూరంగా కనబడే నీలి కొండల దిక్కుగా మాపుకంటే ముందుగా పొగిపోతూవుంది బాట. ఆ ఎర్రని పుట్టి బాటలోని ఎగుడుదిగుళ్ళలో ముండ్ల కంపల్లి, గులకరాళ్లను తొక్కుకుంటూ, అయాసపడుతూ, నుందరాచారి కొంటె మాటలు విని మనసార నవ్వుకుంటూ, ఆ పులకరింపులో తన ఆయా పాన్ని అప్పటికప్పుడే మరిచిపోతూ—కష్టగుణాల బండివలె నడిచి పోతూవుంది బాలామణి.

కొంచెం దూరం వెళ్లినాక నుందరాచారి అగి 'నా చెప్పలు తొడుక్కో బాలామణి!' అంటూ తన చెప్పలు విడిచి పెట్టినాడు.

'వద్దు మామా! పద!' అనింది బాలామణి...

'దోవ బగానేవుంది మామా!'

'తొడుక్కో!'

'అయితే నీకు?'

'తొడుక్కొమంటంటే!...'

బాలామణి ఇష్టంలేకుండానే తొడుగు కొనింది. నుందరాచారి పెద్ద చెప్పల్లో బాలామణి చిన్న పాదాలు. లంకంత యింటో గువ్వంత పెండ్లాం మాదిరిగా! పొద్దు పైకెక్కి, ఎండ చురుకెక్కి, నీళ్ళతో విడిచుండే కుంటలు, వంకలు

వెండిరేకులవలె తళతళ మెరుస్తూ వున్నాయి. ఆ ఎండ బాటామణి మీద కూడా పడి, ఆమె చెంపల్ని బంగారు రేకులవలె మెరిపించినాయి.

'గొడుగు విప్పవట్టకో!' అన్నాడు నుందరాచారి.

'ఎండ ఎక్కడిది మామా?'

'మొగుడు జెప్పినమాట వివాల!'

'అయితే నీకు?'

'నువ్వుంటే నాకు వేరే గొడుగేల?'

అన్నాడు నుందరాచారి. ఆమాటే తిప్పి చెప్పాలని బాలామణి మనసులో వుంది. అయితే సిగ్గు ఆ మాట చెప్పనిస్తుందా? ఎంత మొగుడైనా—తాను అడవి కదా?... బాలామణి మాటాడకుండా గొడుగు తెరిచి పట్టుకొనింది.

వాళ్ళు మూడుమైళ్ళు అటూల నడిచి వారు. బాటకు అడ్డుగా పారుతూవున్న నన్నటి వంక దగ్గరికొచ్చినారు. 'జాగర్రగా నడుపు. పాచిమీద కాళ్ళు జారతాయి.' అన్నాడు నుందరాచారి. బాలామణి చెప్పలు తీసి అవతలిగట్టుకు విసిరివేసింది. గొడుగు మడిచి చంకన బెట్టుకొని, తిత్ చేదీర కుచ్చిళ్ళు పైకెత్తి పట్టుకొని, పాచి పట్టిన రాళ్లమీద జాగర్రగా అడుగు మోపుతూ వంక దాటుకొని, చెప్పలు చేతికెత్తుకొనింది. నుందరాచారి కూడా వంక దాటివచ్చినాక 'చావా వేసటగా వుంది మామా! ఎక్కడైనా కొంతసేపు కూర్చొనిపోదాం' అనింది.

'అటులే కానీ! అన్నాడు నుందరాచారి.

మందరే మలుపుతో బాటకు కుడి పక్కన కపిలబావి వుంది. బావి గట్టున చల్లగా జామచెట్టునీడ. వాళ్ళు జామ చెట్టుకిందికి రాగానే—చెట్టుక్కి పింజె కాయలు కొస్తూవుండిన ఇద్దరు పిల్ల కాయలు బిరబిరా చెట్టుదిగి 'వమస్తే పో!' అంటూ నిలిబడినారు.

'ఓరే! మీరా? కోతులనుకంటే. పళ్ళు పుల వండగ బాగాజరిగిందా మీఊళ్ళో?' అన్నాడు నుందరాచారి.

'బాగా జరిగిందిపో!' అన్నాడు ఒక పిల్లవాడు.

ఇంకొక పిల్లవాడు బిడియపడుతూ— 'ఎవరుసారీ? అయ్యవ-రమ్మా?' అని అడిగి వాడు.

‘అవును అయ్యవారమ్మే!’

పిల్లకాయలు పరుగుదీసివారు.

బాలామణి, సుందరాచారి చెట్టునీడన కూర్చున్నారు. జామచెట్టు కొమ్మపైకి రెండు చింకలొచ్చి కూర్చున్నాయి పిల్లగారి పరిగెత్తేవాచ్చి బాలామణి చెవుల దగ్గర ఇల్లు గట్టుకొనింది. ఊరిలోకి వచ్చిన సినిమా స్టార్లను చూసేందుకు ఎగుడే వడుచువాళ్లవలె — కాలవగట్టిన చెండ్లు చెండ్లుగా పూచివున్న తురక చామంచి పూలు బాలామణి అందాలు చూసేందుకు ఒకదాన్నొకటి నెట్టుకుంటూ వున్నాయి. స్వర్గంవంటి ఆ చల్లనిచట ఒకరిసరసలో ఒకరు కూర్చునివుంటే— అంతకంటే హాయి ఇంకేదీ లేదనిపించింది ఆ యిద్దరికీ.

పిల్లకాయలు కోసి కొరికిపారేసిన జామ పండ్ల నొకదాన్ని చేతికి తీసుకొనింది బాలామణి. ‘పచ్చి పిందెలు కోసేసినారు మామా! దీనిలో ఏముందనో? చెట్టున్నే పుండివుంటే—రేపటికో, ఎల్లండికో ఇవి పెద్దవై, దోరమాగేవి చెట్టుకు అంద మొచ్చేది.’

‘ఈ చెట్టు వాళ్లదిగాదు.’ అని, ‘నీ దగ్గర పిన్ను వుందా?’ అని అడిగి వాడు సుందరాచారి.

‘ఏం?’

‘ముల్లు విరిగింది’

బాలామణి అన రవికకున్న పిన్ను ఊడి దీసింది మగడిపాదం చేతిలోకి తీసుకొని, అరిచాల్లో విరిగిన ముల్లు తీయసాగింది. సుందరాచారి కనులు మూసుకొన్నాడు. ‘ఓ యమ్మో! ఎంత పెద్ద ముల్లు!’ అనింది బాలామణి. సుందరాచారి కనులు తెరిచినాడు. తీసిన ముల్లు అరచేత బిడ్డికొని, కనురెప్పలోనుంచి ఒక వెంట్రుక పెరికింది బాలామణి. ‘ఎందుకు? ఏం చేయబోతావు?’ అన్నాడు సుందరాచారి. ‘మంచిముల్లో, చెడ్డముల్లో చూడ వద్దంటావా? వెంట్రుకకు అంటుకుంటే మంచిముల్లు, అంటుకోకుంటే చెడ్డ ముల్లు!’

వెంట్రుకను సూదివలె పట్టుకొని ముల్లుమీద పెట్టుగానే—ముల్లు వెంట్రుకకు అంటుకొనింది.

‘ఆరే! మంచి ముల్లేవే!’ అన్నాడు

బాలామణి

సుందరాచారి.

‘ఛీ! పాపిష్టిముల్లు! నీ కాలికి గుచ్చు కున్నాక మంచి ముల్లేల్లవుతుంది?’ అంటూ బాలామణి దాన్ని విసిరిపారేసింది.

‘వద్దంటే విన్నావుగాదు. చెప్పలు తొడుగుకోమంటేవి. నీ చెప్పలు నాకాళ్లు గరిచినాయి.’ అంటూ తన పాదాలమీది బొబ్బల్ని చూపించింది. సుందరాచారి ఆ పాదాలను చేతితో తడిమివాడు. సుందరాచారి కాలిలో ముల్లు విరిగింది. బాలామణి కాళ్లను సుందరాచారి చెప్పలు కరిచినాయి. ఇద్దరూ వగలబడి నవ్వు కొన్నారు.

బాలామణి గబుక్కుని కాళ్లు వెనక్కు తీసుకొనింది. వెమలికొన ననుండి ఎవరో గొంతెత్తి పాడేపాట వినబడింది. రాసురాను ఆ పాట దగ్గరొత్తావుంది. అది గౌరీ కల్యాణం. పదిపాడు, పద్దెనిమిదేడ్లు డటని నల్లటి పిల్లవాడొకడు అవును తోలుకొంటూ వస్తూవున్నాడు. వాడు కంటికి బాగా ఆనినంత దురానికి రాగావే వాడి నోటివెంట వచ్చేపాట ఆగిపోయింది. వాడు దగ్గరి కొచ్చినాక సుందరాచారిని పలకరించినాడు. ‘గుడ్మార్నింగ్ సార్! ఎప్పుడొచ్చినారు? తెల్లారి బయ్యేవా?’

‘అవును గురప్పా!’ అన్నాడు సుందరాచారి ఆదరంతో నవ్వుతూ.

‘శనివారమే వచ్చేసివారేమి సార్? సోమ వారం కదా బడి?’

‘జనవరకో! సోమవారమే వచ్చి అప్పటి కప్పడే అన్నీ సర్దుకోవాలంటే కుదరదు. ఆదివారం పోకూడదన్నాడు, అందుకని ఈరోజే రావటం.’

గురప్ప అరనిమిషం నిశ్శబ్దంగా నిలబడి, ‘వస్తాను సార్! పొయంతం ఇంటికొచ్చేస్తా రెండి.’ అంటూ బాట విడిచి, ఆవు మేతకోసరం తుమ్మలకుంట దెసగా వెళ్లిపోయినాడు. మరలా అతని తియ్యనిపాటతో నేలా సింగీ నిండిపోయినాయి.

‘జంగాన్ని కోరితివా లింగాల గౌరు?’ కట్టగుడ్డలు లేపు—కాని వస్త్రాలు! పులితోలు—పుట్టమ్ము, బొదిగంధమ్ము భూషణంబులు లేపు; పునుకలే కావి.

భుజియింపగా బోలుపుత్రయే గౌరి!

ఎక్కడ గుర్రము ఎక్కడ కూతూర! వండ నల్లములేదు—కొండయేగాని!...

...ఆ పాట వింటూవుంటే ఆ కొత్త జంటకు తేనెజల్లు కురుస్తూ వున్నట్టునిపించింది. పొయ్యిమీది పాంపలె పొంగి పోతున్న మక్కువను దాచుకునేందుకు ఈ గుండె చాడేమో అనిపించింది. తనయుడైన సుందరాచారి బేబులోవున్న చమ్మి గాజులు తీసి బాలామణి చేతులకు తొడుగుతూ ‘ఆ మాటలకు గౌరి ఏమనిందో తెలుసా బాలామణి?’ అన్నాడు మల్లాభా మామిడినండంత తీయగా.

‘తెలుసు’ అనింది బాలామణి అంతే తీయగా.

‘ఏమనింది?’

అమె అతని ముఖంలోకి చూచింది.

‘చెప్ప బాలామణి!’

బాలామణి కనులు మూసుకొనింది.

* * *

బాలామణి గౌరమ్మ అయితే అమె వలచికొలిచే జంగమదేర—సుందరాచారి. పుట్టగా వే బాలామణికి ‘సుందరుడి పెండ్లాం’ అని పేరు పెట్టినారు. ‘ఈ పుస్తకం నాది!’ అనే వయస్సులో ‘బాల వాది!’ అన్నాడు సుందరాచారి. ఈ భావబంధంతోనే—బాలామణి, సుందరాచారి రచ్చబండమీది రవిచెట్టు, వేవ చెట్టువలె జంటగా పెరిగినారు.

ఓసమూలు దిద్దుకొనే రేయనుసులోనే అమ్మను, నాయనను పోగొట్టు కున్న సుందరాచారిని అతని మేనమామ విశ్వ నాథాచారి చేరదీసినాడు. ముగ్గురాడు పిల్లల తండ్రి విశ్వనాథాచారి యింట కొడుకువలె పెరిగినాడు సుందరాచారి. రెక్కాడిలేనేగానీ డాక్టాడిని సంసారం వాళ్లది. విశ్వనాథాచారి నమ్మకొన్న కులవృత్తి ఒక్కటే అంతమందికీ కూడు పెట్టింది.

భూతద్దాలవంటి కళ్లద్దాలు పెట్టుకొని, తాను మాత్రమే కుంపటిముందు కూర్చోవేవాడు విశ్వనాథాచారి. ఎప్పుడైనా మేనల్లుడు దగ్గరికి వచ్చి కూర్చుంటే ‘నీకీ పని వద్దు. చదువుకో నాయనా!’ అంటూవుండేవాడు.

సుందరాచారి ఎసెపెర్నిదాక చదువు

కున్నాడు. మరల చిత్తూరులో రెండేండ్లు పాటు పెండ్లిదండ్రుల గ్రేడు ప్రెయినింగు చదివి, పరీక్ష పాస్ అయ్యాడు. డిప్లొమా పెరెక్షన్ కమిటీవారి ఉత్తర్వుతో తన స్వంత పంచాయతీ సమితిలోనే ఉద్యోగ జీవితం ప్రారంభించినాడు. రెండేండ్లు పాటు ఒకటిరెండు స్కూళ్లలో పనిచేసినాక, వెమిలికొనకు సింగిల్ టీచరుగా బదిలీ అయినాడు.

అప్పటికి పెద్ద పిల్ల లిద్దరు పెండ్లిండ్లు జేసుకొని, కాపురాలకు వెళ్లిపోయినారు. దొంతిలో దాచినట్టున్న దోరమామిడికాయ కలమాగినట్లు నిండువరువంతో నవనన లాడుతూవుంది - మూడవఫారం చదివి నిలిచిపోయిన బాలామణి. మేనమామ రాసిన జాబు చదువుకొని, నోముల నెలలో యింటికి పోయినాడు సుందరాచారి. ఇంటి మెట్లెక్కుతూ వుంటే అనుకోకుండా ఎదుటబడిన బాలామణి అతన్ని జూచి తొలిసారిగా సిగ్గుపడి పారిపోయింది. సుందరాచారి పిచ్చినాడే పోయినాడు. అతని కనులకు ఆమె కొత్తగా, అంతకు ముందెప్పుడూ చూడని అవ్వరసవలె కనబడింది. అన్నివాళ్ళలా తననుచేసి, దేవుళ్ళను మెప్పించి, అందచందాలను, రూప లావణ్యాలను నరాలుగా పొంది, సుందరాచారిని ఉడుకొడించేందుకు ఎదురుచూస్తూ వుండా బాలామణి? ఇప్పుడమె బాలామణి గాదు; మోహిని!

తిరుచానూరు సత్రంలో, పెద్దలు దర్శన అక్షంతలవానలో సుందరాచారిచేత బొట్టు కట్టించుకొని, అలిమేలు మంగమ్మకు మనసులోనే వేయదండలు పెట్టుకొనింది బాలామణి.

సుందరాచారి వెమిలికొనకు తిరిగివచ్చి, కాపురానికి తగిన ఇల్లు జూసుకొని, అనన లాలకు కావలసిన సామానులన్నీ పర్తి పెట్టి, పెండ్లి అయిన మూడవనెలలో - నంకొంటి నెలవుల్లో ఇంటికిపోయినాడు. పెండ్లి అయినది మొదలు మూడవనెల వరకు ఆలుమగలను హద్దుల్లోనే పెట్టుటం వాళ్ళ యిళ్ళలో సాంప్రదాయం. అన్నివాళ్ళలా సుందరాచారి మనోవాక్యర్పణ, బాలామణిచే ఆరాధించినాడు. ఆమె లేని తన బ్రతుకు మిథ్య అనుకున్నాడు. ఇంక ఆమె కూడా అటుంచే అనుకోవాల్సి

అందులో సందేహానికి లావులేదు. మతాలు, శాస్త్రాలు జీవితాన్ని ప్రసాదిస్తాయి జీవితాన్ని పారవంతం చేస్తాయి.

వండుగ వేడుకలతో, శోభనవు ముచ్చట్లతో - నిసర్తాకులో పిండివంటలవలె ఆ వారందినాలూ గడిచిపోయినాయి. అనాటి వేరునజామున తన కూతుర్ని అట్లాడి వెంట వెమిలికొనకు పాగనంపుతూ ఆమె నానట బొట్టుపెట్టి, బాలామణి తల్లి కనుల నీళ్ళు పెట్టుకొనింది. 'కూతురా! నీ మామ ఉప్పువాడో, లేనివాడో! ఏమైనా లేదని మాత్రం ఏనాడూ అనుకోవద్దు! వాడి మనసు నీకుంది. అడవానికి అదే భాగ్యం!... సారేలేకుండా మొగుడి యింటికి పోతూవున్నావని చిన్నబోవద్దు. మనసున్న కాపురం. మచ్చలేని బతుకు - ఇదే అడది మగవాడికిచ్చే మనమైన కట్నాలు!'

* * * కనులు మూసుకొన్న బాలామణి ముఖం ఎర్రబడింది. గొంతు నీగ తీగవలె ప్రకంపించింది.

'జంగముదేవరే జంగమువేవరి! జంగముదేవరే సర్వేశ్వరుండు!' ... అనురాగం మిన్నేరువలె పీరలి పారుతూ, మనసులను ఊపివేస్తూవుంటే గోరీశంకర శిఖరంమీద కొలువైన శివ పార్వతులవలె లోకమే మరిచిపోయినారు బాలామణి సుందరులు.

అదే సమయంలో సింగరసాళం నుండి సైకిలు మీద నాన్నా వున్నాడు అరడు

గులబిశ్వామినాయుడు వంకదాటి, మిట్ట ఎక్కుతూ వుంటే - అరిపడిన జామనండు వలె బాలామణి అరిచి కడులబడింది. గుచ్చుకున్న బాణం వలె ఆ చూపు ఆమె మీద అటుంచే నిలిచి న్నాయింది. అబ్బాయి నాయుడు దీప మాసకోడనే ఇరవై బీరల దూరం సైకిలు తొట్టినాడు. సైకిలు చక్రాలు బామదెబ్బ దుగ్గర గతుకుల్లో తగులుచుని జరుగున్నాయి. కిందపడ బోయిన అబ్బాయి నాయుడు ఎటులనో నిల దొక్కుకొని, సైకిలు దిగినాడు. ఈ గడ బిడ విని బాలామణి. సుందరాచారి ఉలికి పడి చూచినారు.

'నమస్కారం!' అన్నాడు సుందరాచారి సైకిలేస్తూ.

'నువ్వు సుందరాచారి డిరి నుంచేవా?'

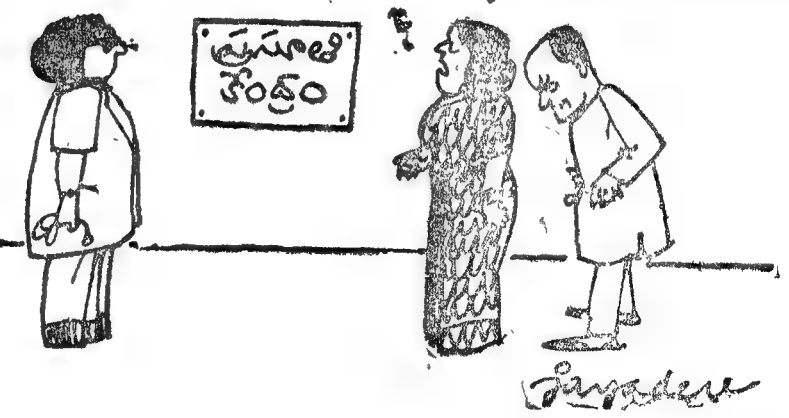
'అవుండీ!'

'...ఎవరూ? మీ అడవాళ్ళా?'

'అవును.'

'అయ్యో! నడచి వచ్చినారా? బండి కట్టి రెమ్మని ముందే ఎవరితోనైనా చెప్పక పోయినావా? పాపం, అడ్డదళ్ళ ఎట్లు నడుస్తారనుచున్నావు? ఒకటారేండా? వాలుగుమైళ్ళు!...' అంటూ అబ్బాయి నాయుడు పక్కకురిగి, దూరంగా దేనికోసమా చూచినాడు. కనుచూపు దూరాన ఎడ్డబండి ఒకటి వస్తూ వుంది. 'అదో! మన బండే వచ్చేసిందిలే!...' మీరు గొడ దానిలోనే ఎక్కరావచ్చు.' 'ఎందుకులేండి! మూడుమైళ్ళు రావే

మోహిని కడుపు నొప్పిలో నొచుకుంటూ డాక్టరంటూలోడు! అబ్బాయి మోదగ్గరికొట్టా!!

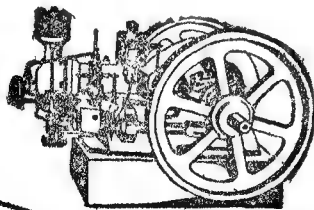
కొచ్చినాము. ఇంకొక్క మేలే గదా?
అన్నాడు సుందరాచారి మొహమాట పడుతూ.

'అదేం సుందరాచారి? బండిలేకుంటే బరే! ఉందిగదా మన బండి!... ఆమె

రస్టన్

హరిజంటల్ ఇంజన్

- బియ్యం తక్కువ ఖరీదైనది
- మన్నికైనది
- సమర్థతమైనది
- సులభమైనది

వ్యవసాయమునకు

అమెరికన్ మరియు బ్రిటిష్ కంపెనీ

మొ.నె. గ్రీన్ వీల్ కం. లి.,

లండన్. 18; నెంబర్ 25 ఏక.

లెంగువార్-3: 78/1-2, అయిదానాకేంద్ర కోర్.

కోయిలూర్-18: 180 కోర్.

కొలరాడ్-4: ఫెర్రెస్ కోర్.

మొ.నె. గ్రీన్ వీల్ కం. లి.

బాలామణి

నెక్కించేసెయ్యి. మనం నడిచి పోదాం.'

బండి దగ్గరికి వచ్చింది. సేద్యగాడు బండి తోలుతూ వున్నాడు. అబ్బాయి వాముడి భార్య, ఇద్దరు పిల్లలు, ఇంకెవరో ఇద్దరు అడవాళ్ళు బండిలో వున్నారు. వాళ్ళందరూ రాత్రి సంగార పిళ్ళలో సినిమా జూసుకొని, చుట్టూ యింట్లో వండుకొని, నెమలికొనకు తిరిగి వస్తూ వున్నారు.

'ఏక్కమ్మా!' అన్నాడు అబ్బాయి నాయుడు.

బాలామణి మొగుడి ముఖం చూచింది. ఏక్కమన్నట్టు తలాడించినాడు సుందరాచారి. ఆమె పెట్టెతో బండిలో కేక్కి కూర్చోనింది.

ముందు బండి సాగిపోతూ వుంది. వెనక చేతులుపుకుంటూ సుందరాచారి, పైకిలు తోసుకుంటూ అబ్బాయి నాయుడు నడుస్తూ వున్నారు. గుమ్మతున్న బాణాల వలె అబ్బాయి నాయుడు చూపులు బండిలోనే వున్నాయి.

* * *

మూడంకడాల పూరిల్లు. ఆ యింట్లో సుందరాచారి పోగుజేసి పెట్టిందిలా రెండు కొత్త చాపలు, రెండు దిండ్లు, రెండు కొత్త కడవలు, అయిదారు కొత్త కుండలు, ఒక మోపు కట్టెలు, వంటకు కావలసిన కొన్ని సరంజామాలు. పోగానే బాలామణి ఇల్లు ఊడ్చింది. వెంట తెచ్చిన వెంకటేశ్వరుడి పటాన్ని గోడకు తగిలించి, దిండిం పెట్టుకొనింది. నడిపిథిలో వున్న చేదబావిలో నుండి కడవతో నీళ్ళు తెచ్చుకొనింది. పోయ్యి ముట్టించి, ఎనరు పెట్టి, వంటపనితో మునిగిపోయింది. ఈ లోపల-అబ్బాయి నాయుడు కొట్టింది పంపిన ఈతాకులతో పెరడు కట్టించినాడు సుందరాచారి.

ఆ సాయంతనం ప్రొద్దు గుంకుతూ వుండగా-సుందరాచారి యింటి కొచ్చినాడు గురప్ప. సుందరాచారి, అబ్బాయి నాయుడు యిద్దరూ చాప మీద కూర్చొని కాఫీ తాగుతూ వున్నారు. పశువులతో గలిసి పులి కనవు మేస్తూ వుంది. 'ఎవ్వడూ రాదే - ఈ దొంగనాయాలిక్కడెందుకు

కొచ్చినట్టు?' అనుకున్నాడు గురప్ప.

గురప్ప తొమ్మిదో తిలగతివరకు చదువు కొని, మూడేండ్ల కిందట వాళ్ళ నాయన కాలమై పోగా, పొం పనులు చూసుకునే దిక్కులేక చూసుకున్నాడు. ఇంతవరకు నెమలికొనకు వచ్చి పనిచేసిన టీచర్లందరి లోకి సుందరాచారి అతనికి దగ్గరివాడే నాడు. సుందరాచారి మంచివాడు. బడి గోడలమీది మంచి మాటల్ని బాగా ఒంట బట్టించుకున్నవాడు.

గురప్పకు అబ్బాయి నాయుడంటే - మనసు మారుమూలల్లో చెప్పలేనంత అనస్వం. వాడిలో మంచిలేదు. దయా దాక్షిణ్యాలు లేవు. నీతి, న్యాయం లేని రాజ్ దీప్తిగి మనస్తత్వం వాడిది. తప్పలు, దోషాలూ నెమలి కన్నులవలె వాడి బతు కంతటా నిండిపోయినాయి.

నెమలికొన, ఆ ప్రాంతాల్లో అందరి కంటే వచ్చగా వున్నవాడు అబ్బాయి నాయుడు. వాళ్ళ నాయన బాగా సంపాదించి ఏమీ ఎత్తు కొనకనే పోయినాడు. మార్కులు సంపాదించుకోలేక ఎనెసెల్వీ పెయిలయిన అబ్బాయి నాయుడు ఆస్తి వ్యవహారాలు చూసుకుంటూ బాగా డబ్బు సంపాదిస్తూ వున్నాడు. నెమలికొన పంచాయతీదోర్లు ప్రెసిడెంటుగిరి అతని తండ్రికే వుండేది. అది కూడా వంశపారంపర్యమైన హక్కు వలె, తండ్రి పోయిన వెనుక అతనికే దక్కింది. 'చదువుకున్నవాడివి, డబ్బున్న వాడివి, నలుగురితో మ్లాడగలిగివాడివి. నువ్వే వుండు!' అన్నారు మెంబర్లు.

ఆ ప్రెసిడెంటు పట్టం కూడా అబ్బాయి నాయుడి సంపాదనకు ఇంకా బాగా పనికివచ్చింది. అతనికి ఎవరిమీనా పాను భూతి లేదు. మాటలు మర్యాదగా వుండవు. అయ్యవార్లంటే చులకన. సుందరాచారి నెమలికొనలో వున్న ఈ మూడు నాలుగు నెలల్లోనూ - అబ్బాయి నాయుడు అతనితో స్నేహంగా ప్రవర్తించనే లేదు. అతనితో మాట్లాడిన రెండుమూడు సందర్భాల్లోనూ-లవాదరణ, అమర్యాద-ఇవే బయటపడినాయి. అటువంటి అబ్బాయి నాయుడు ఇప్పుడిక్కడెందుకన్నాడు? సుందరాచారితో ఈ సహవాసం ఏమి?

గురప్పకు సుందరాచారిపైన కోపం వచ్చింది. అతనికి తెలియదా? తాను

జీవితం? అది మర్యాద కాదుగదా!... బాలామణి గురప్పకు కాఫీ యిచ్చింది. గురప్ప కాఫీ తాగి, రోటా ఆమె చేతికిచ్చి 'అక్కా!' అన్నాడు. 'అక్కా! అయ్య బారు చానా మంచివాడు! అయినా, మరి ఇంత మంచితనం పనికిరాదు.' అని చెప్పాలనివుంది. అయితే సుందరాచారి, అబ్బాయి నాయుడు అక్కడనే వున్నారు. 'పోతానక్కా.' అని వెళ్లిపోయినాడు గురప్ప.

గురప్ప పోయిన కొంతసేపటికి బాలామణి గబగబా పెరట్లోకి నడిచిపోయి, అక్కడ వాంతి చేసుకొనింది. సుందరాచారి ఆమె వెనుకనే వెళ్లి, 'ఏమి బాలామణి? ఏమైంది?' అన్నాడు అత్రంగా.

'ఏమీ ఫరవాలేదు నూమా! కనులు తిరిగినాయి. అంతే!' అనింది బాలామణి. అబ్బాయి నాయుడు ఆ మాట విన్నాడు. లేచి, పిట్టిలో పరుగెత్తితూ వున్న ఒక పిల్లవాణ్ణి పిలిచి 'ఒరే! పోయి, పరదేశీ వుంటే ఇక్కడికి రమ్మని చెప్ప.' వేసు రమ్మంటూ వున్నానని చెప్ప!' అన్నాడు.

పరదేశీని అందరూ అడంగివడం అంటారు. అతనికి హద్దులూ, అడ్డాలూ లేవు. అందరివలెనే తింటాడు. అందరి వలెనే నిద్రపోతాడు. అయితే పసిపాటూ ఏమీ చేయడు. అతను చిన్న చిన్న రోగాలకు మందులిస్తాడు. మంత్రాలు వేస్తాడు. స్త్రీ పశ్చికరణం నాకు తెలుసువంటాడు. అయితే చెప్పనంటాడు. అతని బతుకు యిటులనే గడిచిపోతున్నది.

పరదేశీ వచ్చినాడు. బాలామణి చేయి పట్టుకొని, వాడి పరీక్షించినాడు. 'అయి, ఏముంది? ఎండతో నడిచి వచ్చింది కదా?...పైత్యం జేసింది. ఆ పైన దిష్టి గూడా బాగా తగిలింది. ఒకటే మంత్రానికి అంతా ఎగిరిపోతుందిలే!' అన్నాడు. పొరువేటలో పొట్టేలును కొల్పోత ఏక్కాగచిత్రంతో వేపాకుతో మంత్రించినాడు. 'చీకట్ట పోయింది. వేసు వస్తాను సుందరాచారి! జాగ్రత్త!... పరదేశీ!' అన్నాడు అబ్బాయి నాయుడు. ఇద్దరూ వెళ్లిపోయారు.

ఈరంతా నిద్రకు ప్రాప్తమైన వేళ - సుందరాచారి బాలామణి మదురు మీత

వేళతో నిమిరుతూ 'ఇప్పుడెట్లుంది బాలామణి?' అని అడిగినాడు.

'బాగుంది నూమా.'

'మంత్రం పని జేసిందా?'

'కాదు! నీ చేతి చలవే!'

* * *
సుందరాచారితో అబ్బాయి నాయుడి స్నేహం సాయంకాలం వుండేది. గబగబా పెరిగిపోయింది. కనీసం రోజుకొక సార్లైనా ఇంటికి వచ్చి పోతూ వున్నాడు అబ్బాయి నాయుడు. 'సుందరాచారి లేడూ?' అని బాలామణి నడిగి, ఆ వెనుకనే బడి దగ్గరికి పోతూ వున్నాడు.

రిపబ్లిక్ దినోత్సవం వాడు సుందరాచారి పిసికెంటా అబ్బాయి నాయుడి చేజే జేండా ఎగుంచేయించినాడు. అబ్బాయి నాయుడు పిల్లల నుద్దేశించి 'ఇటుల మాట్లాడినాడు. 'మనది భారతదేశం మన మంత భారతీయులం. వేటి బాలలే రేపటి పౌరులు. మీరంతా పెరిగి పెద్దవాళ్లై, గాంధీ, నెహ్రూల మాదిరిగా మనదేశానికి పేరు తీవాల! భారతమాతాకు జై! మహాత్మా గాంధీకి జై! జవహర్లాల్ నెహ్రూకు జై!'

పిల్లలాయలకు మిఠాయిలు పంచిపెట్టి, యిండ్లకు పంపించి వేసిన తరువాత 'సింగారపాశం పోయి వద్దామా సుందరాచారి?' అన్నాడు అబ్బాయి నాయుడు.

'వసుంటే పోదాం!'

'మండితో డబ్బు రావాలి! అది తీసు

కొని, మావటి వేళల్లా వచ్చేద్దాం.'

'నేనూ మీతోవే! నాకు మాత్రం వేళ పనేముంది?' అన్నాడు పరదేశీ.

సుందరాచారి బాలామణితో చెప్పి బయటదేరినాడు. 'పరపంగా వుంటే రిన్న అండా ఒకటి తీసుకొని రా నూమా! నీళ్లు కొట్టుకునేందుకు!' అనింది బాలామణి.

'బానాను!' అన్నాడు పరదేశీ.

ముగ్గురూ నడక మీదనే సింగత పాశం పోయినారు. మండితో రావంసిన డబ్బు లెక్కపెట్టి తీసుకున్నాడు అబ్బాయి నాయుడు. మధ్యాహ్నం హోటల్లో భోజనం చేసినారు. కొంతసేపు బస్ స్టాండు దగ్గర గడిపినారు. అది అబ్బాయి నాయుడి సరదా. సాయంకాలం కొబ్బోతూ వుండగా పాత్రల అంగడిలోకి పోయినారు. ఒక నడి సైజా హండా చూపి వెల అడిగినాడు సుందరాచారి. అరవై రూపాయలు చెప్పి వాడు అంగడివాడు.

'పోదాం వది నాయుడూ! ఇంకొకపాతి వచ్చినప్పుడు తీసుకోవచ్చు!' అన్నాడు సుందరాచారి. అతని జేబులో ముప్పై రూపాయలే వున్నాయి.

'వద్దంటే ఎట్లు సార్? అండా తీసు కొని రమ్మని బాలమ్మ చెప్పింది గదా? బానలో ఎన్నాళ్ల కొట్టెడుతుంది? కొనుక్కోండి!' అన్నాడు పరదేశీ.

'అదికాదు పరదేశీ!...

'డబ్బు చాలదనేనా సుందరాచారి?'

బొల్లింగ్ 50 షాట్ పిస్టల్

శ్రీ వెస్ట్ అర్మ్స్ లెడర్స్. అమెరికన్ మోడల్. దొంగలు, క్రూరమృగముల నుండి రక్షించుకొండి. ఉల్కాన ప్రయాణాలు, నూత్రాలు, పాటకలకు వశమైన వది.

అటామిక్ 50 షాట్ పిస్టల్ గలదు తేలికైనది. ఇందు నుండి వెలువడ విద్యుత్ వ్యవధి మిమ్మున కాచును. ధర: 50

షాట్ల నెం 33 రు 13/50. 40 షాట్ల మోడల్ నెం. 99 రు. 15/50. ఎస్.పి. వార్డ్ రు. 2/50. లెడర్ కేస్ రు. 7/- అవసరమైతే 100కి రు. 5/-

GEM ARTS (WAPM-15)
P. Box 1325, Delhi-6

రు. 20 కి గడియారం పొందండి

మాచే కొత్తగా కనిపెట్టు బడిన స్క్రీము ద్వారా రు. 147 విలువగల మార్మర్ హెఫుల్ వాచిని రు. 20 లకే పొందండి. నేడే మీ అర్హుల వందండి.

Romer Agencies, (AP-15)
Box 1441, DELHI-6.

వాయిదాల చెల్లింపు పై ట్రాన్సిస్టర్

రు. 320/- విలువగల ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిగల 'ఎక్స్టర్' 3 బ్యాండ్ ఆల్ వర్క్స్ ఫోన్లు

ట్రాన్సిస్టర్ నలకు రు. 10/- వంతునాయి దాంపై చెల్లింపు పొందండి. ఇండియా కో-ఆర్డినేషన్ పబ్లికేషన్స్ లకు పంపడము. (వాయిదా)

JAPAN AGENCIES, (AP 10)
Post Box 1194, Delhi-6.

ఉత్తరాలు రాసేవారికి మనవి: ఉత్తరాలు వీలయినంత చిన్నగా ఉండాలి! కాగితానికి ఒకవయపుననే రాసి ఉండాలి. రాసినవారి పేరు, చిరునామా తెలుగు అక్షరాలతోనే రాయాలి. వీలయినంత దాకా ఇంగ్లీషు, ఇతర భాషల అక్షరాలు వాడవద్దని లేఖకుకిల మనవి చేసుకుంటున్నాము. (సం)

బాలామణి

వెధాడబ్బు! అవసరానికి పనికిరాకపోతే ఈ డబ్బుదేనికి?... ఇయ్యవయ్యా అండా! అంటూ నూరురూపాయల పోటు ఒకటి తీసి సుందరాచారి చేతిలో పెట్టినాడు అబ్బాయి నాయుడు.

'వాద్దు నాయుడా! ఇప్పుడే కొనుక్కోవాలని ఏముంది?' అంటూ సుందరాచారి ఆనోటు తిరిగి ఈయబోయినాడు.

'ఇదో, నాకు కోవ మొస్తుంది.' సుందరాచారి కాదనలేకపోయినాడు.

'మంచిబిండె కూడా ఒకటి తీసుకోండి పో! అయ్యవారమ్మ సంతోషపడుతుంది' అన్నాడు పండే.

నూరురూపాయలు పెట్టి పొందా, బిండె కొనుక్కొని బయటకు వచ్చినారు ముగ్గురూ. తేబులోవున్న ముప్పయ్యాయితీసి అబ్బాయి నాయుడి కీయబోయినాడు సుందరాచారి.

'ఫరవాలేదు పెట్టుకోవయ్యా స్వామీ! నీదగ్గర ఎక్కడికి పోతుంది? నా కివ్వడు అవసరంలేదు!' అన్నాడు అబ్బాయి నాయుడు.

ఊరిచివర వడ్లమిల్లు దగ్గరికొచ్చి వారు. వడ్లు దంపించుకొని ఎవరిదో ఎడ్లబండి నెమిలికోనకు పోతూవుంటే - పొందా, బిండె బండిలో పెట్టి, సుందరాచారి యింటిలో యిమ్మన్నారు. హోటలులో టిఫినుతీసి, కాఫీత్రాగి, చీకటి పడేసరికి నెమిలికోన చేరుకున్నారు.

సుందరాచారి యింటికిరాగానే 'ఎంత యింది మామా వీటికి?' అని అడిగింది బాలామణి.

'మాకు!' 'ఎక్కడివి?' 'నాయుడిచ్చినాడు.'

'ఎందుకు కొంటి మామా యివి? బుద్ధిలేనిదాన్ని-సరసంగావుంటే మ్మంటిని గానీ, అన్నజెయ్యమంటినా?'

'ఏం జెయ్యమంటావు చెప్ప? వద్దంటే ఏంటేగదా? ... మంచి నాయుడబ్బా! బలే ముండితనం!' అంటూ

అబ్బాయి నాయుడు సుందరాచారి.

మట్టి కుండలే మేలనిపించింది బాలామణికి.

అన్ని నెలల్లోనూ ఫిబ్రవరి చిన్ననెల. అయితే అది ఈసారి బ్రహ్మాండమంత సంబరంతోనే వచ్చింది జనరల్ ఎలక్షన్ల ప్రచారాలహోరు వల్లెలనిండా కమ్ముకొనింది. అబ్బాయి నాయుడికి నిమిషం తీరుబటులేదు. ఫలానా గుర్తుకే ఓటు ముద్ర వేయండంటూ జీవుల్లో ఊరూరా తిరుగుతూ వున్నాడు. అయినా - ఇంటికి అన్నానికి రానివేళల్లోనా వున్నాయికానీ, బాలామణిని దర్శించుకోని దినం మాత్రం లేదు.

జీతం రాగానే సుందరాచారి అబ్బాయి నాయుడికి నలభైరూపాయ లియ్యబోయినాడు. 'ఇప్పుడు నాకు అవసరమేముంది సుందరాచారి? నువ్వే ఇర్దుపెట్టుకో!' అన్నాడు అబ్బాయి నాయుడు. అతన్ని సింగరపాశం తీసుకొనిపోయి, అడబ్బుతో వరుపు, దుప్పట్లూ కొనిపించినాడు.

ఎన్నికలరోజు దగ్గరపడింది. సుందరాచారిని పోలింగ్ అఫీసరుగా సింగరపాశేనికి వేసినారు. పదున్నెడతేదీన ఎన్నికలు. అయితే అతను వద్దాయిగోలేదీ మధ్యాహ్నం వికే సింగరపాశం చేరుకోవాలి! ... అబ్బాయి నాయుడికి సంగతి తెలిసి, బాలామణితోచెప్పి, అరోజు సింగరపాశం వెళ్లి పోయినాడు సుందరాచారి.

తెల్లవారితే ఎన్నికలు. నెమిలికోన స్కూలు కూడా ఎన్నికల కేంద్రంగా మారిపోయింది. అబ్బాయి నాయుడు నగలూ, రాత్రీ నెమిలికోనకు సంబంధించిన వల్లెలన్నీ తిరిగివచ్చినాడు. రాత్రీ నడిజామువరకు భజనదేశం ముందు అరుగుమీద కూర్చోని ఊరిపెద్దలతో ఎన్నికల కబుర్లలో మునిగి తేలినాడు.

ఈదురుగాలి చురుక్కుమని పొడుమూపుంటే, కనులు నిద్రతో కూరుకొని పోతూవుంటే, దేవళం ముందు కూర్చున్న వాళ్లంతా లేచి ఇండ్లకు వెళ్లిపోయినారు. అబ్బాయి నాయుడు కూడా లేవగానే వీధి విర్రవపై పోయింది.

(ముగింపు పై వారం)

‘పాలమనసులు’ జమున, హరనాథ్.

ప్రతినమిక్షలు:

పాలమనసులు

ఇ గౌరీ ప్రాడక్షన్స్ వారి ‘పాలమనసులు’ ఉత్పాదకయం గల ప్రయోగాత్మక చిత్రం ఇలాంటి చిత్రాలు మనకి రావాలి ప్రేక్షకులకి ఈ రకం చిత్రాలు అలవాటు చేపడలన చిత్ర రంగాన్ని కొత్త పుంతలు తొక్కించడం చాలా అవసరం అందుకు ముందంజ వేసిన గౌరీ ప్రాడక్షన్స్ కృషి చిరస్మరణీయం.

పాలమనసులు కథ ‘వెండి మబ్బు’గా ఆంధ్ర నవిత్ర వారపత్రిక పాఠకులకు సుప-చితం చిత్రీకరణ కథకి చాలా దగ్గరగా ఇరిగింది ప్రయోగాత్మక చిత్రమని పింఛుకోవడానికి కారణం ఏదీ!

జమున చాలా ఉత్తమాదర్శాలు గల అమ్మాయి హరనాథ్ కి జమున నిచ్చి నినాహం వెయ్యాలని ఆమె అల్లిదండ్రులు (గుమ్మడి, పండగిబాయి) ముచ్చటపడి ఏర్పాట్లు చేస్తారు గుమ్మడి ఖర్చుతో విదేశాలలో వదుపు ముగించి వచ్చిన హరనాథ్ జమునని పెళ్లి చేసుకోవడం ఇష్టం లేదంటాడు అందుకు కారణం గుమ్మడి అస్తికి మరో గరనుడు ఎట్టాడమే! గ్రహించిన జమున శత్రు కూలిపోతాయి. అయినా అతనికి

సేన చేస్తుంది హరనాథ్ జమునని మన స్ఫూర్తిగా ప్రేమించేసరికి నమయం మించి పోతుంది. జమున పృథులయంలో అతినికి ప్థానం లభించదు లభిస్తుందా? అవే శిషి ప్రశ్నతో చిత్రం ముగుస్తుంది

జమున పాత్రని మలచడంలో శిషు కున్న జాగ్రత్త వల్లనే చిత్రం రసవత్తరం అయింది. జమున తన పాత్రని పోషించిన తీరు చిత్రానికి ప్రాణం. ఒక మంచి పాత్రని అర్థవంతంగా నటించిన కీర్తి హరనాథ్ కి. దక్కుతుంది గుమ్మడి నటన, పండగిబాయి నటన చిత్రానికి శిరోమణి క్యం. రావి కొండలరావు అదిమంచి నినరీపరకు నట్టుతప్పని హాస్యాన్ని అందించారు చలం, రమాప్రభల విశ్లేషణ కొంచెం వెలితిగా కనిపించినా, ఇటువంటి చిన్న లోపాలని ఇతివృత్త పక్కకి నెట్టివేస్తుంది. మిక్కిలి నేని, చాయాదేవి నటన బాగున్నది. బేబీరాణి ఎంతో ముచ్చటగా నటించింది.

జమున కురిపించే వృత్తాలు లేకుండా అదర్భంగా నిరాడంబరంగా విశ్మించిన చిత్రమిది. ఏ కోణం నుంచి చూసినా చిత్రం ఉన్నత పరిమాణంలో కనిపిస్తుంది.

వంగీత పాఠభ్యం వహించిన పత్యం మెస్సర్ కోలను తెచ్చుకుంటాడు. పాటలన్నీ బాగున్నాయి యస్ యస్ ఆర్ శర్మ దర్శకత్వంలోని చాతుర్యానికి ప్రతి సన్ని వేషమూ అద్దమే కీ శత్రువేటి కథకి పొలగుమ్మి వద్దరాజు మాటలు రాశారు. నిర్మాత వై. వి. రావు ప్రతిభావంతమైన చిత్రాన్ని నిర్మించి చలన చిత్ర చరిత్రలో ఉత్తమమైన స్థానాన్ని సంపాదించుకున్న యస్. భావనారాయణ అభినందనీయులు

వీర పూజ

ఇ జానపద చిత్రాలు విజ్ఞాన దాయకంగా పురటాయి అనేకంటే విశదాత్మకంగా పుంటాయనడం న బ బు. వాస్తవికతకి దూరంవెళ్లి కొద్ది వినోదానికి ముడిపరుకు జానపదంత దొరుకుతుంది ప్రజలు వినోదాన్ని ఆశించినంత కాలం, ఆక్షయపాత్ర నుండి ఈ ముడిపరుకు లభించినంత కాలం జానపద చిత్రాలు ఉ దృ ని స్తూ నూ పుంటాయి, నిర్మాత లని పోషిస్తూనూ పుంటాయి.

జానపద చిత్రంలో కథగురించి అడగక పోవడం తెలివైన లక్షణం నటీ నటుల పాశుర్యం, దర్శకుని ప్రతిభ, కన్నుల పండువయిన దృశ్యాలు, సంగీతం— చిత్రానికి ఆభరణాలు. ఈ ఆభరణాలు కృత్రిమంగా

‘వీరపూజ’లో నానంజ.

'తిక్కశంకరయ్య'లో జయలలిత, రామారావు.

కాకుండా ఎంతగానో ప్రకాశిస్తే ఆ చిత్రం అంతగా ఆదరణ పొందుతుంది. విజయ పార్థి ప్రొడక్షన్స్ వారి వీరపూజ పై కోవ లోని చిత్రాలలో ఒకటి!

తమ్ముడు ఆ శిం చి న భోగభాగ్యాలకి దూరంగా తప్పుకున్న స్వార్థిత్వానికి కథ ఇది. పైగా, ఆ తమ్ముడు పవిత్రతమ్ముడు! ప్రజా శ్రేయంకోసం దుర్మార్గుడయిన తమ్ముడికి వట్టం కడతాడు అన్న! మంత్రిగారి స్వార్థ బుద్ధి తమ్ముడిని రెచ్చకొడుతుంది. కథాం తంలో తమ్ముడికి జ్ఞానోదయం కోసం

చిత్రసమీక్ష

అన్న యుద్ధం చేయక తప్పలేదు ఈ యుద్ధం తమ్ముడిమీద ప్రకటించకుండా వేరొకవిధంగా మలచి, తమ్ముడ్ని వశ్యపర్చుకుంటే చేసిన వైపుబ్యాం గొప్పది!

కథని ముఖ్యమైన పాత్రల చుట్టూ తిప్పడం దర్శకుని చాతుర్యాన్ని ప్రస్ఫుటం చేస్తుంది. తల్లిదండ్రుల్ని విస్మయింపజేసే ముందు-తత్కారణం ఇంకా పుష్టించేస్తే బాగుండేది. చిత్రానికి అనవసరాలన్నా, వాటిని

కర్వంగమీందరం తెలుసుకుంటే ఒక విశేషం! జ్ఞాపేంద్రుడి కథ కథకి దూరంగా తీసుకుపోతుంది కాని విన్నోదాన్నభిలషించే ప్రేక్షకులకి ఇది ఇష్టాన్నభోజనం!

కాంతారావు కథానాయకుని పాత్రలో వెవిధ్యం అంతగా లేకపోయినా, అతని నటన ఉదాత్తంగా వుంది. టి. గోపాలకృష్ణ దువ్వ పాత్రలో అందెవేసిన యేగా నటించాడు. లింగ మూర్తి నటనకి ఈ చిత్రం ఒక అద్దం. బాలయ్య న హ జ చాతుర్యమైన నటన బాగున్నది. కథానాయకిగా కాంచన దక్కగా నటించింది బాలకృష్ణ, వేళంగి బోస్ పాత్రల పోషణకోసమే అయినా వాటికి

పావకోసం 'లో' హిందీ నర్తకి నుడుమతి.

నటన తగ్గలేదు వీరపూజని వైభవంగా అరిపించినవారిలో వద్మకి వాగధ్యు, రేలంగి, జి. వరలక్ష్మి, ఉదయచంద్రిక, రామదాసు, విజయలలిత వెబదలనవారు తమ తమ పాత్రలకి న్యాయం కూర్చారు.

చిత్రానికి సంగీతం ఒక ప్రత్యేకమైన ఆకర్షణ. రవీంద్రరమేన సంగీత జల్లులు కురిపించిన మంటసాల అభినంద నీయులు. ఆరుచర్ల తేమగిరిరావు దర్శకత్వంలో వీర పూజని శోభాయమానం చేసిన విర్మాతలు పొలవరపు శివ పులు చౌదరి, లింగవేని త్తయ్య చౌదరుల కృషి ప్రశంసనీయం.

—వికరాజ్—

'ప్రహ్లాదాది' వాగేశ్వరరావు, జయలలిత.

శ్రమాషా గెటెవ్

విజయ గార్బెన్స్ లో విజయ రిలిజి, రాజబాబు ఆడుతూ, పాడుతూ పున్నారని తెలిసి వెళ్లాను వీ రిద్దరి మధ్య రాజబాబు తంటాలు పడడం మంచి ఆశ్చర్యం చేసింది. ఎందుకంటే రాజబాబుకి అందరినీ యెద్దించుకు తినటం అలవాటు ఇందులో వీరే చేతిలో కీలుబొమ్మ అయ్యాడు. వీళ్ళు చెప్పిందల్లా చెయ్యడం మొదలెట్టాడు ఈ సన్నివేశాన్ని కొనరాజు ఒక పాటరూపంతో నవజ్యోతి పిరిన్స్ థియేటర్ గాను క్రిందివిధంగా వ్రాసారు. మామయ్య మతులో పుష్పాడు,

'అందంకోసంపందం'లో కాంచన,

మన చేతిలో దెబ్బ తిన్నాడు

ఈ పాటను వనంత, జయదేవ్ పాడారు దలవతిరావు స్వరం చేసారు ఈ చిత్రంలో రాజబాబు గెటెవ్ శ్రమాషాగా వుంది. చూడగానే నవ్వు వస్తుంది మీరే చూస్తారుగా మే నెలలో ఫ్రెంచిమీనం, హిట్లర్ క్రాఫ్, రంగుల షర్టు వేసేప్పటికి రాజబాబు ముఖం విచిత్రంగా కయ్యారైంది. శ్రీ తాతివేని రామారావు డైరెక్టు చేసే యీ చిత్రంలో కాంచన, హరనాథ్, రాజనాథ, సత్యనారాయణ, రాజబాబు, విజయరెలిజి, మార్కకాంతం మరియు పొగభూషణం ముఖ్య పాత్రల్ని ధరిస్తు

'భార్య'లో విజయరెలిజి.

సి ని మా

న్నట్లు నిర్మాతల్లో ఒకరయిన వందనం తెలియచేసారు.

నేపథ్యగాయని వివాహం

వనంత అంటే జ్ఞానకం వచ్చింది. మన వెండితెర నేపథ్య గాయని అది మాకు తెలియదా? అని మీ రంటారు.

అసలు విషయ మేమిటంటే- సిద్ధాగ్యనది వనంతకు మార్చి 21 వ తేదీన హైదరాబాదుకు వెందిన శ్రీ సుధాకర్ లో ఏడు కొండలస్వామి సన్నిధిలో వివాహం చేత వంగా జరిగింది. సీని ప్రముఖులు చాల మంది పాల్గొని తమ శుభాకాంక్షలను తెల్పారు. వనంత తెలుగు, తమిళం, కన్నడం, మళయాళం చిత్రాల్లో సుమారు 300 పాటలు పాడింది. ఈమె

'తల్లిప్రేమ'లో రామారావు, పాపిత్రి.

తమిళంలో పాడిన 'మినవాధరే' పాట జపాళ ప్రజాదరణ పొందింది.

కయిమాక్ష్మవరతూ తెలిదు

చిత్రం స్టూడియోలో కొంతారావు న్యాయపీఠంలో కూర్చుని తీర్పు చెప్పిస్తూ రని తెలిసి అక్కడికి వెళ్లాను అక్కడ రాజవారి ఒక వైపు, పుష్పకుమారి ఒక వైపు బోసుతో విల్పుని తమ అభివాదాన్ని తెల్పుతుంటే కొంతారావు, రాజశ్రీ, ప్రభాకరరెడ్డి, సాంతం వినడాన్ని దర్శకులు సుబ్బరామదాస్ మొదటి టేక్ నే ఒకే చేసారు రాజవారి, పుష్పకుమారి యెవరో తెలుసా? కయిమాక్ష్మవరకు కొంతారావుకు వాళ్ళు తన తల్లి దండ్రులని తెలియదు. ఈ చిత్రం జానపదమే అయినా కయిం, నన్నెన్, రామాన్, అడ్డోచర్లలాంటి అన్ని అంశాలు ప్రేక్షకులకు రుచించేరీతిగా పీటూరి కథను ప్రాసెస్ చేశారు రాజ పిక్చర్స్ నిర్మాతలైన యీ జానపద చిత్రం పది రీళ్ళు తయారైంది సత్యం కూర్చిన పాటల బాణీలు వీసుల విందుగా వున్నాయి. శ్రీ కొంతారావు, రాజవారి, నత్యనారాయణ, ప్రభాకరరెడ్డి, రాజబాబు, బాలకృష్ణ, ఎ. శేషయ్య, రాజశ్రీ, గీతాంజలి, మివాకుమారి ప్రధాన పాత్రలను పోషిస్తున్నారు రామకృష్ణ కొంతారావు తమ్ముడిగా మరలా నటిస్తున్నారు.

మూడునెలల తర్వాత కాస్త తీరిక చెక్ చేసుకుంటే వాహినికి వెళ్లాను. వాహిని ల్యాబ్ లో రామానాయుడు కనిపించాడు.

సినిమా

వారు 'మూడుమాసాల తర్వాత కాస్త తీరిక దొరికింది' అన్నారు. 'అంటే మూటింగు అయిపోయిందా' అని అడిగాను 'ఇంకా వాల్సు కార్క్ టిల్ల పని మిగిలివుంది. ఆ తర్వాత 'పాపకోసం' చిత్రాన్ని తమిళం, హిందీ భాషల్లో నిర్మించదల్సి' అన్నారు వాయుడు. మరి తెలుగు సంగతేమిటి అన్నాను 'ఒక పొరాణిక చిత్రాన్ని ఏప్రిల్ లో ప్రారంభించాలనుకుంటున్నాను. సముద్రాలకు అడ్వాన్సు కూడా ఇచ్చాను. స్క్రిప్టు పని జరుగుతూవుంది. కమలాకర కామేశ్వరరావు డైరెక్టు చేస్తారు' అని చెప్తూ, 'పాపకోసం' చిత్రాన్ని చాల పీటగా నిర్మించామని వెల్లడించారు.

తదుపరి కార్యక్రమం

వాహిని ల్యాబ్ నుండి మూటింగు లేమి లేకపోవడంవల్ల బయటకు వస్తుంటే తిజయభట్ మూవీస్ నిర్మాతలయిన భట్, విశాంబరేశ్వరరావులు కన్వించారు 'ప్రస్తుతానికి 'లతా ఒకింటికోడలే' చిత్రాన్ని కన్నడంలో తీస్తున్నాం. బాలై మండి వాగేశ్వరరావుతో పొలగుమ్మి పద్మరాజు ప్రాస్తున్న కథను తీస్తాము' అని వారు వెల్లడించారు. 'లతా ఒకింటికోడలే' చిత్రాన్ని వై. ఆర్. ప్రియ డైరెక్టు చేస్తారు.

జీవితబంధం లో రాజనులోచన.

కష్టపడితే ఫలితం

కాముని సిలిన్ ఎం ఎన్ రెడ్డి తన ఆఫీసులో పాత్రకేయాలకు ఫిబ్రవరి 11 న గొప్ప విందు ఏర్పాదు. అక్కడ జరిగిన యిష్టోగోష్ఠిలో అనగత చరిత్రను పద్యరూపంలో రెడ్డి వెల్లడించారు. తన బాల్య జీవితం యెంతటి కష్టతరమో వివరించి, కష్టపడితే ఫలితం తప్పక దక్కుతుందని, తన్ను ఒక సినిమా నిర్మాతగా పరిగణించవద్దని, ఒక సాహితీ ప్రయునిగా యెంచి తనపై సర్వదా ప్రేమాభిమానాలను కురిపించమని కోరారు. తాను నిర్మించిన 'భార్య' చిత్రంలో గూడూరు పాతశాల తెలుగు పండితులు శ్రీ కొండమావార్యులు ఒక పాట ప్రశంసించి తోర్పురు విందు అయిన తర్వాత తమ కార్యలో వాహిని 'బి' థియేటరుకు తీసికెళ్లి 'భార్య' చిత్రాన్ని చూపించారు.

'భూలో - ఆవులో - పత్తంలో' హిందీ చిత్రంలో ధర్మేంద్ర, మినాకమారి ముఖ్యపాత్రలను దర్శించారు. సిల్వర్ జాబ్స్ చేసుకున్న యదే చిత్రాన్ని తెలుగులో 'విందుమనసులుగా' జగన్నాధరావు నిర్మించారు. తెలుగులో పద్మశ్రీ రామారావు, దేవిక నటించారు కదూ! ఇప్పుడు అదే చిత్రాన్ని జెమిని సంస్థ తమిళంలో నిర్మిస్తున్నారు వాణిశ్రీ, ఎం జి ఆర్. వాయుకి, వాయుకులుగా నటిస్తున్నారు.

సినిమా డైరీ

- శ్రీనిం ౬౯ రాధా నిర్మిస్తున్న చిత్రంలో జమినిగనెన్, నిషితాగనెన్, విప్రుకారు జానకి ప్రధాన పాత్రలను పోషిస్తారు
- 'పాపసున్నిహిత్యం' హిందీ చిత్రంలో సునీల్ దత్ కథానాయకుడిగా నటిస్తారు
- ఎ ఎన్ ఎన్ ప్రాక్టర్స్ కన్నడంలో "కల్యాణం పట్లయం బ్రహ్మదారి" చిత్రాన్ని నిర్మిస్తున్నారు ఇందులో వాయుకుడు కల్యాణకుమార్
- దక్షిణ భారత టీటీ, ఎల సంఘ అధ్యక్షుడిగా శ్రీ ౩ ౬౯ రామస్వామి ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకోబడ్డారు.
- ఫిలిప్పైన్ చిత్ర ప్రదర్శనోత్సవం మేనం రెవెంయూ నుండి 12వ తేది సరకు జరుగుతుంది
- భారత ప్రభుత్వం నిర్మించనున్న "వివరము" చిత్రానికి పద్మశ్రీ శంకర్ - శ్రీ కిషన్ లు ఉచితంగా సంగీతాన్ని సమర్పించానికి అంగీకరించారు
- రవీంద్రా ఆర్ట్స్ నిర్మించే హిందీ చిత్రంలో విజయవిర్భం నేడరాజా, శ్రీమంతు రాధికా నటిస్తారు

అల్బో-సాంగ్

అన్ని వయసుల
వారికి ఆదర్శక బలవర్ధకం

మీరు అన్నివిధాల అల్బో-సాంగ్ వేరాలంటే మీకు అల్బో-సాంగ్ అవసరం. పుష్కలము, యువకులకు కూడా పటిష్ఠమైన శరీరాన్ని అల్బో-సాంగ్ వేరాలంటే చక్కబడ్డాయి. ఈ రోజు ప్రతి రోజుకూడా అల్బో-సాంగ్ తీసుకోండి. మల్లదా మీరు అల్బో-సాంగ్ వేరాలంటే.

జె. అండ్ జె. డీవేన్
హైదరాబాదు (దక్కన్).

జయప్రదక్షిణ జీవితానికి చెప్పు: చిరస్థలాలతో నేయబడి, మిరుమిట్లుగలిపి చెప్పు. కనుక్కార్తగా, అకర్తజీయంగా ఉండి ప్రశ్నలను కురిపిస్తాయి. తెగువతోకూడిన తీరు. వైర్యంగా, పాపాసంతో, తపించి బయలుపెళ్ళండి. మోపించి వారు బటువంటి చెక్కును తరించి వెళ్ళుతుంటే మిమ్ములను వెంబడి చూపులను, మెచ్చలను చూడాలి!

ముఘల్ లాల్ గ్రూప్
పాప్టీన్లు మరియు ప్లస్టింగులు

212 బెరన్/కాటన్, ప్రైవేట్, బెరన్, బెరన్, మాచివైట్, మరియు పైప్ క్వాలిటీ

మ్యా కోరక్ (కోరక్) అనుచుదాదా. మ్యాకోరక్, పడియార్, ప్రిండర్, బొంబాయి, ప్రిండర్ (మ్యాచెట్) బొంబాయి, ప్రిండర్ బెనార్, పాపాన్, బొంబాయి (మ్యా యూనియన్) బొంబాయి, మారక్ కాటన్, మారక్, మారక్ బెనార్ పైప్, నవపాన్, బెనార్ బెనార్ పైప్, అనుచుదాదా.

M-227 TEL

'మ/బానునుంచి మరణం

మార్చుకోయేది లేదు'

కర్మశ్రీ రామారావుకు దక్షిణ ఇండియా ఫిలిం వాణిజ్యసంఘం యేర్పాటుచేసిన నభకు మాజీ మద్రాసు ప్రధాన న్యాయ కూర్మి శ్రీ పి. వి. రాజమన్నార్ అధ్యక్షతన హిందూ వేదికను ఎం. ఆర్., కుందర్లాల్ సహా, జగ్గయ్య, ఎ. ఎల్. శ్రీనివాసన్, ఎన్. ఎ. సుబ్బరామన్ అలంకరించారు.

అధ్యక్షులు ప్రసంగిస్తూ రామారావుకు 'పద్మశ్రీ' ఇవ్వబడి, ముమ్మందు యింకా యింకా విలువయిన విరుదాల్ని పొందాలని ఆశంపిస్తున్నట్లు వెల్లడించారు. శ్రీ కుందర్లాల్, జగ్గయ్య రామారావు సహా వేడుకొచ్చి, హృదయ జ్ఞాపకాన్ని ప్రస్తుతించారు. శ్రీ ఎ. ఎల్. శ్రీనివాసన్ మాట్లాడుతూ మద్రాసు మహానగరంలో ఒక మంచి కియేటరును రామారావు కట్టించి కోరుకున్నాడు.

శ్రీ ఎన్. టి. ఆర్. సమాధానమిస్తూ, తాను తన కర్తవ్య నిర్వహణలో యున్నదా వెనుకడుగు వెయ్యనని హామీ యిస్తూ, తానే మద్రాసులో వుండిగా రియేటరు కట్టడం దేనికని ముచ్చటించారు. వేను మద్రాసునుండి మహానగరమార్చుకోయేది లేదు. కాకపోతే అంధ ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం పరిశ్రమకు చేస్తున్న సహాయాన్ని సరిచించి అక్కడ స్టూడియో నిర్మిస్తున్నట్లు, యిక్కడ, అక్కడ కూడ

సినిమా

నిర్మితమయ్యే చిత్రాల్లో వంటిండుమన్నట్లు వ్యక్తపర్చారు.

* * *
క్యారెక్టర్ యాక్టర్ యన్. పి. రంగా రావు నిర్మిస్తున్న, దర్శకత్వం వహిస్తున్న 'దాంధ వ్యాలు' యొక్క మూటోంగు వెల్లార్చుకు అమడ దూరంలోగల మైసూరులో ఫిబ్రవరి 12 నుండి 18 వరకు మూటోంగు జరిగింది. ఈ షెడ్యూలులో చంద్ర మోహన్, గుంటూరు వెంకటేశ్, సారథి, మోదుకూరి పత్యం పాల్గొన్నారు రెండు పాటల చిత్రీకరణ జరిగింది. సోలూరి హనుమంతరావుకు పంగీత దర్శకత్వాన్ని అప్పగించిన రంగారావును అభినందిస్తున్నాం. చిత్రంలోని ప్రధానపాత్రలను పాపితి, రాజనాం, భూలిపాళ, చంద్రమోహన్, లక్ష్మీ మరియు రంగా రావు పోషిస్తున్నారు.

ప్రతిచిత్రంలో ఎక్స్ పెరిమెంట్

రాజ్యలక్ష్మి నిర్మాతల్లో ఒకరయిన డాండేశ్వరరావు ప్రతిచిత్రంలో యేదో ఎక్స్ పెరిమెంట్ చేస్తూవుంటారు 'గూఢ చారి 116' చిత్రానికి మల్లికార్జున రావును దర్శకునిగా పరిచయంచేసారు. 'మరపురానికథ'లో వాణిశ్రీని కథానాయికగా ప్రేక్షకులకు కన్పించేసారు ఇప్పుడు తమిళంలో విజయవంతంగా ప్రదర్శించబడ్డ 'భ్రంశ' చిత్రాన్ని శ్రీమల్లికార్జున రావు దర్శకత్వంలో తెలుగులో నిర్మిస్తున్నాడు.

'సుఖదుఃఖాలు'లో జయలలిత

వ్నారు ముఖ్యపాత్రలను కృష్ణ, చంద్రకళ, రాజబాబు, ముక్కామల ధరిస్తారు. శ్రీ శలవతిరావు రెండు పాటలను రచిచేసివుంటారు. ఈ చిత్రంలో అప్పారావులను సందాహణలు ప్రాసేందుకు వియమించారు.

* * *
మొన్న, 'మంచి కుటుంబం' నిర్మాత మల్లికార్జునరావును కలిసిన మల్లికార్జునరావు, బాబీలు కలిసి 'వాన్' చిత్రాన్ని నిర్మిస్తున్నట్లు చెప్పారు. శ్రీరామకృష్ణ రావు దర్శకత్వంలో కృష్ణ, కాంచన, వాగభూషణం ముఖ్యభూమికల్ని ధరిస్తారు, 'చిలకా-గోరింకా' నాయకుడు కృష్ణారాజుకు యాచిత్రంలో ప్రముఖ పాత్ర యివ్వబడింది ఈ పాత్రను తమిళంలో మనోహర్ ధరించాడు.

'స్క్విష్' రెడీగా ఉంది'

గల మూడునెలలుగా అనారోగ్యంగా వుండిన శ్రీ యు విశ్వేశ్వరరావు యిప్పుడు కోలుకుంటున్నారు. ఈ సుధ్య వారికి

'లక్ష్మీనారాయణ'లో శోభన్ బాబు, వాణిశ్రీ.

మీకు తెలుసా?

- పి. ఎ. పి. సుబ్బారావు పిల్చుపుల్ స్టేషన్ వద్ద, గొల్లపూడి పంచెను ఎల్లప్పుడూ ధరించడం అలవాటు.
- బి. విలాపరాజుకి యే పూడూ తెల్లటి దుస్తులను ధరించడం అంటే యిష్టం.
- విశ్వకాంతి విశ్వేశ్వరరావుకి పిల్చుచోక్కా, మేలిరకం కటావ్ పంచెను ధరించడం పరిపాటి.
- డి. వి. ఎస్. రాజా టెర్లింగ్ పుల్ వద్ద, టెర్రికటన్ స్వాంట్ లోనే కనిపిస్తారు.
- రాజనాటికి తీరిక దొరికినప్పుడల్లా లక్ష్మీఆస్థాత్తరం చెయ్యడం అలవాటు.
- వద్దశ్రీ ఆక్కినేని నాగేశ్వరరావు ఖద్దరు దుస్తులనే పునయోగిస్తారు.
- వద్దశ్రీ రామారావు, రాజశాలను 'మామాజీ' అని పిలుస్తారు.
- నలుడు రామకృష్ణ ప్రభాకర రెడ్డిని 'మామాజీ' అని పిలుస్తారు.
- తాతినేని చలవతిరావు వక్కపాడును యే కుక్కవగా నములుతుంటారు.
- వేదాంతం రాఘవయ్యను వద్దశ్రీ ఆక్కినేని 'తాతయ్య' అని పిలవడం పరిపాటి.
- నలుడు రామకృష్ణ మంచి డాన్సర్ కూడా.

కలిసినప్పుడు తమ మూడవచిత్రంయొక్క స్క్రీన్ పై రెడీగావుండని, ఏప్రిల్ నుండి, మూటింగు ప్రారంభిస్తానని చెప్పారు. వాయకాప్రతను వద్దశ్రీ రామారావు ధరిస్తారు. కె. వి. మచిలీపట్నం పి. లిల పాడిన పాటను డిసెంబరు 23న రికార్డు చేసి పుంచినట్లు చెప్పారు.

* * *

తిరుమలా పిక్చర్స్ 'ప్రేమకథ' చిత్రాన్ని నిర్మిస్తున్నారు. రవిచందర్, కె. ఆర్. విజయ, నాగేష్ ప్రధానపాత్రలను పోషిస్తున్నారు. మాటలు, పాటలను ఆనెనిట్టి వ్రాసారు. సంగీతాన్ని తాతినేని చలవతిరావు సమకూర్చారు. మార్చి మాసాంతంలో యాచిత్రం విడుదలకాగలదని నిర్మాతలు శ్రీరామమూర్తి, సత్యనారాయణ వివరించారు. మేవెలలో ఒక చక్కటి యితీ వృత్తంగల సాంఘిక చిత్రాన్ని నిర్మించ దల్చినట్లు వెల్లడించారు.

* * *

వద్దశ్రీ రామారావు ఎన్. వి. ఎన్. ఫిలింస్, డి. సి. ఫిలింస్, ప్రతిమా ఫిలింస్, శేఖర్ ఫిలింస్, వితల్ ప్రొడక్షన్స్, గౌతమీ పిక్చర్స్, సిరి ఆర్ట్స్ పిక్చర్స్, తారకరామా పిక్చర్స్, సీతారామాంజనేయ పిక్చర్స్ నిర్మించే చిత్రాల్లో కథానాయకుడిగా నటించేందుకు అంగీకరించారు.

వద్దశ్రీ నాగేశ్వరరావు బాబామూసీన్, విజయభట్ మూవీస్, జగవతి పిక్చర్స్, మధు పిక్చర్స్, ఎ. వి. ఎం. పిక్చర్స్, మాధవి పిక్చర్స్, రవీంద్ర ఆర్ట్స్ పిక్చర్స్ భరణి పిక్చర్స్, విజయ ప్రొడక్షన్స్, అంజలి పిక్చర్స్, రాజశ్రీ పిక్చర్స్, రాజ్య లక్ష్మీ పిక్చర్స్ నిర్మించే చిత్రాల్లో వాయకుడిగా నటించడానికి సమ్మతించారు.

మరపురాని పాత్ర

'ఇందిర భర్తగా వుండడానికన్నా, ఇందిర నపుఖురగా వుండడం నీకు యిష్టమా'

అన్నచోట శ్రీమతి జమున చూపిన నటన అద్భుతం. ఈ సన్నివేశం గౌరీ ప్రొడక్షన్స్ నిర్మించిన 'పాలమనసులు' చిత్రంలోనిది. శ్రీమతి జమున నటన విశిష్టత యీ పాత్ర మరపురాని, మరువలేనిపాత్ర. ఎంత బరువయిన సన్నివేశాన్నయినా, సువా యానంగా, సహజంగా నటించగల సామర్థ్యం యీమెలో వుందని నిరూపించే పాత్ర 'పాలమనసులు' చిత్రంలోని ఇందిర భూమిక. శ్రీ వై. వి. రావ్ నిర్మించిన యీ చిత్రం గౌరీ ప్రొడక్షన్స్ కు బ్యానర్ వేల్చాను తెచ్చిపెట్టుగలదనడంతో సందేహంలేదు. మంచి చిత్రాలకోసం వేచి వేసారుతున్న ప్రేక్షకులకు 'పాలమనసులు' చక్కటి విందు.

తప్పని సరైన సమూర్పు

నందినా ఫిలింస్ లో హరనాథ్ నటిస్తా రని లోగడ అనుకున్నారు. కానీ, మొన్న ముళ్లపూడి వెంకటరమణను కలిసినప్పుడు హరనాథ్ కాలేషిట్లు కుదరనందువల్ల ఆయనకు బదులుగా వేరొక వాయకుడు నటించగలడని, చిత్రంయొక్క మూటింగు హైదరాబాదు నగరంలో జరుగగలదని, ముఖ్యపాత్రలను విజయనిర్మల, రంగారావు (సాక్షి) రాజబాబు ధరిస్తారని వివరించారు. హరనాథ్ తమ పిక్చర్ లో లేనందుకు చాల బాధపడ్డారు. ఆ తేదీల్లో హరనాథ్ కు సహజ్యోతి మూటింగువుండడం వల్ల యీ మార్పు తప్పనిసరి అయింది, -శ్రీనివాస్

'అనుభవించురానా అనుభవించు'లో అద్భుతరత్న, నాగేష్.

Andhra Sachitra Vara Patrika Subscription Rates

	Local	Inland by Post	Foreign by Sea Mail
	Rs. P.	Rs. P.	Rs. P.
12 Months	20 80	26 00	42-00
6 Months	10 40	13-00	21-00
3 Months	5-20	6-50	—

Retail selling price per Copy 0-40 Paise

Copies available from all news agents of the Andhra Patrika, Higginbothams Book Stalls and A. H. Wheeler Book Stalls. Please Contact Circulation Manager, The Andhra Patrika, Madras-1 for more particulars.

Manager,
ANDHRA PATRIKA

లాభదాయకం, అధునాతనం అయిన చిన్నతరహా కుటీర పరిశ్రమ కొద్ది పెట్టుబడితో ప్రారంభించండి.

కొద్ది పెట్టుబడితో పూర్తి కాకితంగానీ, నూతన పరిశ్రమగానీ అభివృద్ధి చెందే అధునాతన కుటీరపరిశ్రమలు అన్న తెలుగు గ్రంథాన్ని (రెండవ ముద్రణ) చదవండి. లాభదాయకమైన అభివృద్ధి, ముడిపదార్థాలు దొరుకుచోట్లు, శుభ్రత, ప్రాంత పరిధి వర్ధిల్లితే తెప్పించడం, అభివృద్ధి చెందే అధునాతన కుటీరపరిశ్రమలకు ప్రభుత్వసహాయం వగైరా యెన్నో విషయాలు సీన్స్ వున్నాయి. 960 పుటలు; 350 బొమ్మలు; గుడ్ల బైండింగ్ ప్రతిభర రూ. 15-50, తపాల బిళ్ళ రూ. 2-00 ఇతర ప్రతులు : ఇంగ్లీష్, హిందీ రూ. 15-50, హిందీ రూ. 16-00. గుజరాతీ, మళయాళం, కన్నడం రూ. 16. COTTAGE INDUSTRY (AWF-82) P. B. 1262 Behn Recruiting office Near Red Fort, Jamuna Road, Delhi-6. Telephone: 262835.

కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్యగారి
"మేల్ మాయల్ మందు"
నల్లరంగు యీరంగు పొడలు, దడ్డలు, గట్టి,
మరియు చెడలేని ప్యాపిరించేసే విధులు వినుగు
పుట్టించు రణమాల వెదలగ
దీర్ఘకాల చర్మరోగములకు ఉత్తమ నివారణ

వివరములకు
సిద్ధి డాక్టర్ కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్యగారి & సన్సు
5/22, మేల్మాయల్, (P. O.) N. A. DL.

పుస్తకాలు

మక్ గెక్ : అన్నదమ్ములు

రచయిత: ఆర్కాద్ గెడ్డర్ అనువాదం: ఉప్పల
లక్ష్మీనారాయణ ప్రచురణ: ప్రగతి ప్రచురణాలయం.
మాస్కో. ప్రతులకు విశాఖాంధ్ర ప్రచురణాలయం.
విజయవాడ. షుటలు: 50 ధర: రూపాయి పాతలా.

అందమైన ఉద్వేగకావ్యం కొన్నికొన్ని పుస్తకాలు వందల మాపులతోనున్నాయి. 'మక్ గెడ్డర్ - అన్నదమ్ములు' విన్న పిల్లలకోసం ఉద్వేగించబడిన పుస్తకమైనా నయోదేయతలించడా అందరినీ ఉత్తేజపరుస్తుంది. అల్పమీద సుందరమైన నీటిరంగుల చిత్రం, లోపల ముద్దలతో ఎన్నో చిత్రాలు. పుస్తకంతో కుదుర్చిన అక్షరాల్లో ఉద్వేగమీద ముగిసినది. ముందా కనుమించే తర్వాత మెదులుకు మేత పెరిగింది. ఇంతో కరతల కొట్టుకొన్నట్లు కనిపిస్తుంది. మక్ గెడ్డర్ ఇద్దరు పిల్లలు అన్నదమ్ములు. వాళ్ళ అమ్మతోకలిసి వాళ్ళు వున్నా వారికి బయటకు వెళ్ళారు. బయటే సమయానికి వో తెలిగి పంపింది. కానీ అది వాళ్ళమ్మతో చెప్పటం. రైలు ప్రయాణం వాళ్ళకు సంప్రదించుకున్న కర్మిస్తుంది. ఎన్నో బాధలకు తట్టుకుని వాళ్ళ వాళ్ళుండే సకాం చేరుకుంటే అక్కడ ఉన్నప్పుడు. కావలి జవాబువెళ్ళి తండ్రిని పిల్లలకున్న లోపున ఆ నిర్వాహణ్య హుళూమిలో పిల్లలభిరుమునా మోదానికి అంతా ఇంతాకాదు. సంపన్నరాధివాడు వాళ్ళ వాళ్ళు నిగిలినవాళ్ళు ఎన్నో స్థిరం. అంతాకలిసి వండుకుంటారు. ఇంతకన్న కథను గైదారీచేసిన పద్ధతి వరమరమనీయంగా వుంది. మక్ గెడ్డర్ అల్లరి, సమీపములు ఎంతో ఆగ్రహంగా, చక్కని అనుభవంతో గైదారీ చిత్రీకరిస్తుంది. అనువాదకర్త శ్రీనివాసరావు పూర్తిగా ఆ సహజ సుందర చిత్రాన్ని తన అనువాదంలో జాగ్రత్తగా చూడటం ఎంతో జాగ్రత్త తీసుకున్నాడు. కానీ, "సోదా మీదనుండి అంతర్లు కొట్టడం", "ప్రింగులు రూంకారం చెయ్యడం", "మొఖాన్ని పరిచడం", "గొట్టేసినట్లు" వంటి ప్రయోగాలు ఉన్నాయి. ఇంత అందమైన తెలుగు పుస్తకాన్ని, అమ్మకమ్మలు లేకుండా ముద్రించారంటే, తెలుగు గడ్డపై పుణ్య ప్రచురణ కర్తలూ, ముద్రితలూ సిగ్గుతో తల వంచుకోవాలి. తెలుగు కిల్లకొసం, అప్పుతెలుగు వాతావరణంలో ఒక పుస్తకం, కనీసం ఒక్క పుస్తకం, ఇటువంటిది నచ్చిరా, తెలుగువాడై పుట్టిపెండుకో నేనెంత గర్వపడతాను. అప్పటిదాకా నీవిటు ప్రజలను అభిమానించడం, అభినందించడం తప్పదు.

ప్రచురణ: ప్రగతి

అతనికి అంతర్యామిలు (కథల సంపుటి)

రచన: శ్రీ ముద్దంతేటి హనుమంతరావు. క్రాస్ 1/8 సైజు 203 పేజీలు వెల: రూ. 4 ప్రతులకు బృందావన్ పబ్లిషింగ్ హౌస్, మారిస్ పేట, తెలంగాణ.

కన్ను చిన్ననీ, కన్ను పెద్దవిగా పడిన ఇందులోని పదిహేను కథలను— కథ లుడుంకంటే జీవిత తరంగా అనడం యుక్తంగా వుంటుంది ఈ తరంగాలలో రచయిత పదిహేను రకరకాల వ్యక్తుల మనస్తత్వాలను చిత్రించారు.

అతనికి అంతర్యామిలు— ఒకప్పుడు తన ప్రేమ బాధన్న ఇందిరను పెళ్ళాడేందుకు తిరస్కరిస్తాడు దళితుని పంధ్రుని.

నిన్ను దూరం చేసుకోలేను— రెండవ పెళ్ళి చేసుకున్నా, తన సుఖంకంటే కన్ను కడుకు సుఖమే ఎక్కువ అని గ్రహించిన కేశవరావు కథ.

సప్తకయాల— సప్తకయాలలో నవతి కూతురు మనసు తెలుసుకుని, మనసు కుదిరిన జానకమ్మ త్యాగం.

అనారాధ:— తిరుదండ్రాలకు ఇచ్చిన మాట కోసం ప్రేమను త్యాగంచేసి ఒక త్యాగిణి గాధ.

వోడిపోయిన నిజం— లోకంలో నిజానికి విలువ లేదని కనిపెట్టిన రిజ్వానా రావులూ అనుభవం.

జానకి విజయం— అందం డబ్బుతోనే శోభిస్తుందని చెప్పే ఒక నీతికథ.

కర్తవ్యం— వేరింటి కాపంలో అనందాన్ని ఆశించే ఒక కోడలు— పనజి గుణవరం.

సమ్మని నిజం— ఒక అనాధ గాధ.

తప్పులేని శిక్ష:— సంఘంలో ఒక పిచ్చిపమ్మ కానికి చిత్రణ.

సమానాంతర లేఖలు— మొట్టమొదటి కథ లాంటిది.

సప్తకయం— సౌందర్యం:— బాహ్య సౌందర్యం కంటే పృథుల సౌందర్యమే గొప్పది అనటానికి నిరూపణ.

అంతర్యామిలు— అందమైన అమ్మాయి అభినందించినా చిక్కె!—

సరాజితం— కోడలు మెచ్చిన అత్తకథ, అత్తకు వచ్చిన కోడలు కథ.

మనసు విలువ:— స్త్రీతో ఎంత సహనం ఎంత త్యాగం వున్నాయో తెలుసుకున్న ఒక పురుషుని ఉదాహరణ.

తనలో జాగ్రత్త:— పండువంటి సంసారాల్లో చిచ్చు రగిల్చటానికి తులకమ్మలాంటి కొందరుంటారు, జాగ్రత్త:— అనే ఒక హెచ్చరిక.

కాలక్షేపానికి ఉపకరించే ఈ కథాసంపుటిలో కథల్ని ఒదిదిదుకులా లేకుండా సామాన్యంగా పిగిపోయాయి. ఇంకా ప్రతిభ, ప్రత్యేకత, నవ్యతలతో కూడిన కథలను రచయిత నుంచి ఆశించవచ్చు.

ఇండియాలో జపాన్ టెబుల్ టెన్నిస్ బృందం

దేశంలోనూ, విదేశాల్లోనూ టెబుల్ టెన్నిస్ పోటీలకి విస్తృత మైన అవకాశాలు ఉన్నాడాభారత దేశం అంతర్జాతీయ స్థాయిలో

అభివృద్ధిని సాధించినట్లు కనిపించదు. అంతే జరుగుతున్న ప్రచారం, అటాలోకి తీసుకోబడుతున్న ఆటగాళ్లని బట్టి చూస్తూంటే మాత్రం దేశంలో బ్రహ్మాండమైన అభివృద్ధి జరుగుతున్నదనటంలో సందేహం లేదు! ప్రభుత్వం శిక్షణపథకాలు, ఎన్నో కట్టలు కల్పిస్తున్న అవకాశాలవల్ల దేశంలో జరిగే అభివృద్ధికి యిటీవలి జపాన్ బృందం పర్యటన మరింత దోహదంచేస్తుందని విస్తృతంగా చెప్పవచ్చు. ప్రపంచ పోటీలో విజయాన్ని సాధించిన బృందంలో ఏ సభ్యుడిని తమలో చేర్చుకోకుండానే జపాన్ టెబుల్ టెన్నిస్ బృందం అసమాన ప్రతిభని ప్రదర్శించింది.

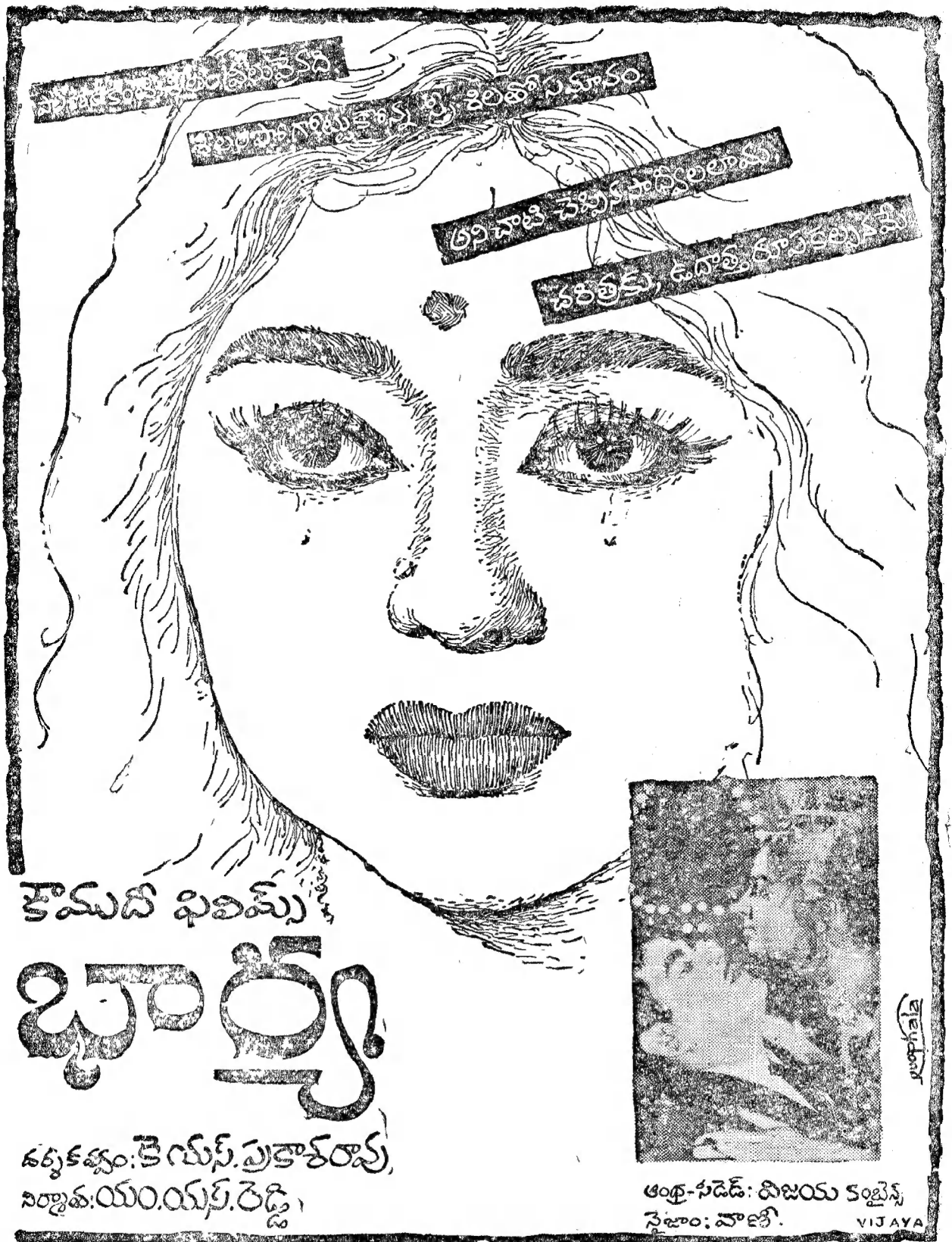
టో, మేది, నిషి, తనాకా ముద్రాబాద్, ఢిల్లీ, మద్రాసు, మధురై తదితర ప్రాంతాల్లో పర్యటించారు. వాళ్ల ఆట ప్రపంచ ఆటగాళ్లు ఎంత ప్రతిభావంతులో వివరించే విధంగా ఉంది జపాన్ నెం. 1 ఆటవాడు ఇటో వాలుగు టోర్న మెంట్ లో ఒకదాన్ని గెలుచుకున్నాడు. తక్కువరకం ఆటవాళ్లయిన మేది, నిషిలతో మిగతావాటిలో గెలుపు లభించింది.

జపాన్ ఆటగాళ్ల 'పెన్ హోల్డ్ ర్ గ్రీప్', చాకడక్యం, చాతుర్యం అనే మూడు అంశాలూ విలువైనవి కావటానికి వాళ్ల కదలికల్లో, నిర్ణయాల్లో ఆలస్యం లేకుండా ఉండటమే కారణం. ఇవే మనవాళ్లు నేర్చుకోవలసినవి. అటమీది లక్ష్యం అనేది ఉండటం అతి ముఖ్యమైన విషయం అనేది కూడా మన ఆటగాళ్లు నేర్చుకోవాలి.

మద్రాసు ఇన్ విటేషన్ టోర్న మెంట్ లో వి. ఎం. మర్చంట్, జగన్నాథ్ లిద్దరికీ ఇటో, తనాకా నుంచి కనీసం ఒక్క ఆటనన్నా గెలుచుకున్న ఖ్యాతి దక్కింది. కానీ జపాన్ బృందం యంతనంకూ ఒక పోటీలో కూడా వోడిన లేదు.

* * * మౌక అంతర్జాతీయ బృందం కూడా మన ఆటగాళ్లకి మంచి సారాన్ని వేర్పింది. జపాన్ లో ఫిబ్రవరి 13 న జరిగిన ఆటలో సబర్స్ ప్రపంచంలో పెద్ద క్రికెట్ ఆటవాడుగా విరూపించుకున్నాడు. ఇంగ్లాండ్ విజయం సాధిస్తుందని అనుకున్నదానిని తన కనుకూలంగా, తనొక్కడి ప్రయత్నంతోనే మార్చుకోగలిగాడు.

వెస్ట్ ఇండిస్ కి ఈ స్థానం లభించడానికి వారి ఆటవాళ్ల పట్టుదల, సిగర్ నిర్లయాలే కారణాలు అటమీది వారికి ఎంత లక్ష్యం ఉందో సోబర్స్ ప్రదర్శించాడు. భారతీయుల బాటింగ్ లో చాతుర్యం, మహావిజృంభణ గతి అన్నవి లోపించడం మనకి తెలిసింది. బొంబాయి బాట్స్ మెన్ ఏకాగ్రతకి పేరుపొందారు. అందువల్లే భారతదేశంలోని క్రికెట్ రంగంలో వాళ్లు అగ్రాసనాన్ని అందుకుంటున్నారు. మిగతా ఆటగాళ్లు కూడా లక్ష్యంతో ఆడితే వారికి తీసిపోరు. వెస్ట్ ఇండిస్ లో ఆడిన ఆటలో మన జట్టుకి విజయం కొద్దిలో తప్పిపోయింది. అందుకు కారణం ఏకాగ్రత కొరతడటమే. భారత బృందం నాయకుడు సాటవుడి నవాబు శారీరకమైన లోపాలున్నప్పటికీ మంచి కృషి చేశాడు. కానీ మిగతావారు అటకి కావలసిన రివ్యూస్ ని, మహావిజృంభణ ప్రదర్శించలేకపోయారు. పైపై మెరుగు ఆట పండంలో గెలవడానికి ఎంత మాత్రం ఉపయోగపడదని వారు గ్రహించాలి.

నామకం: పాపం పాపం పాపం

కలిహో సమాచారం

అని చాటి చెల్లిన వాటిని లామో

పరిత్రక్తు, ఉదాత్త దూర ప్రభుత్వం

కామదే వివిష్ణు

భార్య

ఉత్పత్తి: కె. గుప్త. ప్రకాశరావు,
నిర్మాత. యం. యస్. రెడ్డి.

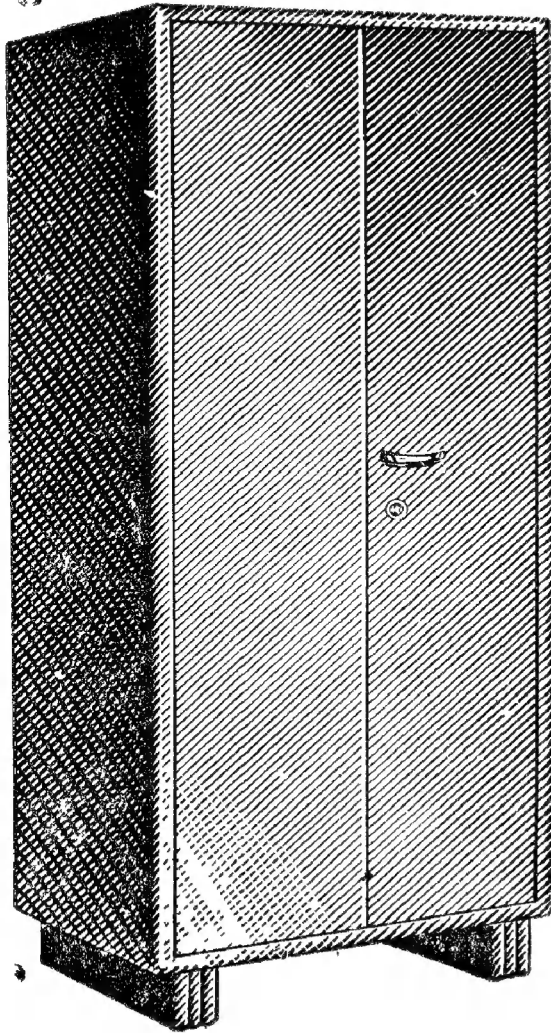
విజయ

అంధ్ర-సెడెక్: విజయ కంప్లెక్స్
సెజం: వాణి.

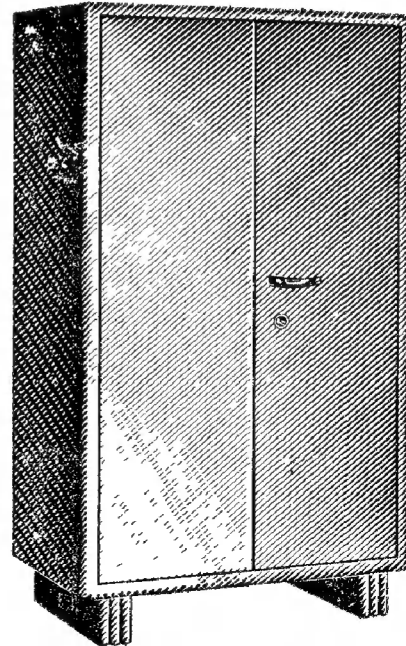
VIJAYA

వస్తువులను పెట్టుటకు భీరా క్యాబినెట్లు !

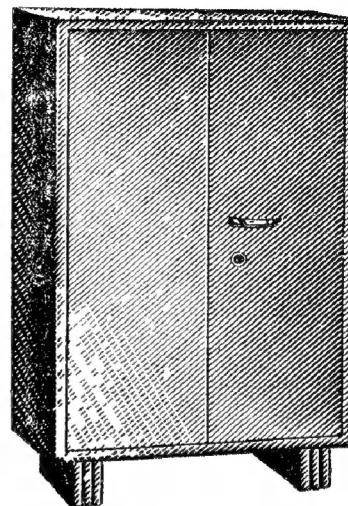
భీరా క్యాబినెట్లు ప్రస్తుతపు మరియు ముక్కలుగా ఉండని ఉక్కుతో ఎంతో అందమైన ఫినిష్ యివ్వబడి తయారుచేయబడ్డాయి. ఇవి ఎన్నో ఏళ్లు పాడవకుండా మన్నితాయి. మీ నిలువైన వస్తువులను భద్రముగా పెట్టుకొనుటకు భీరా స్టీల్ క్యాబినెట్లు ఎంతో అనువుగా ఉంటాయి. ప్రతి క్యాబినెట్ కు గట్టిగా తాళము వడే ఏర్పాటు ఉంది. మీకు కావాలంటే వీటి పెట్టులను మార్చి పెట్టవచ్చును మరియు అదనపు హాంగులను పెట్టుకోవచ్చును. అఫీసులో లేక యింట్లో ఎక్కడైనా సరే, మీ వస్తువులను భద్రముగా పెట్టుకొనుటకు భీరా క్యాబినెట్లనే కొనండి !

'యుటిలిటీ': 1971 మి.మీ. x 910 మి.మీ. x 481 మి.మీ. (78"x36"x19")

'పాపులర్': 1641 మి.మీ. x 831 మి.మీ. x 481 మి.మీ. (65"x33"x19")

'మిడ్డెల్': 1270 మి.మీ. x 760 మి.మీ. x 481 మి.మీ. (50"x30"x19")

1971-KSW 4809

భీరా స్టీల్ వర్క్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
స్వామి వివేకానంద రోడ్, సాంతాక్రుక్, బొంబాయి-54

తమక చూడండి!

శ్రీ విమలపిక్చర్స్ వారి

ప్రేమకథ

మాటలు, పాటలు అనిసెట్టి. గర్భకత్తుం: వి.శ్రీనివాస్. సంగీతం టి.చలపతిరావు.
నిర్మాతలు ప.శ్రీరామమూర్తి* వి.ఎస్.సత్యనారాయణ.

RD411D45.12

ఆంధ్ర: శ్రీ విమలపిక్చర్స్ వారి

నెట్టా: వి.ఎస్.సత్యనారాయణ.

సి.డి.ఎస్. జ్యూరియింగ్.